

MEDICINA

Nr. 1(52)

1976

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

MEDICINA**PLGS ŽURNALAS**

JOURNAL OF WORLD LITHUANIAN MEDICAL ASSOCIATION

1976 — XVII METAI — Nr. 1(52)

Vyriausias redaktorius

Kazys Pemkus, M.D.
1022 Beau Brummel Drive
Sleepy Hollow, Ill. 60118 U.S.A.
Telef. (312) 426-2120

Redakcinė kolegija:

M. Vygantas, M.D. — moksliniai
straipsniai
Z. Danilevičius — mokslas ir
mokslininkai
R. Povilaitis, DDS. — odontologija
J. Šonta — PLGS C. Valdybos veikla
V. Tauras, M.D. — korporacijos
L. Sidrys — atžalynas
V. Šaulys, M.D. — okupuotos Lietuvos
medicina
R. Degesienė ir V. Tumasonienė —
moterų skyrius
K. Ambrozaitis, M.D. — mixtūra
A. Labokienė, M.D. — žurnalo estetika
J. Masionis — žurnalo kalba ir
korektūra

L. Dargienė — administratorė

10326 Kipling St.,
Westchester, Ill. 60153 U.S.A.

Surenka "Draugo" spaustuvė
Chicago, Illinois

Spausdina M. Morkūno spaustuvė
Chicago, Illinois

TURINYS

Redakcijos žodis — dr. K. Pemkus ..	3
Autonominė tomografija — dr. E. Gedgaudas	4
Išiplėtusio vėžio gydyme šeimos gydy- tojo rolė — dr. V. Vaitkevičius ..	8
Lipidai ir hiperlipidemija — dr. J. Kriaučiūnas	12
Amerikos ir nepriklausomos Lietuvos gydytojų bendravimas — dr. K. Gudaitis	16
Medicininio personalo planavimas ir ugdymas Sovietų Sąjungoj — dr. Z. Danilevičius	24
Moksliniai straipsniai tarptautinėj lite- ratūroj — dr. M. Vygantas	26
Istorija kalba	28
Veikla	30
Atžalynas	36
In Memoriam	38
Korporacijos	44
Medicina okupuotoje Lietuvoje	48
Moterų skyrius	50
Kronika	57
Mixtūra	65

Viršelis dail. Ados Sutkuvienės "Sveika,
Amerika!"

Žurnalą "Mediciną" leidžia PLGS, įsteigta 1913 m. Amerikoje.

Straipsniai ar korespondencijos nebūtinai reiškia leidėjų ir redakcijos
nuomonę.

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos, laikraščiai siunčiami redakcijos
adresu.

Nepanaudoti straipsniai ar nuotraukos gražinamos tik iš anksto susitarus.

Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra.

Redakcija prisilaiko tarptautinių "copyright" taisyklių.

"Žurnalas "Medicina" išeina tris kartus metuose.

Už prenumeratas atsiskaitoma su administratore (per skyrių ar
tiesioginiai).

Čekius rašyti "Medicina".

Prenumeratos kaina 10 dol. metams.

Adresų pakeitimus iš anksto pranešti administratorei.

Grįžęs žurnalas dėl netikslaus adreso antrą kartą nesiunčiamas.

REDAKCIJOS ŽODIS

Įniršusio žvėries žingsniai nepramatomai. Jis puola visa savo būseną. 1941 m. birželio ešalonams jau žviegiant Sibiro link, komunistiškasis žvėris dar kartą parodė savo iltis. Červenė ir Rainiai, Užvenčiai ir Panevėžys. Vis tai raudonųjų "išvaduotojų" palikimas. Siaubas, kuris liks atminty šimtmečiams, nes tai mūsų tautos kovų ir kančių už laisvę istorija. Jas nuvertinti, užmiršti galėtų tik išsigimęs tautietis, nevertas ne tik savo tautos vardo, bet iš viso žmogaus orumo. O vis dėl to laikas daug nuneša užmarštin. Vietoj skelbė pasauliui apie istorijoje negirdėtus žiaurumus, dažnai okupantui ar jo tarnui pamaigome akis, gėrimės dar išlikusiomis Gedimino ir Trakų pilimis, užmerkiame akis, praeidami pro nugriautą laisvės paminklą, operos sodely nesustojame, nes ten jaunuolis ugnies liežuviuose šaukė pasauliui: "Laisvės Lietuvai!" Operų ir baletų spektakliuose apsvaigstame, valpurgijų naktys taurę vodkos "už tėvynę" keliamo. Linksma bepročiui pabūti gyvačių lizde. Tokiems juk negresia provokacijos, šmeižtu ir melu paremti pareiškimai. Jie yra pageidaujami ne vien dėl pinigų, bet ir statybai, įtvirtinimui, įteisinimui melo ir katorgos. Ir Rainiai ir Panemunės tyli. Fanfarų nesigirdi miškuose ir turgaus aikštėse minint žuvusių partizanų metines.

35 metai nuo baisiojo birželio. Tūkstančiai inteligentų, darbininkų, ligonių, vaikų žviegiančiais geležinkelio bėgiais išplaukė į Sibiro tundras. Yra reta šeima, kurios narys ar nariai nebūtų nukentėję, nėra organizacijos, kuri neturėtų aukų.

Sekančiuose "Medicinos" numeriuose, "Istorija kalba" puslapiuose, bent dalinai prisiminsime tragiškąsias mūsų tautos dienas. Ta istorija tebesitęsia ir šiandien, gal tik labiau pridengta ne tik geležine, bet ir melo siena.

Kazys Pemkus, M.D.
"Medicinos" redaktorius

Dr. Sofija Šimoliūnienė

Iš a.a. dr. S. ŠIMOLIŪNIENĖS testamentu

Dr. Sofija Šimoliūnienė mirė 1975 m. vasario 15 d. Floridoje (žiūr. nekrologą "Medicinoje" Nr. 1 (49), 1975). Savo pomirtinį palikimą paskirstė kultūrinėms - šalpos organizacijoms ir spaudai. "Medicinos" žurnalas paveldėjo 300 dol. Tikrai puikus velionės dr. S. Šimoliūnienės žingsnis ir bendravimas su likusiais šiame pasaulyje ir tęsiančiais darba.

Reiškiame padėką velionės seseriai ir advokatui Povilui Žumbakiui už testamentu teisinį sutvarkymą (be atlyginimo).

AUTOMATINĖ TOMOGRAFIJA

Eugenijus Gedgaudas, M.D.¹

1975 metų gegužės mėn. spauda (AP ir UP) pranešė apie naują diagnostinės radiologijos įrankį, vadinamą ACTA aparata (Automatic Computerized Transverse Axial Scanner), įrengtą Minnesotos universiteto ligoninėse. Tai pirmas tokio tipo modelis pasauly, galintis tyrinėti ne tik galvą, bet ir visas kitas kūno dalis. Iki šiol visi komerciniai CT (Komputerizuotos Tomografijos²) įrengimai galėjo tyrinėti tik galvą.

Per šio šimtmečio paskutinius tris ketvircius paciento diagnostinės rentgeno nuotraukos pagrindinai buvo daromos tuo pačiu būdu, būtent apšviečiant filmą. Mediciniškas rentgeno paveikslas gali būti užrekorduojamas įvairiais būdais, pavyzdžiui kaip ant šviečiančio stiklo paviršiaus, radiografinės filmos, xerodiagramos, arba kitu elektroniniu būdu. Pagrindinai, paveikslas gi ir yra tas rezultatas rentgeno spindulių peršvietimo per audinius ir kūno skysčius, kurie turi skirtingą tų spindulių sugėrimo koeficientą. Mediciniškoji rentgenologija yra dabar pačioje aukštumoje, galėdama nustatyti nedidelius pašviesėjimo ir patamsėjimo skirtumus. Tie skirtumai gali būti natūralūs, kaip kaulo ir minkštųjų audinių, oro ir tuštumos sienos, arba skirtumai gretimų organų ir dirbtinių šešėlių. Dirbtinas šešėlių skirtumas gali būti atsiektas įvedant lengvai peršviečiamą medžiagą, kaip orą, arba rentgeno spindulius abzorbuojamą medžiagą, kaip iodą ar bariumą. Nežiūrint šiuometinių galimybių jautriai nustatyti patamsėjimų skirtumus, vis tik rentgenogramos detalės dar yra ribotos, nes gretimų organų šešėliai užėina vienas ant kito ir užstoja tiriamą vietą. Vienas iš mėginimų apeiti tą sunkumą ir privedė prie išradimo paprastos tomografijos.

- 1) Prof. dr. Eugenijus Gedgaudas yra Radiologijos direktorius Minnesotos universiteto ligoninių. Laisvai išvertė Dr. Kazys Ambrozaitis.
- 2) Lietuvių terminologijoje Komputeruotos Tomografijos pavadinimo nėra, reikalingas naujadaras, kaip ir daugeliui naujų išradimų. Pažodžiui turėtų reikšti: trijų dimensijų susumuota automatinė sluoksniuota rentgenografija. Šiame rašinyje paliekame tarptautinį pavadinimą.

1972 m. Britų Radiologijos Instituto medicinio kongreso Londone J. Ambrose ir G. N. Hounsfield paskaitos metu auditorija buvo sujaudinta, kai susivokė, kad jie yra liudininkai naujo revoliucinio diagnostinės radiologijos neaiškaus priėjimo būdo, būtent CTA tomografijos. Pirmieji panašūs du aparatai JAV buvo pastatyti 1973 metais.

Kaip jau buvo minėta, paprastoj rentgenografijoje filmoj paveikslas yra gaunamas dėka rentgeno spindulių, perėjusių per įvairias anatomines struktūras. Spindulių peršvietimo laipsnis per tas struktūras priklauso nuo jų storumo, masės ir cheminės kompozicijos (atominio numerio). Žemo atominio numerio medžiagos, kaip oras ir riebalai, praleidžia daugiau rentgeno spindulių, negu pvz. kaulas. Spindulių perėjimo sumažėjimas medžiagose yra žinomas kaip atenuacija. Laipsnis, pagal kurį rentgeno spinduliai yra atenuojami, eidami 1 cm kelią per tam tikrą medžiagą, yra vadinamas linijinis atenuacijos koeficientas. Komputeruotoj rentgeno tomografijoje yra panaudojamas labai įdomus procesas gauti anatomijos skerspūviui, susidedantis iš CT numerių matiksos, kurie yra proporcingi įvairių medžiagų linijiniam atenuacijos koeficientui, esančių paciento anatomijos skerspūvyje.

Prieš kalbant apie pagrindinį metodą, pagal kurį gaunamas CT paveikslas, tenka sustoti prie šio aparato pirmenybių. Normalioj filmos rentgenografijoje struktūros, kurios skiriasi tik maža radiacijos atenuacija (1-3 proc.), yra neatskiriamos dėl radiacijos miglos (antraeilės radiacijos) ir dėl viena kitos skirtingų struktūrų užstojimo. Jeigu tie du komplikuojančieji dalykai būtų išjungti, tada atenuacijos skirtumai tarp smegenų ir centrinės sistemos skysčių (2-3 proc.), arba tarp smegenų ir kontrastu dažytų tumorų (1-6 proc.) būtų lengvai išspręsti. Čia kaip tik labai tiksliai tai atlieka automatinė tomografija (CAT), kur panaudojamas labai siauras rentgeno spindulių pluoštas (maždaug 2x20 mm), kuriuo peršviečiama skersai smegenis ir kaukuolę. Tokiu būdu daug padarytų peršvietimų perleidžia-

mi per kompiuterį, kuris ir pagamina tomografinį skerspūvio paveikslą.

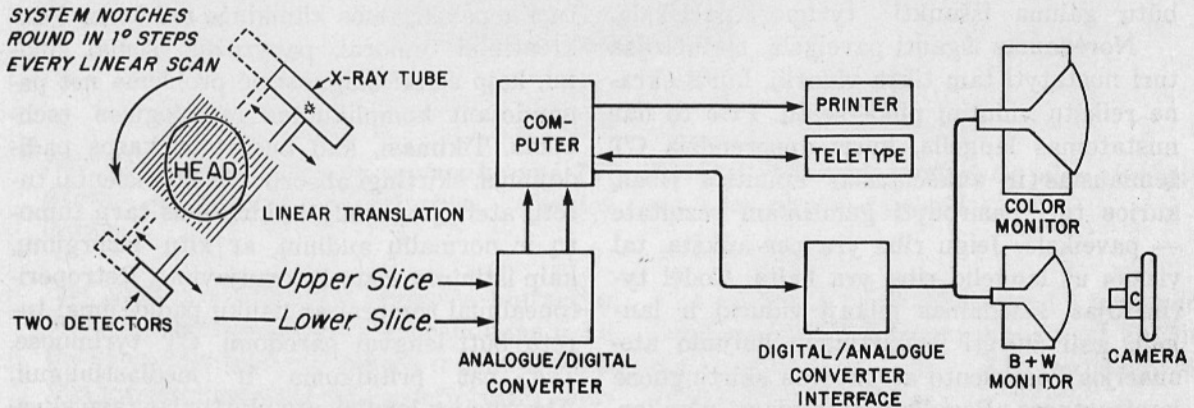
Įdomu pastebėti, kad neurologas Oldendorf jau 1961 metais aprašė tą principą, kaip gauti tokį anatominį skerspūvį. Tačiau dėl to laiko ribotų kompiuterio ir kitų elektroninių galimybių ši idėja buvo palikta, kol Hounsfield savarankiškai išvystė praktiškai pritaikytiną CT tyrimų sistemą.

Tyrimo principas

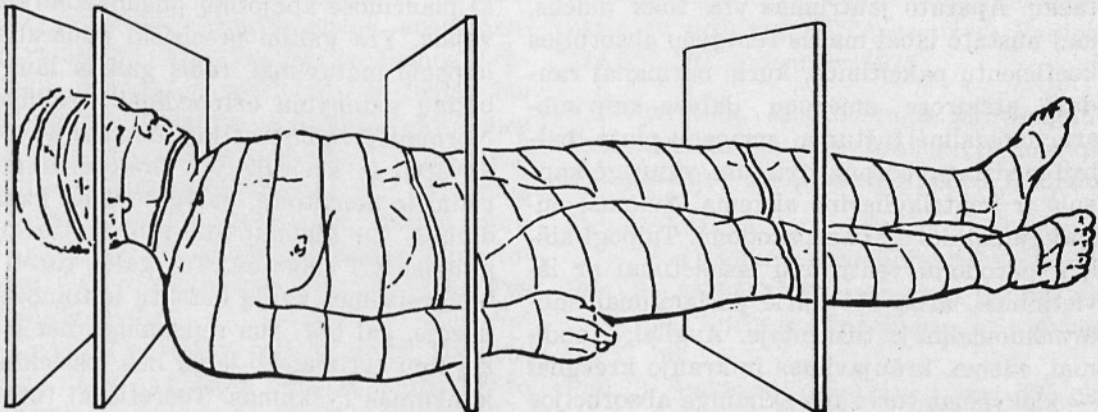
Su pakankamai suplanuotu tyrimų aparatu, susidedančiu iš rentgeno lempos iš vienos pusės, ir spindulių pagavėju (detektorium) iš kitos pusės, išmatuojami rentgeno peršvietimai per 2 cm audinių sluoksnį (žiūr. pieš. 1). Rentgeno lempa ir detekto-

riaus kristalas yra kartu stumiami tiesia linija skersai per bet kurią kūno dalį ir gale kiekvieno judesio visas mechanizmas vis pasukamas 1° kampu. Ta procedūra vis kartojama, kol visa aparatūra apsisuka 180° lanku. Tiriant pacientą tokiu skerspūvio būdu, gaunama visa eilė įdomių taškų, kurie pagal atitinkamas matematinės formules perduodami kompiuteriui apskaičiuoti eilę mažų 2×10 mm audinių sluoksnių reliatyvius atenuacijos koeficientus visame dideliame kūno skerspūvyje.

Anksčiau, CT tyrimui pasibaigus, buvo naudojama labiausiai tinkanti matematinė formulė, vadinama algebrinė rekonstrukcijos technika (ART). Šiandien jau naudojamos daug greitesnės ir komplikuočiau programos — konvoliuciniai metodai, kurių

Transverse Cuts of the Whole Body

Pav. 1: Viršuj: ACTA kompiuterizuotos tomografijos tyrimo pagrindinių dalių schema.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Apačioj: ACTA tyrimų aparatu galima gauti bet kuriuos kūno skerspūvio paveikslus.

pagalba visi apskaičiavimai atliekami tyrimo metu ir paveikslas jau gaunamas tuoju tyrimui pasibaigus.

Visi komerciniai aparatai (ACTA, EMI, DELTA) šiandien daro iš karto du skerspūvio paveikslus laike kiekvieno tyrimo, kurie trunka padaryti nuo dviejų ir pusės iki keturių ir pusės minučių, priklausant nuo aparato tipo. Du paveiksliukai gaunami panaudojant du tolygius detektorius. Pilnam galvos paveiksliui gauti skerspūvio paveiksliukai daromi das 2 cm Rentgeno lempa operuojama su 120-130 kvp ir 15-30 ma. Rentgeno spinduliai laike tyrimo leidžiami be pertraukos. Šio tyrimo radiacijos dozė yra žema, palyginus su panašia angiografine ar pneumoencephalografine technika. Pabaigus tyrimą, skerspūvio apskaičiavimai yra paliekami kompiuterio atmintyje, kad po to bet kada būtų galima iššaukti tyrimo paveikslą.

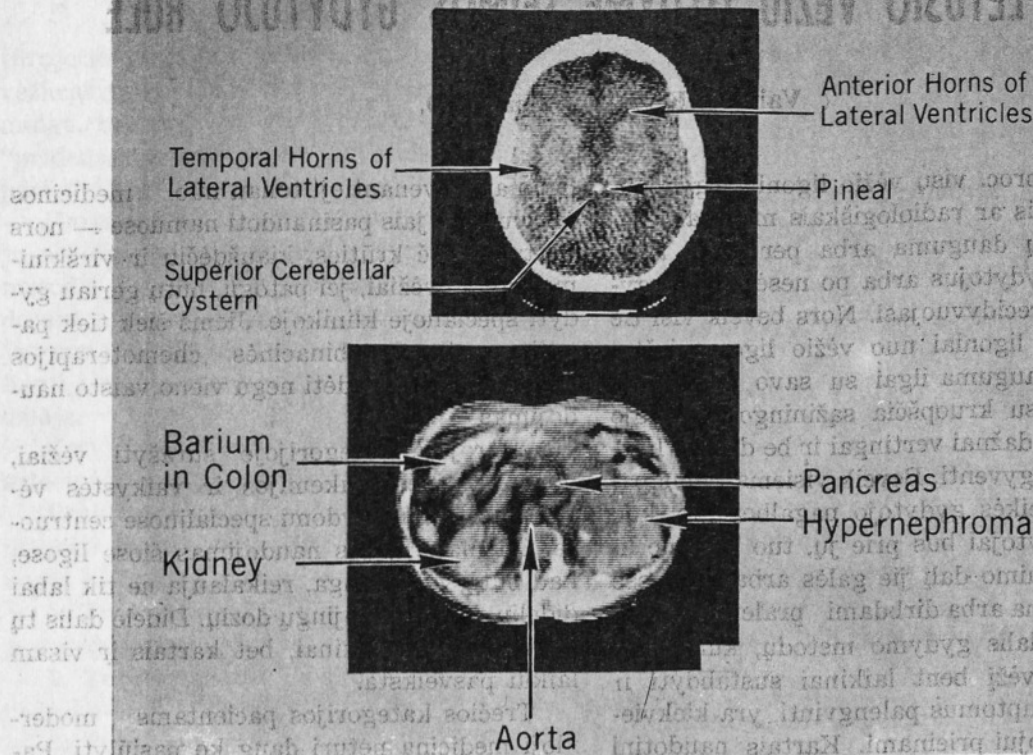
Norėdamas išgauti paveikslą, tyrinėtojas turi nustatyti tam tikrą vidurkį, kuris ekrane reikštų vidutinį pilką šešėlį. Prie to dar nustatomas langelis, kuris apsprendžia CT žemiausias ir aukščiausias apimties ribas, kurios turi pasirodyti galutiniam rezultate — paveiksle. Jeigu riba yra per aukšta, tai viskas už langelio ribų yra balta. Todėl tyrinėtojas, keisdamas pilkąjį vidurkį ir langelį, gali žiūrėti į skirtingas linijinio atnuacijos koeficiento struktūras skirtinguose kontrastuose. Pagaliau pastoviam užrekoravimui padaroma nuo ekrano poloroidinė nuotrauka ar skaidrė.

Laike vieno tyrimo yra galima nustatyti absorbuotus rentgeno spindulių koeficientus smegenyse net iki 20000 atskirų vietų — taškų. Aparato jautrumas yra toks didelis, kad nustato labai mažus rentgeno absorbcijos koeficientų pakeitimus, kurie normaliajai randasi atskirose smegenų dalyse, kaip subarachnoidalinė tuštuma, smegenų pluta, baltoji medžiaga, corpus striatum, vidurinė kapsulė ir ventrikuliarinė sistema. Žinoma, su kalkėjimais dar geriau parodomi. Taipogi aiškiai parodomi ventrikulų išsiplėtimai ar išvietinimai, arba bet kurie pasikeitimai subarachnoidalinėje tuštumoje. Augliai, audiniai, edema, kraujavimas ir kraujo krešuliai — kiekvienas turi savo skirtingą absorbcijos koeficientą, kas įgalina atpažinti pataloginio proceso rūšį ir ribas. Absorbcijos koeficien-

to paryškinimui audiniuose gali būti panaudotas iodo kontrastas.

Jau savaimė įrodyta, kad CT tyrimų metodas yra pats paprasčiausias ne chirurginis būdas nustatymui diagnozės smegenų ir akies tuštumos auglių, smegenų atrofijos, kraujavimo ir infarktų, smegenų abscesų ir galvos sužeidimų. Šalia smegenų tyrimo, yra logiška CT tyrimų metodą išplėsti ir kitų kūno dalių tyrimui. Tyrimo laikas greitai bus sutrumpintas iki 20 sekundžių ar trumpiau ir ryškumas patobulintas keturis kartus³, ir pasieks to, kad detalės prilygs normaliam televizijos standartui. Jau dabar mes pagaminom krūtinės ląstos ir pilvo skerspūvius, panašius savo tobulumu į ešančius anatomijos muziejuose ar knygoje, su ispūdingu atskirų organų ryškumu (žiūr. vieš. 2).

Paminėtini keli atvejai, kur šis tyrimas turi nepakeičiamos klinikinės reikšmės. Pankreatiniai tumorai, pavyzdžiui, seniai žinomi, kaip sunki diagnostinė problema net panaudojant komplikuotas radiologines technikas. Tikimasi, kad nustatant kasos padidėjimus, skirtingi absorbcijos koeficientai turėtų atėityje parodyti skirtumus tarp tumorų ir normalių audinių, ar kitų susirgimų, kaip ištūnimo, cisty ir kraujavimo. Retroperitonealiniai tumorai ar liaukų padidėjimai turėtų būti lengvai parodomi CT tyrimuose. Tas pat pritaikoma ir mediastinumui. Absorbcijos koeficientų skirtumas tarp skysčio ir sukrekėjusio kraujo leidžia nustatyti didesnius trombus ir todėl tai galėtų būti panaudojama net plaučių embolų nustatymui. Plaučių audinų atominio svorio matavimai galėtų padėti CT būdu nustatyti dulkių kiekį plaučiuose abejotinių pneumokonijozės atvejais. Yra galimi preciziški mineralizacijos laipsnio matavimai, todėl galima laukti stebėtinų galimybių ortopedinėje radiologijoje. Normalioje radiografijoje minkštieji audiniai, skysčiai ir kremzlė yra praktiškai neatskiriama ir nematomi, palyginant su kaulų audiniais. Tų audinių atskyrimas turėtų būti galimas CT pagalba. Tai galės turėti svarbios reikšmės kaulų defektų ir tumorų diagnozėje, gal būt, bus reikšminga net ir sąnarių ligų tyrimuose, jeigu bus pasiektas pakankamas ryškumas. Teoretiškai turėtų būti galima parodyti intervertebraliųjų kremzlinių diskų trūkumą be myelografijos pagal-

Pav. 2: Viršuj: Poloroido nuotrauka nuo TV ekrano, padaryta 4 cm virš akies — ausies linijos.

bos, arba net nustatyti kremzlės hidracijos laipsnį. Nugaros smegenų suspaudimus ir kitas ligas, kaip tumorus, edemą ir kraujavimus irgi galima nustatyti, kas galėtų turėti svarbios reikšmės, pavyzdžiui, traumatinėj paraplegijoje.

Visa tai yra galimi keliai moksliniuose tyrimuose. Kai kuriuose medicinos centruose tie moksliniai tyrimai jau pradėti. Minnesotos universiteto Radiologijos departamente yra suorganizuota grupė, susidedanti iš radiologų, branduolinės medicinos radiologų, ultragarso specialistų ir fizikų bei elektronikos inžinierių, kad tirtų galimybes labiausiai pritaikomų technikų ir nustatytų jų reikšmę klinikinėj diagnozėj, palyginus su dabar esančiomis technikomis. Tačiau nėra abejonės, kad CT (komputerizuota ašinė tomografija) mediciniškoj diagnozėj padarys didžiausią įnašą.

Aš noriu pareikšti padėką dr. K. Ambrozaičiui už išvertimą į lietuvių kalbą ir to straipsnio pritaikymą mūsų skaitytojams.

(3) Naujieji aparatai jau pajégia pagaminti tyrimo paveikslą per 5 sekundes.

KA

Apačioj: Poloroido nuotrauka pilvo skerspjuvio 3 cm žemiau xyphoid.

Literatūra:

1. Ambrose J.: Computerized transverse axial scanning (tomography): Part 2. Clinical application. Br. J. Radiology 46: 1023-1047, Dec. 1973.
2. Baker HL, Jr., Campbell JK, Houser OW, ET AL: Computer assisted tomography of the head. An early evaluation. Mayo Clin proc. 49:17-27, Jan. 1974.
3. Schellinger D, Ledley R: Early clinical experience with the ACTA scanner: Radiology 114-257-261, February 1975.
4. Payne JT, McCullough E, Gedgudas E, Baker, H: Computer assisted tomography. Accepted for publication-Applied Radiology.

Pav. 1: ACTA komputeriuzotos tomografijos tyrimo pagrindinių dalių schema.

Pav. 2: ACTA tyrimų aparatu galima gauti bet kuriuos kūno skerspjuvio paveikslus.

Pav. 3: Poloroido nuotrauka nuo TV ekrano, padaryta 4 cm virš akies-ausies linijos.

Pav. 4: Poloroido nuotrauka pilvo skerspjuvio 3 cm žemiau xyphoid.

IŠSIPLĖTUSIO VĖŽIO GYDYME ŠEIMOS GYDYTOJO ROLĖ

Vainutis K. Vaitkevičius, M.D.

Tik 30 proc. visų vėžio ligonių išgydoma chirurgiškais ar radiologiškais metodais. Likusi ligonių dauguma arba per vėlai kreipiasi pas gydytojus arba po nesėkmingo gydymo liga recidyvuojasi. Nors beveik visi tie nepagydyti ligoniai nuo vėžio ligos miršta, tačiau jų dauguma ilgai su savo recidyvais gyvena ir su kruopščia sąžiningo gydytojo pagalba jie dažnai vertingai ir be didelio kentėjimo gali gyventi. Beveik visiems tiems pacientams reikės gydytojo pagalbos. Ir kuo arčiau gydytojai bus prie jų, tuo didesnę likusio gyvenimo dalį jie galės arba namuose su savo šeima arba dirbdami praleisti.

Didelė dalis gydymo metodų, kurie gali išsiplėtusį vėžį bent laikinai sustabdyti ir paciento simptomus palengvinti, yra kiekvienam gydytojui prieinami. Kartais naudotini metodai yra pakankamai sudėtingi, todėl šeimos gydytojas turės kartą nuo karto pasitarti su savo onkologijos konsultantu. Maža pacientų dalis turės ligos atvejus, kurias tik didelėse klinikose galima gerai gydyti. Ne mažas procentas visų vėžio pacientų niekur negalės gauti vertingos pagalbos — jiems liks tik naudoti eksperimentinius metodus. Eksperimentinė medicina tik kartais padeda, bet visada yra surišta su pavojais ir kartais pacientams žalinga.

Šio straipsnio tikslas yra parodyti skaitytojui, kaip suskirstyti pacientus į tas kategorijas, t.y. kurias galima namie gydyti ir kurias siųsti į specialias ligonines. Kiekvienai vėžio ligos kategorijai galima pasakyti, kurie gydymo metodai galėtų padėti, kokia yra galimybė, kad gydymas padės ar pakenks, taip pat galima pasakyti, ar tas gydymas yra paprastas ar komplikotas. Pirmojoje tabelėje aš mėginau dažniausias vėžio diagnozes suskirstyti į tris kategorijas.

Pirmosios kategorijos pacientai dažnai pagerėja vaistais, kuriuos kiekvienas gydytojas gali naudoti. Hormonais gydomi vėžiai yra lengva gydyti ir chemoterapiją tik tada reikia vartoti, kai hormonai nepadeda. Kai kurie jautresnieji vėžiai dažnokai pagerėja vien nekomplikuota chemoterapija, ir

ligoniai, gyvenantieji toliau nuo medicinos centrų, gali jais pasinaudoti namuose — nors kartais ypač krūties, kiaušidėčių ir virškinimo kanalo vėžiai, jei patogų, būtų geriau gydyti specialioje klinikoje. Jiems šiek tiek pavojingesnės kombinacinės chemoterapijos galėtų daugiau padėti negu vieno vaisto naudojimas.

Antrojoje kategorijoje surašyti vėžiai, ypač akutinės leukemijos ir vaikystės vėžiai, turėtų būti gydomi specialiuose centruose. Chemoterapijos naudojimas šiose ligose, kad būtų veiksminga, reikalauja ne tik labai didelių, bet ir pavojingų dozių. Didelė dalis tų ligonių ne tik laikinai, bet kartais ir visam laikui pasveiksta.

Trečios kategorijos pacientams moderioji medicina neturi daug ko pasiūlyti. Paprastai visiems prieinami chemoterapijos vaistai ne tik nieko nepadeda, bet dažnai kenkia. Jei tokie ligoniai gydymo nori, juos geriausiai pasiųsti į eksperimentinės medicinos centrus.

Antrojoje tabelėje aš surašiau vaistus pagal jų pavojingumą. Naudoti hormonus yra palyginamai lengva, bet citostatiškus vaistus arba organų nuodus turėtų naudoti tik tie gydytojai, kurie turi užtektinai laiko ir noro su tais pavojingais vaistais gerai susipažinti.

Išsiplėtę vėžiai dažnai yra nepagydomi, kadangi jų ląstelės, dideliais kiekiais arti viena prie kitos suaugusios, suspaudžia kraujotakos indus ir sutrukdo apytaką paliestoje vietoje. Be geros kraujotakos ta vieta ir vaistų negauna pakankamai. Per paskutinius keletą metų buvo įrodyta, kad citostatiški vėžio vaistai daug geriau veikia, kai vėžio ląstelės dar nėra viena prie kitos susikoncentrusios. Operacijos metu daugumoje atvejų visą matomą vėžį galima išpauti, o pasilikusias ląsteles dažnai galima gydyti vaistais. Tas ypač dažnai ir sėkmingai yra padaroma krūties bei vaikų vėžio atvejais.

Trečioje tabelėje parodomi atvejai, kur vadinamoji "adjuvant therapy" — pridėdama terapija yra naudinga. Skaitytojas litera-

tūroje lengvai gali surasti, kad bent krūties vėžio atvejuje tokia terapija yra ne tik veiksminga, bet taip pat gana paprasta. Kitais "pridedamos terapijos" atvejais geriausia pacientą pasiūsti į onkologinį institutą.

Kartais vėžiai auga tokiose vietose, kur jų nei išpiaušti galima, nei gydyti radiacijos metodu. Tokiu atveju geriausia gydyti naudojant naujus intraarterijinius chemoterapijos metodus. Tokie pacientai irgi turėtų keliauti į medicinos centrus bent gydymo pradžioje.

Ketvirtoje tabelėje skaitytojas ras intraarterinės terapijos kandidatų sąrašą.

Penktojoje tabelėje aš padalinau dažniausiai randamas ir išsiplėtusio vėžio diagnozes į keturias grupes:

1. Tuos vėžius, kuriuos daugumas šeimos gydytojų patys gali gydyti;

2. Tuos, kuriuos jis gali su konsultanto pagalba pats gydyti;

3. Tuos, kuriuos jis turėtų į onkologijos specialias klinikas siųsti.

4. Tuos, kuriems nieko konkretaus negalima padėti. (Tiems pacientams tegalima pasiūlyti tik eksperimentalinius metodus).

Pirmoji tabelė

I Praktiška šeimos gydytojui pačiam gydyti

a. Nepavojingi vaistai (hormonai)

Daugumas pacientų pagerės:

Skidinės liaukos vėžys

Prostatos vėžys

Žymus nuošimtis pagerės:

Krūties vėžys

Gimdos kūnelio vėžys

Mažas nuošimtis pagerės:

Inkstų vėžys

b. Pavojingesni vaistai (chemoterapija)

Daugumas pacientų pagerės:

Kroniškos leukemijos

Lymphatinių liaukų vėžiai

Žymus nuošimtis pagerės:

Krūties vėžys

Kiaušdėčių vėžys

Myeloma

Mažas nuošimtis pagerės:

Skrandžio ir storosios žarnos vėžiai

II Ligės, kurias geriau gydyti specialioje ligoninėje

a. Komplikuoti ir pavojingi gydymo metodai:

Daugumas pacientų pagerės:

Nėštumo chorioarcarinoma

Vaikystės vėžiai

Akutinė leukemia

Kiaušelių vėžiai

Kiaušdėčių vėžiai

Krūties vėžiai

Sarkomos

Žymus nuošimtis pagerės:

Skrandžio ir storosios žarnos vėžiai

Gimdos kaklelio vėžys

Gimdos kūnelio vėžys

Melanomos

Kasos (islet cell tumor) vėžiai

Carcinoidai

Mažas nuošimtis pagerės:

Skydinės liaukos vėžys

Antinkstinės liaukos vėžys

Plaučių vėžiai (oat cell and squamous cell)

Burnos ir gerklės vėžiai

III Eksperimentalinę terapiją verta mėginti

a. Eksperimentalinė chemoterapija

Inkstų vėžiai

Šlapimo pūslės vėžiai

Endokrinologiškai nepagerėję prostatos vėžiai

b. Immunoterapija

Melanomos

Sarkomos

Virškinamojo trakto vėžiai

Antroji tabelė

I Endokrinologiška terapija:

a. Endokrinologiška chirurgija:

Kiaušdėčių arba kiaušelių išėmimas, antinkstinių liaukų arba hipofizos operacijos,

b. Hormonų terapija:

Androgenai

Estrogenai

Skydinės liaukos ekstraktai

Progesteronas

Cortisono giminės vaistai

c. Hormonų antagonistai (antiestrogenai)

II Organų nuodai:

Ortho-para-D.D.D., streptozotycin ir t.t.

III Cytostatiški vaistai:**a. Branduolinių rūgščių nuodai**

(Alkyluojantieji vaistai):

Cytoxan,

Mitrogeb mustard ir t.t.

Citostatiški antibiotikai:

Actinomycinas,

Mitromycinas,

Adriomycinas ir

Mithromycinas

b. Branduolinių rūgščių metabolizmą

sustabdantieji vaistai:

5-Fluorocilis,

Cytosino arabinozas,

Hydroxyurea,

Methotreksatas ir t. t.

c. Ląstelių dalinimosi nuodai:

(Vinblastinas ir

Vincristinas).

Trečioji tabelė

“Adjuvant therapy” — prididamoji terapija

I Įrodyta vertė:**a. Nepavojinga terapija:**

Jaunų moterų krūties vėžys su

lymphatinių liaukų metastazėmis

b. Pavojinga terapija:

Vaikų vėžiai,

Kaulų sarkomos,

Kiaušelių vėžiai.

II Galima, nepilnai įrodyta, vertė:**a. Nepavojinga:**

Melanomos immunoterapija su B C G

b. Pavojinga terapija:

Smegenų vėžiai,

Mėšlinės žarnos vėžiai,

Kiaušdėčių vėžiai,

Gimdros kūnelio vėžiai

II Galima, nepilnai įrodyta, vertė:**a. Nepavojinga:**

Melanomos immunoterapija su BCG

b. Pavojinga terapija:

Smegenų vėžiai,

Mėšlinės žarnos vėžiai,

Kiaušdėčių vėžiai,

Gimdros kūnelio vėžiai

III Dar neirodyta (eksperimentalinė) vertė:**Sotorosios žarnos vėžiai**

Senesnių moterų krūties vėžiai (po meno-
pauzės)

Ketvirtoji tabelė

Intraarterinė chemoterapija gali būti

nuodinga:

1. Dažnai padeda ir pavojinga:

Kepenų vėžys ar

Kepenyse izoliuota metatazė

2. Dažnai sėkmingas, bet ne be pavojaus:

rankų,

kojų,

dubnio ir

veido vėžiai

3. Kartais naudinga, bet visuomet pavojinga:

Smegenų vėžiai ar

Metastazės

Penktoji tabelė**I Endokrininė terapija:**

Prostatos,

Krūties,

Skydinės liaukos,

Gimdros kūnelio vėžiams

Chemoterapija:

Multiple myeloma,

Kroniškos leukemijos

II Chemoterapiniai vėžiai:

Krūties,

Kiaušdėčių,

Virškinamojo kanalo,

Plaučių mažų ląstelių vėžys (oat cell)

Ketvirtos klasės lymphomos,

Išsiplėtusios sarkomos

III Akutinė leukemija,

Ankstyvos lymphomos,

Choriocarcinomos,

Kiaušelių vėžiai,

Vaikų vėžiai,

Ankstyvos sarkomos,

Melanomos,

Kiti plaučių vėžiai,

Gerklės ir burnos,

Gimdros kaklelio ir

Inkstų vėžiai

REFERENCES

1. Greenwald, E.S., Cancer Chemotherapy, 2nd Edition, Medical Outline Series, Flushing, New York, 1973.
2. Clark, R. L. and Comley, R.W. (Ed), Year Book of Cancer — 1975, Year Book Medical Publishers, Inc., Chicago, 1975.
3. Holland, J. F. and Frei, E. III, Cancer Medicine, Lea and Febiger, Philadelphia, 1973.
4. Stoll, B. A. Endocrine Therapy in Malignant Disease, W. B. Saunders, Ltd., 1972.
5. Kennedy, B. J. Hormonal Therapies in Breast Cancer. Seminars in Oncology (1 (2) : 119-130, 1974 (June).

Dr. Vainutis Vaitkevičius

Dar keturi lietuviai tampa USSR Medicinos Mokslų Akademijos nariais

Metiniame USSR Medicinos Mokslų Akademijos plenariniame susirinkime eilė gydytojų ir biologinių mokslų daktarų buvo išrinkti tos Akademijos nariais. Jų tarpe buvo ir keturi lietuviai. Jokia kita Sovietų respublika, išskyrus pačią Rusijos Federaciją, negavo daugiau kaip po du kandidatus į tą garbingą mokslinę instituciją. Lietuviai ir vėl visus viršija! Dalinai gal ir politiniai užsitarnavimai yra kandidatams padėję; tačiau reikėjo vis tiek didelio mokslinio pasiryžėjimo, kad įrašytų bent į kandidatų eiles. Lietuviai, šiais metais išrinkti į Med. Mokslų Akademijos narius — korespondentus, yra:

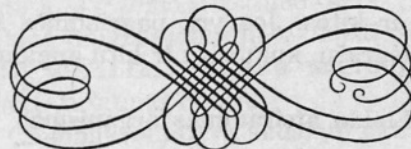
Algimantas Marcinkevičius, Mykolo sūnus, medicinos mokslų daktaras, chirurgijos profesorius Vilniaus universiteto medicinos fakultete; jis yra žymus širdies ir kraujagyslių chirurgas;

Vacys Sadauskas, Mykolo sūnus, medicinos mokslų daktaras ir Vilniaus univ. medicinos fakulteto klinikinės farmakologijos profesorius;

Bernardas Padegimas, Juozo sūnus, medicinos mokslų daktaras ir to paties universiteto medicinos profesorius;

Stasys Čepulis, Povilo sūnus, medicinos mokslų daktaras, burnos chirurgijos profesorius tame pačiame universitete.

Dar nuostabiau, kad visi keturi nauji akademikai yra ne tik lietuviai, bet ir vieno universiteto mokslinio personalo nariai. Tas labai gerai rekomenduoja patį universitetą.

LIPIDAI IR HIPERLIPIDEMIJA

JUOZAS S. KRIAUCIUNAS, MD

Keletas organinių junginių kūne ir maiste, turinčių bendrą riebalams būdingų savybių, yra vadinami lipidais. Jiems priklauso: 1. neutralūs riebalai — trigliceridai, 2. fosfolipidai, 3. cholesterolis ir 4. kai kurios kitos mažiau reikšmės turinčios medžiagos. Trigliceridų ir fosfolipidų sudėtinė dalis yra riebalinės rūgštys. Cholesterolis neturi riebalinių rūgščių, bet jo branduolys sudarytas iš degraduotų riebalinių rūgščių molekulių. Jis yra riebalinis alkoholis. Trigliceridai teikia energiją organizmui. Kita energijos dalis gaunama iš angliavandenių. Cholesterolis neturi riebalinių rūgščių, bet jo branduolys sudarytas iš degraduotų riebalinių rūgščių molekulių. Jis yra riebalinis alkoholis. Trigliceridai teikia energiją organizmui. Kita energijos dalis gaunama iš angliavandenių. Cholesterolis reikalingas ląstelių funkcijai, taip pat energijos atsargoms sudaryti ir kepenyse tulžies rūgščių gamybai bei apsaugoti organizmą nuo vandens pralaidumo. Fosfolipidai savo sudėtyje turi fosforinę rūgštį. Jų yra trys pagrindinės rūšys: lecitinai, cefalinai ir sfingomielinai. Jie būtini daugeliui organizmo ląstelių ir kai kuriems audiniams sudaryti, pvz. smegenims.

Trigliceridai yra sudaryti iš 3 riebalinių rūgščių ir vienos molekulės glicerolio. Yra trys pagrindinės riebalinės rūgštys: stearinė, oleininė ir palmitinė. Tik oleininė rūgštis turi vieną dvilypi H atomą ir tuo ji yra neprisotinta, kitos prisotintos. Kai kurių augalų sėklos ir vaisių branduoliai turi daug ir daugiau neprisotintų riebalinių rūgščių, su daugiau dvilypių H atomų, pvz. linoleinė rūgštis ir kitos. Jos yra pagrindinės sėmenų, saulėgrąžų, kukurūzų ir kitų augalų aliejuose.

Lipidų atsiradimas organizme

Lipidams atsirasti organizme yra du keliai. Vienas — įvedami su maistu, antras — kai kurios organizmo ląstelės gamina lipidus iš angliavandenių, alkoholio ir net iš proteinų. Ta ypatybe pasižymi kepenų ląstelės, taip

pat adipozinio audinio ir kai kurios kitos. Lipidų kelias iš maisto produktų į organizmą yra toks. Suvalgytos lipidinės medžiagos žarnose tulžies pagalba paverčiamos į emulsiją. Gi emulsijos dalelės, veikiamos žarnų ir kasos pagamintų enzymų — lipazių, skaldomos toliau į smulkesnius junginius net ligi riebalinių rūgščių, glicerolio ir kitų panašių molekulių. Tos įstengia pereiti žarnų gleivinę ir patekti į limfinius indelius. Čia tų molekulių paviršius pasidengia baltyminėmis medžiagomis, kurių visada yra plazmoje, ir taip jos tampa panašios į mažučius lašelius, kurie vadinami chilomikronais. Tie per limfinius indus pasiekia duotus thoracicus, iš čia patenka į veną cavą ir kraujo apytaką. Dalis lipidų panašiu būdu iš žarnų patenka tiesiai į kraujo indus ir iš ten per veną portą nunešami tiesiai į kepenis. Po riebaus pavargymo kraujo plazma gali turėti 1 ar 2 proc. chilomikronų ir tada plazma atrodo drumsta ir gelsva. Po 2-8 valandų chilomikronai plazmoje išnyksta. Tai įvyksta dėl dviejų priežasčių. Pirma: kraujyje cirkuliuojanti lipoproteininė lipazė hidrolizuoja trigliceridų chilomikronus į riebalines rūgštis ir glicerolį, kurie toliau skaldomi, kol tinka panaudoti ląstelių energijai, statybai arba sudaryti energijos atsargoms. Antra: chilomikronai, patekę į kepenis, enzimo dehidrogenazės pagalba paverčiami cholesteroliu ir kitais lipidais, kurie jau gali būti panaudoti tam tikrų organizmo ląstelių.

Lipoproteinai

Kai plazmoje esą chilomikronai apdorojami, tai normaliai plazmoje 95 proc. visų lipidų yra sudaryti iš lipoproteinų, kuriuose lipidinės dalelės laisvokai surištos ir padengtos iš išorės baltyminėmis medžiagomis. Taip jos gali cirkuliuoti plazmoje. Tos sujungtos dalelės vadinamos lipoproteinais. Lipoproteinų kiekis bent 10 valandų po paskutinio valgio 100 ml kraujo yra: cholesterolio apie 180 mg, fosfolipidų 160 mg, trigli-

ceridų ligi 150 mg ir proteinų, kurie padengia tas lipidines daleles, 200 mg. Atsitinka, kad viena ar kelios tų lipidinių dalelių plazmoje gali būti daug padidėjusios. Tas vadinama hiperlipidemija. Laikinė hiperlipidemija gali būti rasta dažnokai. Bet kai plazmos lipidai lieka nuolatiniai padidinti, kas randama pakartotiniais plazmos tyrimais, tai tas reiškia nenormalumą ir reikia hiperlipidemijos priežasties ieškoti.

Hiperlipidemijų priežastys

Pirma. Hiperlipidemija gali būti paveldėta. Ji gali būti įvairaus laipsnio: nuo žemo ligi labai aukšto. Dažniausiai randama padidintas cholesterolis, bet gali būti ir kitos lipidų grupės pakeltos. Paveldėtą hiperlipidemiją padeda nustatyti šeimos istoriją. Čia sužinoma, kad hiperlipidemiją turinčio asmens kuris iš tėvų, senelių ar kitų artimų kraujo giminės narių turėjo dar anksti gyvenime širdies ataką, turėjo ksantomus, migruojantį pliatritą, arcus senilis, ksanteliazmas, maži mirė dėl kažkokių riebalų iššauktų ligų ir pan.

Antra. Asmens įgyta hiperlipidemija. Ji gali būti skirstoma į pirminę ir antrinę. Antrinėje grupėje koks nors organizmo susirgimas ar negalavimas iššaukia hiperlipidemiją. Čia minėtini: cukraligė, kur insulino trūkumas didina plazmoje lipidų koncentraciją, inkstų susirgimai, kur lipoproteininės lipazės veikimas paraližuojamas, gūžio liaukos harmono nepakankamumas (hypothyroidism), glikogeno sudorojimo nukrypimai, kasos susirgimai, ypač alkoholiuose, multiple myeloma, lupus, neštumo metas moteryse, kartais prieš nėštumą vaistų ėmimas perteklius androgeninių hormonų, kepenų, ypač tulžies takų susirgimai ir kita. Reikia čia atminti Gaucher ligą, Nieman-Pick ligą ir kai kurias kitas. Čia ir paveldėjimas gali turėti įtakos.

Pirminę hiperlipidemiją asmenyse gali iššaukti labai dideli kiekiai lipidų ir riebalų, ypač iš prisotintų riebalų rūgščių sudarytų, maiste, per dideli kiekiai angliavandenių, ypač saldumynų, o taip pat gausus alkoholio vartojimas. Čia jau asmuo pats kalta, kad turi hiperlipidemiją. Gana dažnai toks asmuo yra riebulis.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Atherosklerozė

Jau seniai pastebėta, kad nuolatinis lipidų padidėjimas plazmoje — hiperlipidemija — būna greitesnio atherosklerozės išsivystymo priežastimi kraujo induose. Čia kraujo indų, ypač didesnių arterijų išvidinėje sienelėje nusėda riebalai — lipidai. Jie degeneruoja indo sienelę ir toje vietoje nusėda kalcis ir išsivysto vietinės fibrozė. Taip kraujo indas susiaurėja ar ir visai užsikemša. Daugelis autoritetų yra nuomonės, kad hiperlipidemijos atveju panašus vyksmas darosi ir širdies vainikinėse arterijose ir tas veda į širdies ataką. Tai ir patariama išvengti lipidinių medžiagų nuolatinio padidėjimo kraujyje.

Lipoproteinų klasifikacija

Hiperlipidemijos išvengimui reikia žinoti, kokių lipoproteinų ar lipidų plazmoje yra per dideli kiekiai. Čia padeda lipoproteinų klasifikacija. Yra keli būdai tam padaryti. Vienas jų yra ultracentrifugavimas — atskyrimas pagal tirštumą (svorį), kitas — lektroforezė, atskyrimas pagal elektrinį apkrovimą.

Ultracentrifugavimu lipoproteinai skirstomi į keturias rūšis. Pirma: labai žemo tirštumo V.L.D.L. Antra: chilomikronai. Trečia: žemo tirštumo L.D.L. Ir ketvirta: aukšto tirštumo H.D.L. Raidiniai sutrumpinimai iš eilės reiškia angliškai: very low density lipoproteins, low density lipoproteins ir high density lipoproteins. Kai kur dar minima I.L.D.L. — intermediate low density lipoproteins, tai tarpiniai tarp labai žemo ir žemo tirštumo. Pastarieji yra labai nepastovūs ir plazmoje pasirodo trumpą laiką.

Skirstymą darant elektroforeze, randama: 1. chilomikronai nemigruoja; 2. beta migruojantieji — žemo tirštumo beta L.D.L.; 3. prebeta migruojantieji — labai žemo tirštumo V.L.D.L. ir 4. alfa migruojantieji — aukšto tirštumo H.D.L.

Chilomikronai yra sudaryti iš 80-90 proc. trigliceridų ir normaliai daugiausia po 8 valandų po valgymo beveik išnyksta iš plazmos. Labai žemo tirštumo V.L.D.L. prebeta turi 55-65 proc. trigliceridų. Šios grupės lipoproteinų sudėtis nepastovi, gali turėti ne-

Lentelē

Plazmos išvaizda	Gali- mybē	Lipidų kiekis ir rūšis	Lipidų tirštumas	Grupė	Dieta	Vaistai
Skaidri	I	normal.	normal.	jokia	ne	ne
	II	aukšt. cholest. norm. triglicer.	aukšt. L.D.L.	IIa	3	Questran Chloroxin-D-thyrone
	III	aukšt. cholest. padid. triglicer.	aukšt. L.D.L. ir V.L.D.L.	IIb	3 su kolor. mažin.	Clofibrate (Atromid- S) arba (ir su) Questran
Drumsta, opalinė, pieninė	I	aukšt. cholest. aukšt. triglicer.	aukšt. V.L.D.L.	IV	3 su kolor. mažin.	Clofibrate (Atromid-S) arba ne alkohol. Nicotnic acid preparatus:
	II	" "	aukšt. L.D.L. aukšt. V.L.D.L.	IIb	"	Nicolar, Wampocap, Lucidon Modified, Trela Modified.
	III	" "	aukšt. plaukių beta lipoprot. (retas)	III	"	
Grieti- ninis sluoksnis po juo drumsta plazma	I	aukšt. triglicer. pakelt. cholest.	aukšt. V.L.D.L. aukšt. chilom.	V (dažnai)	5	Nicotinic acid ar clofibrate
	II	" "	aukšt. plaukių beta lipoprot.	III (retai)	3 su kolor. mažin.	Clofibrate, jeigu reikia
Grieti- ninis sluoksnis po juo skaidri plazma	I	aukšt. triglicer. pakelt. cholest.	aukšt. chilom.	I (retai) kūdikiai ir vaikai paliesti dažniau	1	ne

Dietų lentelė

Dieta	Kolorijų norma dienai	Cholesterol. norma	Proteinų norma	Riebalų norma	Angliavan- denių norma	Alkoholis
1.	Nevaržoma	Nevaržoma	Nevaržoma	25 - 35 gr visokių	Nevaržoma	Nepatartina
2.	Nevaržoma, bet kai IIb, tai mažinti	Vengti, mažiau 300 mg, tik iš mėsos	Nevaržoma	Padidinti neprisotin. mažinti prisotint. riebalus	Nevaržoma, bet kai IIb, tai mažinti	Leidžiama truputį
3.	Mažinti, kai svoris per didelis	300 mg tik iš mėsos	20% visų kolorijų	40 - 45% visų kolor. daugiau neprisotin. riebalų	40% visų kolorijų, vengti saldumynų	Labai mažai angliavanden. vietoje
4.	Mažinti, kai svoris per didelis	300 ligi 500 mg dienai	Mažinti, kai svoris per didel.	Mažinti, kai svoris padidintas, aukšt. neprisot. riebalus patarti	40 - 45% visų kolor. saldumynų vengti	Šiek tiek, kaip pakai- talis angli- vandeniams
5.	Tiek, kad palaikytų normalų svorį	300 ligi 500 mg dienai	20% visų kolorijų	30% visų kolorijų, aukštai neprisotin. riebalus patarti	50% visų kolorijų, vengti koncentruotų saldumynų	Nepatartina

mažai cholesterolio pagaminto iš pertekliaus angliavandenių ir alkoholio, o taip pat jau daugelio degraduotu chilomikronų. Žemo tirštumo lipoproteinai L.D.L. beta normaliai randami plazmoje. Jie yra sintezuojami kepenyse ir turi net ligi 45 proc. cholesterolio. Plazma čia skaidri, nes turi mažai trigliceridų. Įtariama, kad šie lipoproteinai yra labiausiai atherosklerotiniai. Aukšto tirštumo H.D.L. alfa lipoproteinai yra taip pat normali plazmos sudėtinė dalis. Jie susideda iš mažiausiai lipidų turinčių dalių su dideliu kiekiu proteinų. Juos turinti plazma lieka skaidri.

Hiperlipidemijų klasifikacija vėsinimu. Šis būdas yra neilgas ir nesudėtingas. Imama paciento kraujo 10 -20 ml, leidžiama susidaryti krešuliui, tada plazma nupilama į mėgintuvėlį ir tas statomas 24 valandoms į šaldytuvą, kuris nustatytas 4 laipsniams Celsijaus. Po to reikia žiūrėti į mėgintuvėlyje esančią plazmą ir stebėti įvykusius pasikeitimus arba nepakitimus. Čia galima žiūrėti vieną iš keturių skirtingų reginių ir tuos derinant su anksčiau nustatytu plazmoje cholesterolio ir trigliceridų suskirstyti į 5 grupes, kurių antroje galima išskirti dvi pogrupes: a ir b. Pagal tas grupes nustatomas gydymas. Žiūrėti lentelę.

Dietose paminėta, kad prisotintų riebalinių rūgščių riebalai būtų pakeisti į aukštai neprisotintus. Bet ligi šiol neaišku, kodėl neprisotinti riebalai mažina lipidus plazmoje. Buvo galvota, kad J (jodas) pakeičias neprisotintų riebalinių rūgščių grandyje H (vandenilis) tai daro. Įrodyta, kad ne. Neprisotintos riebalinės rūgštys yra panašios į esterius ir turi net lakių esterinių junginių. Tuo jos ir veiksmingos. Dalis autoritetų pataria atsargiai naudoti neprisotintus riebalus, nes esteriai ilgai gali išsiskirti vėži. Tai kontroversija ir neįrodyta.

Nustačius hiperlipidemijos rūšį ir paskyrus dietą, vis tik reikia atsargiai skirti vaistus. Dieta, jeigu būtų ir netiksli, yra laiko pakeisti ir mėginimu rasti geriausiai tinkamą pacientui. Vaistai gali būti paciento netoleruojami, žaloti organizmą ar kenkti jam. Reikia gerai žinoti vaistų veikimą, kenksmingumą ir pasekas. Žemiau bus kalbama apie reikiamą vaistų kiekį ir nepageidaujamą veikimą primenant tik pagrindinius bruožus.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Nikotininė rūgštis: Lucidon modified, Nicoliar, Trela modified, Wampocap pradedama 100 mg 3 kart dienoje tuojau po valgio. Pamažu pakelti ligi 1 ar 2 gm 3 kart dienoje. Vaistai kenkia kepenims, didina šlapumo rūgštį (uric acid), mažina glukozei toleranciją, duoda dilginimo ir deginimo jausmą visame kūne. Didelės dozės labai sunkiai toleruojamos, o mažos neveikia.

D-thyroxine, Synthroid, Thyrolar, Letter, Choloxin 1 mg dienai, už mėnesio galima pakelti ligi 2 mg, taip keliant net ligi 4-8 mg dienai. Vaistai didina metabolizmą, gali išaukti anginą pectoris, gali padidinti glukozei toleranciją, padidinti širdies sutrikimus ir duoti kitokius hiperthyroidizmo simptomus.

Cholestyramine: Questran duodamas 4 gm 4 kart dienoje, vėliau 4, 6 ar 8 gm 4 kart dienoje. Vaistai kietina vidurius, išpučia vidurius, piktina, blogai absorbuojami riebalai, trukdo varfarinų, digitalio, tiroksino, thiazidų, tetraciklinų absorbciją.

Clofibrate: Atromid-S pradedamas 0,5-1 gm dienai ir pakeliamas ligi 1 gm 2 kart dienoje. Vaistai gali sukelti piktinimą, svorio padidėjimą, niežėjimą, alopeciją, agranulocitozę ir kenkti kepenims, širdžiai ir sukelti anginą.

Reikia dar pridėti, kad aukščiau aprašyta dieta ir vaistai nors ir mažindami lipoproteinemiją, dar neturi tikrų įrodymų, kad tai padeda išvengti atherosklerozės ir širdies atakų. Reikia dar kelių metų tyrimų tam įrodyti.

Naudotasi:

1. Textbook Medical Physiology by A. C. Guyton M. D.
2. Synopsis of Pathology. Anderson.
3. Pathology for the Physicians. William Boyd.
4. Unsaturated Fats and Serum Cholesterol by Dorothy M. Rothman Ph. D.
5. Nutrition Today. May-June 1974.
6. Primary Cardiology. Septemb. 1975.
7. Drug Therapy. Septmb. 1975.
8. Current Prescribing. Sept. 1975.
9. Clinical Focus on Hyperlipidemia -2.
10. Lietuvių Enciklopedija.
11. Physicians Desk Reference 1975.
- 12 Webster's New World Dictionary.

AMERIKOS IR NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS GYDYTOJŲ BENDRAVIMAS

Kristupas Gudaitis, MD

Jau senesniais laikais dėl įvairių priežasčių lietuviai būdavo priversti apleisti savo gimtąją žemę ir svetimuose kraštuose kurti naują gyvenimą. Daugiausia lietuviai vykdavo į Ameriką (čia suprantama Jungtines Amerikos Valstybes). Lietuviai nedingdavo svetimose aplinkumoje. Jie darbščiai stengdavosi susidaryti net geresnes gyvenimo sąlygas. O jaunesnieji ne tik išgydavo bendraį, bet dažnai išeidavo ir aukštąjį mokslą. Tokiu būdu Amerikoje ne mažai atsirado medicinos mokslus išėjusių lietuvių gydytojų, kurie jau 1912-1914 m. susibūrė į "Amerikos Lietuvių Daktarų Draugiją". Su lietuvių išeivių dauguma ir lietuviams gydytojams, su mažomis išimtimis, yra būdinga, kad jie lieka sąmoningais bei gyvais savo tautos nariais. Kai lietuvių tauta, nors okupantų žiauriai išvarginta, savo ryžtingų inteligentų vadovaujama, nualintame krašte 1918 m. vasario 16 d. pasiskelbė laisva ir nepriklausoma, tai su visais lietuviais tūlas Amerikos lietuvis gydytojas pasižymėjo savo šalies atstatymo veikloje. Kaip nepriklausomai Lietuvai buvo lemta atsistatyti ant karo griuvėsių, taip ir Lietuvos mediciną teko kurti beveik iš nieko — teko daug sunkumų nugalėti. Tik visos tautos ryžtingumu ir uolumu per keliolika metų ir medicinos bei sveikatos reikaluose buvo pasiekta žymi pažanga: ta prasme nepriklausoma Lietuva pradėjo pasivyti net senesnes kultūringas šalis. Kai kurie Amerikos lietuviai gydytojai jau pačioje nepriklausomybės pradžioje grįžo į Lietuvą, kad padėtų atstatyti savo krašto gerovę ir kurti Lietuvos mediciną.

Vienas iš pirmųjų Amerikos lietuvių gydytojų į nepriklausomą Lietuvą grįžo dr. **Jonas Šliūpas** (1861-1944). Jis buvo vienas iš "Ausros" organizatorių-leidėjų ir 1883-84 m. jos redaktoriumi. Tuomet jau kovodamas dėl lietuvių tautos laisvės, jis prisidėjo prie sąjūdžio prieš rusų imperializmą, dėl to buvo rusų žandarų persekiojamas, turėjo ap-

leisti savo kraštą ir 1884.V.28 atvyko į Ameriką. Sunkiomis sąlygomis čia jis išėjo medicinos mokslą (1891 m.), daug rūpinosi Amerikos lietuvių tautiniu ir kultūriniu švietimu, organizavimu bei spauda. Grįžęs į nepriklausomą Lietuvą, visa energija ir sugebėjimu dr. J. Šliūpas įsijungė į Lietuvos atkūrimo darbą: dalyvavo ekonominėse organizacijose, rinko lėšas Lietuvos prekybos laivynui, įkūrė etikos ir kultūros draugiją, organizavo tautinį kultūros muziejų Šiauliuose, įrengė spaustuvę, leido bei redagavo laikraštį "Laisvoji Mintis", kėlė lietuvių ir latvių tautų vienybės reikalingumą ir siekė jo realizavimo, buvo Lietuvos pasiuntiniu Latvijoje (1919 m.), tais pačiais metais dalyvavo Lietuvos delegacijoje gražinti lietuvius iš Prancūzijos į savo kraštą, 1924-1928 m. Vytauto D. universiteto medicinos fakulteto studentams skaitė medicinos istorijos paskaitas ir 1926 m. išspausdino "Senovės ir viduramžių medicinos istoriją" (506 psl.). Įvertindamas jo nuopelnus lietuvių tautai ir mokslui, Vytauto D. universitetas suteikė dr. J. Šliūpai medicinos ir teisės garbės daktaro titulą. Dr. J. Šliūpai, kaip aušrininkui, pagerbti buvo išleistas Lietuvos pašto ženklelis su jo paveikslu (Dr. K. Grinius, laikraštis "Lietuviai" Nr. 3, 1944 m. ir P. J. Žiūrys, Dirva Nr. 26, 1961 m. kovo 3 d.). Apsigyvenęs Palangoj, dr. J. Šliūpas iškovojo Palangai miesto teises ir ilgus metus buvo jos burmistru. 1940 m. Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, dr. J. Šliūpas griežtai atsisakė bendradarbiauti su Lietuvos okupantais. 1941 m. atėjus vokiečių okupantams, dr. J. Šliūpas buvo priverstas pasitraukti iš Palangos burmistro pareigų (Stepas Paulauskas, Dr. Jonas Šliūpas, Naujienos 1961 m. lapkričio 4 d.). Raudonųjų bolševikų frontui vėl artėjant, 1944 m. dr. J. Šliūpas su šeima pasitraukė į vakarų Europą, kur, besirūpindamas ir besisielodamas Lietuvos reikalais ir likimu, mirė 1944 m. lapkričio 6 d.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Berlyne. (Dr. K. Grinius, Dr. J. Šliūpas. "Lietuviai" Nr. 3 1944 m.; Stepas Paulauskas, Dr. Jonas Šliūpas. Nepriklausoma Lietuva Nr. 47, 1961.XI.29).

Tėvo pėdomis sekdamas, į nepriklausomą Lietuvą grįžo ir dr. **Aldona Šliūpaitė** ir sėkmingai dirbo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus moterų klinikoje.

Nepriklausomos Lietuvos ir Amerikos lietuvių gydytojų svarbesni žygiai abiejose šalyse buvo tinkamai atžymimi. Lietuvos gydytojai akylai sekė Amerikos lietuvių gydytojų įvykius ir juos aprašė "Medicinoje".

1921 m. gegužės mėn. Čikagoje Amerikos Lietuvių Daktarų draugija pradėjo leisti savo medicininį laikraštį "Gydytojas", kurio tikslas buvo teikti Amerikoje gyvenantiems lietuviams medicinos ir sveikatos žinių populiaria forma. Lietuvos gydytojų laikraščio "Medicinos" (1921 m. birželio 5 d., Nr. 5, 157-58 psl.) redakcija tą įvykį, kaip Amerikos lietuvių gydytojų kūrybinės pažangos apsiereiškimą, plačiau aprašė, išskeldama "Gydytojo" ir "Medicinos" panašumus ir kai kuriuos skirtumus, pabrėždama, kad "Gydytojo" straipsniai yra trumpi, 2-4 psl., parašyti labai aiškiai bei lengvai suprantami ir ne medikų; kaip gerą "Gydytojo" savybę dar pažymėjo, kad daug lietuvių daktarų (tuomet buvo 28 daktarai) jame dėjo savo skelbimus, ir kad tai yra sektinas pavyzdys. To įvykio aprašymą "Medicinos" redakcija visų Lietuvos gydytojų vardu baigia linkėjimu: "Mūsų Amerikos broliui "Gydytojui" linkime pasisekimo, tautiečius šviečiant ir medicinos mokslą keliant".

Apie medicinos pažangą Lietuvoje ir gydytojų medicininius darbus Amerikos lietuviai gydytojai išsamiai sužinodavo iš Lietuvos gydytojų laikraščio "Medicinos". Be to, Amerikos lietuviai gydytojai pakartotinai atvykdavo ir ilgiau ar trumpiau pabuvodavo Lietuvoje, susipažindami su atsikuriančios Lietuvos gyvenimu bei reikalais, arba įsijungdavo į krašto veiklą. Taip 1928 m. į IV Lietuvos gydytojų suvažiavimą atvyko dr. **J. T. Vitkus** su žmona iš Clevelando kaip Amerikos Lietuvių Daktarų draugijos atstovas. Deja, netikėto reikalo verčiamas, dr. J. T. Vitkus turėjo išvykti atgal į Ameriką, nesulaukęs Lietuvos gydytojų suvažiavimo (Medicina 1928 m. 382 psl.). Dr. J. T. Vitkus

yra gimęs Lietuvoje, į Ameriką atvyko 1912 m., kur išėjo medicinos mokslus ir vertėsi praktika.

Tais pačiais metais į Lietuvą atvyko dr. **Mykolas Devenis**, apsigyveno Lietuvoje ir vertėsi praktika (Medicina, 1928 m. 382 psl.). Dr. M. Devenis yra gimęs Lietuvoje, į Ameriką atvyko 1919 m., medicinos mokslus išėjo Yale universitete ir vertėsi medicinos praktika Waterbury, Connecticut valstybėje. Bėbūnant dr. M. Deveniui Lietuvoje, 1940 m. įsiveržę į Lietuvą bolševikai jį areštavo, daugiau negu metus kalino ir ištrėmė į sunkių darbų stovyklą Vorkutoje; išsilaisvinęs 1942 m. grįžo į Ameriką.

1930 m. Amerikos Lietuvių Daktarų draugija ruošė visos Amerikos lietuvių daktarų kongresą (Medicina 1930 m. 75 psl.).

Lietuvos gydytojai: doc. J. Blažys, dr. J. Kairiūkštis ir dr. Ant. Smalstys 1930 m. IV dalyvavo Amerikos psichiatrų kongrese. Amerikos Lietuvių Daktarų draugija šiuos Lietuvos gydytojus pasikvietė į Čikagą svečiais (Medicina 1930 m., 213 psl.).

1932 m. Medicina rašė apie "Amerikos Lietuvių Daktarų draugijos 20 metų gyvavimo sukaktuves". Nurodė, kad 1932 m. birželio 9 d. draugijai lygiai sukako 20 metų, ir kad draugija apima visus Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančius lietuvius gydytojus ir dantų gydytojus. Draugijos sukaktuvės įvyko Čikagoje. Medicinos redaktorius dr. J. Staugaitis apie draugijos veiklą taip rašė: "Amerikos Lietuvių Daktarų draugija per 20 metų yra nuveikusi žymius ir neišdildomus darbus sveikatos srityje savo tautiečių labui. Ji žodžiu (paskaitomis, "švaros savaitėmis") ir raštu (populiariomis knygelėmis, straipsniais lietuviškų laikraščių skyriuose) stengėsi supažindinti savo tautiečius, kaip reikia gerinti sveikatą, kaip galima apsisaugoti nuo ligų (ypač nuo apkrečiamųjų), kaip reikia išauginti sveiki, stiprūs ir energijos kupini vaikai ir t.t.; jie stengėsi persergėti visuomenę nuo įvairių šundaktarių ir apgavikų; per 4.5 metų (1921-1926 m.) leido populiarių medicinos laikraštį "Gydytoją", kuris paliovė ėjęs dėl lėšų stokos ir t.t."

Toliau Medicina praneša: "Amer. Liet. Daktarų d-ja savo 20 metų gyvavimo sukaktuves šį rudenį minėjo Čikagoje labai origina-

liu ir sektinu būdu, pravedama vadinamą "sveikatos savaitę", būtent: spalio mėn. 4, 5, 6 ir 7, nuo 18.5 v. iki 22 val. buvo suruoštos nemokamos paskaitos įvairiomis temomis iš medicinos ir odontologijos srities". "Sveikatos savaitės" programoje dalyvavo 23 sekančieji gydytojai, skaitydami nurodytas paskaitas: X.4 d. mišriai publikai: dr. G. I. Bložis: apie maistą ir dantis, dr. A. L. Graičiūnas: vaikų auklėjimas, dr. T. Dundulis: vėžys, dr. A. Davidonis: reumatizmas, dr. Ig. E. Makaras: tulžies pūslė, dr. A. W. Jakobs: dantų užlaikymas; X.5 d. vien moterims: dr. S. Biežis: ginekologija, dr. V. A. Šimkus: sifilis, dr. Susan Šlakis: vaikų ligos, dr. A. Poška: gimdymas, dr. J. Šimonaitis: gimdymas, dr. J. Paukštis: gimdymas, dr. V. B. Milaš: dantų užlaikymas; X.6 d. vien vyrams, dr. A. L. Yuška: apie sifilį, dr. J. Kulis: apie gonorėją, dr. Naris (Narijauskas): inkstų ligos, dr. A. Juozaitis: dantys ir jų įtaka sveikatai, dr. A. J. Jovaišas: limpamosios ligos; X.7 d. mišriai publikai: dr. M. T. Strikolis; vidurių skausmai, dr. J. J. Kavarskas: anemija, dr. P. Z. Zalatorius; plaučių uždegimas, dr. G. Vezelis: dantų svarba, dr. A. Lauraitis: visual education.

Draugijos sukaktuvių aprašymą dr. J. Staugaitis baigia sekančiu linkėjimu: "Medicinos Redakcija, pažymėdama šitą džiaugsmingą įvykį, siunčia Amer. Liet. Daktarų draugijai ko širdingiausių linkėjimus koilgiausiai gyvuoti ir kosėkmingiausiai darbuotis Amerikos lietuvių labui".

D-ras J. Staugaitis,
Medicinos Redaktorius.

(Medicina 1932 m. 697-98 psl.)

Sekančiame Medicinos numeryje papildomai apie draugijos veiklą buvo sekantis pranešimas: "Gražus sumanymas. Amerikos Lietuvių Daktarų draugija savo 20 metų gyvavimo sukakties proga yra nutarusi įvesti lietuviškuose laikraščiuose nuolatinis sveikatos skyrius, kuriuose bus dedami populiarūs straipsniai, liečią įvairius sveikatos klausimus, ypač turinčius praktiškos vertės. Tuo būdu per laikraščius bus pradėtas sistemingas skleidimas žinių iš medicinos ir dentistorijos sričių.

Šitam naudingam darbui tvarkyti yra išrinkta tam tikra komisija, į kurios sudėtį įei-

na šie gydytojai: dr. S. Biežis, dr. G. Bložis, dr. K. Drangelis, dr. T. Dundulis, dr. K. Kliauga ir dr. J. Poška". (Medicina 1932 m. 773 psl.). Šis pagirtinas Amerikos lietuvių gydytojų įsipareigojimas tebėra vykdomas ir šiais laikais.

1932 m. Medicinoje buvo aprašyta dr. Antano Karaliaus tragiška mirtis ir iškelta jo visuomeninė veikla lietuvių tarpe. Jis buvo didžiai veiklus ir produktingas rašytojas, dėl to pravartu kiek plačiau jį prisiminti. Antanas Karalius buvo gimęs tarp 1886-1890 m. Briedžių kaime, Šakių valsčiuje ir apskrityje, susipratusių lietuvių ūkininkų šeimoje; pradžios mokslą ėjo Šakiuose, o vidurinį mokslą Suvalkų gimnazijoje. Būdamas jautraus būdo, jau anksti A. Karalius suprato savo tautiečių vargą rusų valdžioje. Kai 1905 metais kilo nepatenkintų valstiečių revoliucinis judėjimas prieš rusų valdžią, tai A. Karalius su savo broliu ir kitais lietuviais jaunuoliais veikliai dalyvavo tame judėjime, kovodami dėl lietuvių tautos laisvės ir šviesesnės ateities. Rusams jėga suklimą užslopinus, 1906 metais A. Karalius su savo draugais mokytoju Juozu Jonikaičiu ir jo broliu bei Pranu Puskunigiu buvo priversti apleisti savo kraštą ir atvyko į Ameriką; čia jiems visiems pavyko išeiti medicinos mokslus. A. Karalius medicinos mokslą studijavo Valparaiso universitete, vėliau įsigijo odos ir venerinių ligų specialisto teises, vertėsi gydytojo praktika Čikagoje ir buvo sudaręs savo šeimą. Gavęs nervų sutrikimą, jis ryžosi pasitraukti iš šio gyvenimo, pavartodamas cianą: mirė 1932 m. rugpiūčio 23 d. Čikagoje.

Dr. A. Karalius buvo didelis liaudies bičiulis, dėl to savo veiklą pašventė lietuvių liaudies labui ir švietimui, aktyviai dalyvavo visuomeninėje lietuvių veikloje, buvo SLA nariu ir daug rašė įvairiais liaudies švietimo reikalais, bet daugiausia medicinos, sveikatos bei higienos klausimais. Jo rašiniai buvo spausdinami Amerikos lietuvių laikraščiuose: Naujienose, Gydytojuje, Tėvynėje, Naujoje Gdynėje, Ateityje, Keleivyje, Kultūroje ir kt. Savo straipsnius dažnai jis pasirašydavo slapyvardžiais, pvz.: A. J. Uoga, A. J. Zėčius ir kt. Be to, dr. A. Karalius pats redagavo keletą laikraščių: socialistinės minties "Lietuvių Žurnalą" (1912-14 m.) saty-

rinį laikraštį "Dievo Rykštę" (1913 m.), ša-tyros laikraštį "Šaką" (1914 m.), laisvos minties žurnalą "Gyvenimas" (1928-1930 m.), medicinos ir sveikatos žurnalą "Gydytoją" (1924 m.). Jis išvertė ir parašė keliolika knygų, kurių svarbesnės yra: P. Lafargue, Nuosavybės išsivystymas (1913), A. M. Lewis, Draugijų ir organizmų evoliucija (1914), M. Kaufmann, Veislių atsiradimas, Pasikalbėjimas amerikono ir grino-riaus, Vagis, Pačiavimasis pas įvairias tau-tas, W. L. Clark, Barbora Ulbryka arba klioštorius ir jėzuitai, H. D. Almero, Pada-vimas apie įvairias tautas (1921), Bakteri-jos (1922), Namų daktaras (1930) ir kt. (Medicina 1932 m. 634 psl. ir 708-710 psl.; F. Lavinskas, Amerikos lietuvių laik-raščiai 1956 m.; LE X t. 512 psl.).

1932 m. aplankė Lietuvą Čikagoje gyve-nęs lietuvis dantų gydytojas **Kazys Kaspu-tis** (gimęs 1880 šiaurės Lietuvoje — mirė 1934 Čikagoje) Jis buvo kilęs iš šiaurės Lie-tuvos, gimnazijos mokslą ėjęs Rygoje, atvy-kęs į Ameriką, išėjo dantų gydytojo mokslą. Buvo susipratęs lietuvis. Dar gimnazijos mokslą beeidamas, jau priklausė lietuvių mo-kinių kuopelei. 1914 m. birželio 27 d. buvo išrinktas Vilniaus Lietuvių mokslo draugi-jos nariu labdariu. 1932 m. aplankęs Lietu-vą, ją palankiai aprašė Amerikos lietuvių spaudoje (Medicina 1932 m. 512 psl.).

1933 metais nepriklausomos Lietu-vos medicinos ir gyvenimo studijų tikslais buvojo Lietuvoje Amerikos gydytojai lietu-viai: dr. **Dominikas Pilka** (1888-1960 ir dr. **Pranas Vaišnora** (Frank Weiksner, 1901-1951). Tuomet buvau Lietuvos Vytauto D. universiteto medicinos fakulteto chirurginės klinikos asistentu-gydytojų ir turėjau pro-gos asmeniškai susipažinti su šiais dviem Amerikos daktarais. Dr. **D. Pilka** buvo gimęs Lietuvoje (Galų viensėdijoje, Balninkų vals-čiuje, Ukmergės apskrityje) ir gana laisvai kalbėjo lietuviškai. Į Ameriką D. Pilka at-vyko 1909 metais, medicinos mokslus išėjo Harvardo universitete 1929 m. ir vertėsi gy-dytojo praktika Bostone; jis veikliai daly-vavo lietuvių visuomeniniame darbe, buvo SLA narys, parašė ir išspausdino lietuvių kalbos gramatiką 1939 m. ir išleido antrą A. Lalio anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų kalbos žodyno laidą. Dr. **P. Vaišnora** ir jo žmona.

kuri taip pat buvojo Lietuvoje, lankė klini-kas ir medicininės profesorių paskaitas, nuo-dugniai susipažino su Lietuvos ligoni-nių medicininio darbu, užmezgė plačią pa-žintį su klinikų gydytojais, su medicinos studentais ir arčiau susipažino su bendru Lietuvos gyvenimu. Nors tuomet Lietuva te-bebuvo dar kūrimos stovyje ir medicinos kli-nikos tebeveikė senuose pastatuose, bet dr. D. Pilka ir dr. P. Vaišnora buvo patenkinti daroma Lietuvos bendro gyvenimo ir medi-cinos pažanga. Jie vertino gavę susipažinti su chirurgine technika, atliekant net retas ir sudėtingas operacijas universiteto chirur-ginėje klinikoje. Ypač jaunųjų profesorių dr. V. Kuzmos ir dr. V. Kanaukos chirurginės technikos laimėjimus jiedu vertino. — Aš ypatingai susidraugavau su dr. P. Vaišnora. Jis buvo vidutinio ūgio, sveikos išvaizdos ir gero skonio žmogus, nuoširdaus ir bičiuliš-ko būdo bei gero išsimokslinimo gydytojas. Pradžioje jis kiek varžėsi, kad kaip lietuvis negalėdavo pilnai laisvai lietuviškai išsireikš-ti, bet per metus jis padarė didelę pažangą lietuvių kalboje. Jis mokė mane anglų kal-bos, o aš jam padėjau tobulintis lietuvių kalbos tecrijoje. Jis su savo žmona, kuri kal-bėjo laisvai lietuviškai, pakartotinai buvo svečiais mūsų šeimoje. Vieną kartą dr. Vaiš-norai didžiai suskaudo dantį. Pas dantų gy-dytoją nenorėjo eiti ir prašė mane, kad iš-traukčiau jam dantį. Nors tai ne tiesioginis chirurgo darbas, bet negalėjau atsisakyti simpatingam ir bičiuliškam dr. Vaišnora padėti, ir chirurginės klinikos operacinėje iš-traukėme jam skaudamą dantį. Skausmui iš-nykus jis buvo patenkintas ir dėkingas. Lan-kydami ir palankiai vertindami savo tėvy-nę Lietuvą, dr. D. Pilka ir dr. P. Vaišnora buvo teigiamas pavyzdys, kurį ir kiti Ame-rikos lietuviai gydytojai galėjo pasekti. (Pil-kų Stasys, Gydytoją ir kultūrininką Dr. D. Pilką prisimenant. Naujienos 1960.X.22; dr. V. Tercijonas, Gydytojų kelionė į Lietuvą. Dirva 1959.X.12).

Dariaus ir Girėno skridimas į Lietuvą

Visa lietuvių tauta džiaugėsi, didžiavosi ir giliai pergyveno Amerikos lietuvių lakū-nų Dariaus ir Girėno didvyrišku skridimu

savo lėktuvu "Lituanica" iš Amerikos per Atlanto vandenyną be sustojimo į Lietuvą. Tam dideliame lietuvių tautos įvykiui atžymėti Amerikos Lietuvių Daktarų draugija pasiuntė Lietuvos Gydytojų sąjungai sveikinimą su Dariaus ir Girėno "Lituanica".

Medicinos 1933 m. 568 psl. yra išspausdintas to sveikinimo laiško tekstas ir to laiško voko atvaizdas su Dariaus ir Girėno parašais, kurių fotokopijos čia seka.

Į šį istorinį Amerikos Lietuvių Daktarų draugijos laišką Lietuvos Gydytojų sąjungą 1933.VII.23 d. atsakė sekančio turinio laišku:

Iš gilos širdies dėkojame Amerikos Lietuvių Daktarų draugijai už nuoširdžius sveikinimus, kuriuos Tamstos teikėtės mūsų sąjungai atsiųsti per "Lituanica" 1933.VII.15 istorišku Lietuvai keliu New York-Kaunas.

Ta pačia proga pareiškiame, kad mes drauge su visa Lietuva ir Amerikos lietuviais neišpasakytai liūdime dėl tragiškos narsių transatlantinių lakūnų kap. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žuvimo. Lai šitų mūsų didvyrių didžio žygio ir karžygiškos mirties atmintis mus dar glaudžiau riša.

Pirmininkas Dr. Pr. Gudavičius

Sekretorius Dr. V. Vaičiūnas

(Medicina 1933 m., 698 psl.)

1935 metais Lietuvą lankė du Amerikos lietuviai gydytojai. Medicinos redakcija pranešė: "Šiaurės Amerikos Jungtinių Valstybių du lietuvių gydytojai yra atvykę į užsienio lietuvių suvažiavimą Kaune: 1) dr. Račkus ir dr. Baltrušaitienė" (Medicina 1935 m. 624 psl.).

Dr. **Johanna Baltrušaitienė - Tamošauskaitė** (1873-1950) yra gimusi New Yorke, medicinos mokslus išėjo Baltimorėje 1892-1896 m., vėliau dar klausė papildomus medicinos ir sociologijos kursus Pittsburgo universitete ir po to vertėsi medicinos praktika Plymouth, Philadelphijoje ir Pittsburghe. Dr. Baltrušaitienė-Tamošauskaitė buvo pirmoji lietuvė, išėjusi Amerikoje gydytojo profesijos mokslą. Nors ji buvo gimusi Amerikoje ir išėjusi amerikines mokyklas, tačiau jos lietuviškas tautinis susipratimas pasireiškė jau jos jaunystėje, nes, nors svetimose sąlygose gyvendama, ji pamilo savo tautą ir su dideliu pasiaukojimu ji dirbo savo tautos švietimui ir sveikatos iš-

laikymui. Nors tuomet lietuvių rašomoji kalba tebebuvo vystymosi pakopoje, dr. Baltrušaitienė-Tamošauskaitė be jokios lietuviškos mokyklos išmoko lietuviškai rašyti ir savo raštais, kaip matysime, išvarė žymų barą Amerikos lietuvių raštijoje. Anksti ji įsijungė į lietuvių visuomeninę veiklą: jau 1898 m. ji organizavo Lietuvaičių draugiją Plymouth, buvo viena iš pirmųjų iniciatorių lietuvių paviljonui organizuoti Paryžiaus 1900 m. pasaulinėje parodoje, buvo SLA daktarė kvotėja (1911-1914 m.) ir SLA vicepirmininkė (1916-1920 m.); ji pirmininkavo Aušros draugijai (1908-1909 m.) ir buvo Tėvynės Mylėtojų draugijos komiteto narė (1901-1902 m.) ir tos draugijos knyginkė (1907-1909 m.); 1911 m. ji organizavo Gaspadinų uniją ir 1911-1932 m. laikotarpyje įsteigė 4 mokyklėles lietuviams moterims, 1935 m. dalyvavo užsienio lietuvių kongrese Kaune. Ji rašė įvairiais medicinos, sveikatos ir vaikų auklėjimo klausimais, ir jos straipsniai buvo spausdinami "Vienybėje Lietuvininkų" (1890-1907 m.), "Tėvynėje" (nuo 1899 m.); atskirai ji išspausdino "Kaip prižiūrėti ir auklėti žindomus kūdikius" 1910 m., ir paliko paruoštą, bet iki šiol neišspausdintą rašinį "Motina Lietuva ir jos vaikai". Ji buvo viena iš veikliųjų ir šviesiųjų Amerikos gydytojų. Dr. Baltrušaitienė-Tamošauskaitė buvo ir liks skatinančiu ir sekutinū pavyzdžiu lietuviams svetur gyvais ir darbščiais savo tautos nariais.

Dr. **Aleksandras M. Račkus** buvo kilęs iš Lietuvos (gimęs 1893 m. birželio 7 d. Čekiškėje, Kauno apskrityje, mirė 1965 m. spalio 9 d. Čikagoje, gimnazijos mokslą ėjo Kaune (1905-1907 m.). 1910 metais išvyko į Ameriką, kur dirbo dirbtuvėje ir mokėsi įvairiose mokyklose, medicinos mokslą baigė Čikagoje (1922 m.), kur ir vertėsi gydytojo praktika. Būdamas susipratęs lietuvis, dr. A. M. Račkus anksti įsijungė į Amerikos lietuvių kultūrinę ir organizacinę darbą. 1912 metais jis įstojo į Lietuvos Vyčius, buvo jų centro valdybos sekretoriumi (1914 m.) ir 1949 m. pakeltas į IV Vyčių laipsnį, buvo vienas iš Vyčio žurnalo steigėjų ir jo redaktoriumi (1915-1916 m.). Dr. Račkus buvo didžiai produktyvus lietuvių spaudos bendradarbis, yra parašęs keletą tūkstančių straipsnių įvairiais, ypač istoriniais ir mediciniais

klausimais: jo rašiniai yra išspausdinti įvairiuose Amerikos lietuvių laikraščiuose, pvz. Dirvoje, Darbininke, Drauge, Tautos Praeityje ir k. Lietuvos laikraščiuose, pvz. XX Amžiuje, Kosmose, Lietuvių Tautoje, Naujoje Romuvoje ir kt.; jis buvo ir Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis. Be to, dr. A. M. Račkus daug užsiėmė numizmatika ir muziejininkyste. Jau 1917 metais jis įsteigė lietuvių numizmatikos ir istorijos muziejų, kur sukaupe daug lituanistinės medžiagos ypač iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 1935 m. dr. A. Račkus dalyvavo užsienio lietuvių suvažiavimo Kaune, tuo metu, Lietuvos valdžios pakviestas, suruošė savo iš Amerikos nugalėto muziejaus parodą Vytauto D. universiteto rūmuose. Tuo metu dr. A. M. Račkus nusprendė persikelti ir gyventi Lietuvoje (Medicina 1935 m. 857 psl.) ir savo muziejų iš 81.000 eksponatų perdavė švietimo ministerijai, kuri dr. Račkaus rinkinį patalpino Lietuvos Vytauto D. Kultūros muziejuje, tuo sudarydama užuomazgą istoriniam skyriui, kurio vedėju buvo dr. A. M. Račkus 1936-1938 m., o 1938-1940 m. jis vertėsi gydytojo praktika Kaune; 1940 metais (II pasaulinio karo pradžioje) jis grįžo į Jungtines Amerikos Valstybes, vėl organizavo Lituanistikos muziejų ir priklausė įvairioms numizmatikos bei istorijos organizacijoms. Už nuopelnus Lietuvai 1935 m. dr. A. M. Račkus buvo apdovanotas Vytauto D. ordinu, o 1939 m. Šiaulių žvaigždės medaliu. Be savo gausių ir vertingų istorinių straipsnių, 1929 m. jis atskirai išspausdino istoriškai lingvistinę knygą anglų ir lietuvių kalbomis: "Guthones (The Goths) Kinsmen of the Lithuanian People", kurioje gotai ir jų valdovai siejami su lietuviais. Būdamas sektinu pavyzdžiu, dr. A. M. Račkus be abejo buvo vienas iš žymiųjų Amerikos lietuvių kultūrininkų.

Dr. med. Kristupas Gudaitis

Dr. med. Kristupas Gudaitis gimė 1898 m. kovo 19 d. Tauragės Naumiestyje, mirė 1972 m. rugpiūčio 26 d. Jo tėvai buvo kilę iš Mažosios Lietuvos, Klaipėdos krašto. Tėvas Andrius gimė Užlokniuose, krikštytas Verdainės bažnyčioje, motina Urtė, gimusi Ge-

nutikė, kilusi iš Dėkintų, Katyčių parapijos. Pradžios mokslą išėjo Naumiesčio pradžios mokykloje rusų kalba; lietuviškai skaityti išmokė motinėle, o lietuviškai rašyti išmoko evangelikų parapijos mokykloje, kuriai vadovavo kantorius Fridrikas Megnė latvių kilmės, bet didelis lietuvių draugas. Nuo 1912 m. iki 1914 m. mokėsi evang. misijos seminarijoje St. Petersburgė. Pirmajam pasauliniam karui prasidėjus, grįžo į tėviškę. Užkariavę Žemaitijos kraštą, vokiečiai 1915 m. pavasarį išvarė jį su kitais jaunais vyrais į civilinę nelaisvę Vokietijoje. 1916 m. gale grįžęs iš nelaisvės, nuo 1917 iki 1919 m. dirbo mokytojo darbą Naumiestyje ir kontoriaus mokytojo darbą — švėkšnoje.

1919 m. ankstyvą pavasarį stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, o tų pačių metų birželio mėn. buvo priimtas į Lietuvos karo mokyklą, II-ją laidą, kurią sėkmingai baigė ir 1920 m. buvo pakeltas į leitenanto laipsnį; tais pačiais metais buvo paskirtas karininku į 7 Žemaičių kunigaikščio Butėgeidžio pulką ir su pulku dalyvavo kovose su lenkais dėl Lietuvos nepriklausomybės ir dėl Vilniaus Merkinės, Vilniaus ir Širvintų srityse. Kautynėse ties Širvintais buvo sužeistas. Pasveikęs buvo prikamanduotas Generalinio štabo informacijos skyriui Kaune. Buvo apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjo-savanorio medaliu (1930 m.) ir Vyčio Kryžiumi I rūšies už atsižymėjimą kovose su priešu. Būdamas Kaune, šalia karininko pareigų 1922 m. prie I Kauno gimnazijos eksterneu įsigijo brandos atestatą. 3 semestrus buvo Lietuvos u-to Humanitarinio f-to studentas, kur klausė kalbų ir literatūros paskaitų pas šiuos profesorius: Būgą, Jablonskį, Krėvę, M. Biržišką, Dubą, Augustaitį, Tumą, Seną, Eretą ir k. Po 4 metų karinės tarnybos 1923 m. išėjo į atsargą aukštajam mokslui tęsti.

1923 m. rudenį perėjo į Medicinos f-tą, 1928 m. baigė klausyti medicinos kursą ir, išlaikęs reikalaujamus semestrinius egzaminus, birželio mėn. gavo medicinos kandidato pažymėjimą; 1930 m. išlaikė gydytojo egzaminus ir po metų praktikos klinikose gavo iš vidaus reikalų ministerio pažymėjimą, leidžiantį verstis gydytojo praktika.

Nuo 1928 iki 1930 m. buvo asistentu prie

Dr. Kristupas Gudaitis

Lietuvos V.D. u-to patologijos katedros (prof. Vinteleris) ir nuo 1930 iki 1934 m. — chirurginės klinikos (prof. Hagentornas) asistentu. Nuo 1934 iki 1938 m. dirbo Klaipėdos miesto ligoninės chirurgijos ir ginekologijos skyriuose gydytoju ordinatoriumi. 1936 m. V.R.M. sveikatos departamentas suteikė jam chirurgijos specialisto vardą, o 1938 m. — ginekologijos ir akušerijos specialisto vardą. 1937 m. lankė plaučių chirurgijos pasitobulinimo kursą Berlyno internacionalinėj akademijoje (prof. Sauerbruch). 1939 m. dirbo ordinatoriumi L.R.K. ligoninėje ir tais pačiais metais perėjo dirbti chirurgu į L.R.K. sanatoriją Aukštoje Panemunėje prie Kauno. Čia pradėjo išvystyti modernią plaučių tuberkuliozės chirurgiją ir apie savo darbo vaisius parašė platesnę studiją. Tuo pačiu laiku šalia chirurgo darbo sanatorijoje buvo Kauno kalėjimo ligoninės vyriausiu gydytoju ir chirurgu. Bolševikams okupavus Lietuvą 1940 m., jis buvo iš tų pareigų atleistas. 1940 m. suorganizuotuose prie V.D. u-to gydytojų pasitobulinimo kursuose skaitė paskaitas apie plaučių ir kaulų tuberkuliozę ir jų chirurginį gydymą.

Dėl bolševikų grasymo (išvarė iš bu-

to, atėmė namą) ir gyvybės pavojaus 1941 m. kovo mėn. pasitraukė su šeima į Vokietiją, kur dirbo įvairiose ligoninėse chirurgo ir ginekologo darbą (Fuerstenwalde, Rathenow, Wittenberge). Bolševikams įsiveržus į Berlyno sritį, pateko su sūnumi į bolševikų nelaisvę ir buvo išgabentas į Lenkijos kraštą, iš kur po 2 mėnesių pasisekė pabėgti. Karui pasibaigus, pasitraukė su šeima į Vakarų Vokietiją ir apsigyveno Hannoverėje, kur dirbo gydytoju D.P. stovykloje (Muehlonberge). Nuo 1946 iki 1947 m. dirbo D.P. stovyklos gydytoju Diepholze ir nuo 1948 m. vasario mėn. iki 1949 m. rudens dirbo gydytoju ir chirurgu D.P. sanatorijoje Edmundstal-Goestacht/Elbe prie Hamburgo.

Lietuvoje paruoštą, bet dėl bolševikų okupacijos neapgintą disertaciją išvertęs į vokiečių kalbą, 1948 m. įteikė Hamburgo universitetui, kuris pripažino disertaciją labai gerai parašyta ir, doktorantui išlaikius rigorozumo egzaminus, suteikė medicinos daktaro laipsnį. Dirbdamas Edmundsthalio sanatorijoje, 1948 ir 49 metais skaitė patologijos ir klininės patologijos paskaitas Pabaltijo u-to Medicinos f-te Pinneberge prie Hamburgo. Tais metais parašė habilitacijos darbą "Plaučių tuberkuliozės kolapsoterapija naujausių patologinių ir klinikinių patyrimų šviesoje". Šitą rašinį Pabaltijo u-tas (Baltic University) pripažino tinkamu habilitacijos darbu ir, habilitantui atlikus mokslinę paskaitą tema "Santykis tarp plaučių tuberkuliozės ir pirminės plaučių karcinomos" medicinos fakulteto posėdyje suteikė asso profesoriaus titulą.

1949 m. lapkričio 25 d. su šeima atvyko į Jungtines Amerikos Vlastybes ir apsigyveno Chicagoje, kur atliko reikalaujamąjį internšipą Chicagos American ligoninėje ir nuo 1951 m. kovo mėn. dirba Kankakee, Illinois valstybėje, valstybinėje ligoninėje stafu gydytoju teisėmis tuberkuliozės skyriuje.

1953 m. 6 mėnesius sirgo infekciniu bulbarus nervų uždegimu, o pasveikęs pradėjo dirbti Veteranų ligoninėje Quincy mieste. 1954 m. išlaikė valstybinius egzaminus. Po kelių mėnesių privačios praktikos Chicagoje, persikėlė į Warren, Ill., kur ir mirė.

Be medicinos praktikos, dirbo ir kultūrinę bei tautinę darbą, veikliai prisidedamas prie evang. lietuvių organizavimo ir daugiau negu 10 m. buvo Lietuvių evang. s-gos pir-

mininkas, o nuo 1938 m. buvo Lietuvos evang. liuteronų konsistorijos prezidentu. Nuo 1953 m. priklausė lietuvių profesorių draugijai (nuo 1957 m. tos draugijos valdybos narys). Nuo 1954 m. priklausė Lietuvos kariuomenės kūrėjų - savanorių sąjungai ir buvo jos pirmininku. Lietuvos vyriausybė 1938 m. apdovanojo "Vytauto Didžiojo" ordinu už nuopelnus Lietuvai ir Latvijos vyriausybė apdovanojo "Trijų žvaigždžių" ordinu už draugingų santykių vystymą tarp latvių ir lietuvių.

Aktyviai dalyvavo spaudoje, rašydamas lietuvių evangelikų kultūriniais ir tautiniais reikalais (Srovė, Mūsų Žodis, Keleivis, Pagalba, Evangelikų Kelias, Lietuvių Žodis) ir k.

Aktyviai dalyvavo ir medicinos spaudoje, parašė daug medicininių referatų ir keletą mokslinių rašinių.

Dr. Kristupas Gudaitis mirė 1972 m. rugpiučio 26 d. Tačiau jis dažnai prisimenamas ne tik tų, kurie jį pažino, bet ir tų, kurie jo nėra net matę, bet daugiau ar mažiau besidomį lietuvių gydytojų įnašu į nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Apie tai kalba ne tik jo raštai, bet ir atgabenta literatūra, ypač "Medicinos" tomų didžioji dalis. Pagarba ponai Elzbietai Gudaitienei, sūnui Reinoldui bei dukrai Aldonai, kurie kultūrinės vertybės karo metu išnešioję ir išsaugoję, neuždarė po egoistiniais užraktais. Ir "Lietuvos Medicinos istorijos" rengimo komitetas ir šio žurnalo redaktorius tikrai dėkingi a.a. dr. Gudaičio šeimai už nuširdų leidimą pasinaudoti išlikusiomis kultūrinėmis-istorinėmis vertybėmis.

Dr. K. Pemkus

Dr. K. Gudaičio rašiniai:

1. "Ulcus ventriculi et duodeni dažnumas vaikystėje", "Medicina", 1933 m.
2. "Vėžio paveldėjimas ir infekcijos klausimu", "Medicina", 1938 m.
3. "Torakoplastika pagal Maurer plaučių tuberkuliozei gydyti", "Medicina", 1940 m.
4. "Sulfonamidai ir jų terapinė reikšmė chirurgijoje", "Medicina", 1944 m.
5. "Pirminė plaučių karcinoma Lietuvoje ir jos priežastys bei patologija", (disertacija) 1948 m. Hamburgo universitetas
6. "Plaučių tuberkuliozės kolapso terapi-

ja naujausių pataloginių ir klinikinių tyrimų šviesoje" (Habilitationijos darbas 1949 m. Baltic universitetas, Pinneberge.

7. "Džiova — žmonių priešas", "Naujienos", Nr. 15, 1950 m.

8. "Antibiotikai", "Naujienos", Nr. 254 ir 255, 1952 m.

9. "Kristijonas Donelaitis ir jo Metai", "Lietuvių Žodis", Nr. 26, 27, 28 ir 29, 1948 m.

10. "Ateivis — žmonių pamėgtas Mažosios Lietuvos poetas", "Naujienos", Nr. 207, 1951 m. ir "Lietuvininkų kalendorius", 1952 m.

11. "Kultūriniai ir tikibiniai ryšiai tarp Mažosios ir Didžiosios Lietuvos evangelikų lietuvių", "Lietuvininkų kalendorius", 1952 m.

12. "Lietuvių evangelikų liuteronų tikibinio ir kultūrinio gyvenimo bruožai", "Palydovė lietuviui evangelikui svetur", 1952 m.

13. "Spinduliai ir žmogus", "Naujienos" Nr. 281, 1955.

14. "Vėžio liga", "Naujienos" 1955 m.

15. "Mendelizmas arba paveldėjimo mokslas", "Naujienos", Nr. 501, 502, 1960 m.

16. "Lietuviai evangelikai". Išleido spaudos bendrovė "Rūta" Hamiltone, Ontario 1957 m. 434 puslapiai.

17. "Žalgirio pergalė", 1960 m. Autoriaus leidinys.

18. "Gaigalaičio mirties penkiolikmetinė", "Naujienos", 1960 m.

19. "Plaučių tuberkuliozės ir pirminės plaučių karcinomos priežastinis sąryšis", "Liet. Gyd. Biuletėnis", Nr. 4, 1961 m.

20. "Dr. Albertas Schweitzeris", "Liet. Gyd. Biuletėnis" Nr. 4(24), 1955, Nr. 1(25), 1967, Nr. 2(26), 1967, Nr. 3(27), 1967, Nr. 1(29), 1968.

21. "Dr. Jonas Basanavičius", "Liet. Gyd. Biuletėnis", Nr. 2(30), 1968.

22. "Prof. Vincas Kanauka! Paskutinis sudiev!", "Liet. Gyd. Biul.", Nr. 3(31), 1968.

23. "Medicinos ir sveikatos reikalai nepriklausomoje Lietuvoje", "Liet. Gyd. Biul." Nr.1(33), 1969, Nr. 2(38), 1970.

24. "Vilniaus Medicinos draugija", "Liet. Gyd. Biul." Nr. 4(36), 1969.

25. "Druskininkų kurortas", "Liet. Gyd. Biul." Nr. 1(37), 1970.

26. "Amerikos ir nepriklausomos Lietuvos gydytojų bendravimas" (talpiname šiame "Medicinos" numeryje).

MEDICININIO PERSONALO PLANAVIMAS IR UGDYMAS SOVIETŲ SAJUNGOJ

Dr. Z. Danilevičius

Vyresnis Redaktorius, The Journal of the
American Medical Association

(Santrauka paskaitos, skaitytos 1976 m. vasario 23 d., Bostone, American Association for Advancement of Science suvažiavime).

Caristinėje Rusijoje medicinos mokyklų buvo mažai, gydytojų prieauglis buvo nepakankamas patenkinti viso krašto sveikatos tarnybos reikalavimus, tačiau mokyklų (medicinos fakultetų) akademinis lygis buvo aukštas, panašus į tų laikų Vakarų mokyklų lygį. 1913 metais Rusijoje buvo vos tik 13 medicinos fakultetų, o gydytojų skaičius siekė tik 23,400. Dauguma gydytojų buvo randama miestuose, tačiau "žemstvinės" sistemos dėka žemės ūkio rajonai buvo geografiniai nebloginai aprūpinti medicininės pagalbos tinklu per rajoninius, geografiniai paskirstytus kaimo medicinos punktus.

Sovietų valdžios įsigalėjimas po bolševikų revoliucijos atnešė laikiną tvarkos krašte apgriuvimą, terorą ir ekonominį vargą. Daug gydytojų žuvo pirmame pasauliniame kare, o dar daugiau — nuo revoliucinių tribunolų siautėjimo. Labai daug gydytojų turėjo ieškoti saugumo už Rusijos sienų; emigracija smarkiai išsiplėtė. 1923 metais Rusija beturėjo vos 12,000 gydytojų visame krašte.

Porevoliuciniame laikotarpyje medicinos ir sveikatos tarnybos vystymąsi USSR galime paskirstyti į keturis etapus:

(1) Pirmasis etapas truko pirmąjį dešimtmetį (1918-1928) ir pasižymėjo padidiniu medicinos studentų skaičiaus esamoje mokyklose, paskirstymu gydytojų pagal geografinius krašto reikalavimus ir plačiu panaudojimu pagalbinio medicinos personalo, ypač — felčerių. Tuo metu pagalbinio personalo mokyklos buvo smarkiai išplėtos ir naujos buvo statomos. Gydytojų skaičius paaugo vos ligi 28300 to periodo gale. Epidemijos plėtėsi, badas siautė, ligonių skaičius padidėjo šimteriopai, medicininio personalo, ypač gydytojų, nepaprastai trūko.

(2) Antrasis periodas (nuo 1928 m. iki antro pasaulinio karo pradžios) pasižymėjo medicinos mokslų nuosmūkiu. Tas buvo padaryta tikslu kiek galima greičiau prisiauginti daugiau gydytojų. Mokyklų akademinis lygis buvo visai numuštas. Kandidatai į medicinos fakultetus buvo priimami iš keturių gimnazijos klasių; geri komunistai ir fabriku darbininkai, o ypač pagalbinio medicinos personalo nariai, kad ir dažnai vos rašyti temoką, buvo siunčiami į medicinos fakultetus ir priimami, kaip pirmo meto studentai. Naujų mokyklų pristatyta labai daug. Jau 1940 metais buvo 63 medicinos mokyklos, dauguma iš jų nepriklausomos nuo universitetų, kurios ligi tų metų išaugino apie dvidešimteriopą skaičių naujų gydytojų. Gydytojų skaičius padidėjo ligi 400,000. Aišku, tų gydytojų akademinis lygis buvo lygus maždaug bendram gimnazijos baigimo išlavinimui, trūkstant ypač chemijos, fizikos ir bendrosios biologijos pagrindų tolimesnėse medicinos studijose. Toji gydytojų klasė buvo ne ką aukštesnė už felčerus. Kiek jų šiandien dar praktikuoja, statistikos nerodo.

(3) Antrojo pasaulinio karo metu staiga išdygo naujos problemos — teko kelti gydytojų akademinis lygis. Pradėjo labai stigti specialistų, chirurgų ir kitų. Publika nebepasitikėjo iš "diplominių malūnų" išeinančiais gydytojais. Santykis su svetimomis kariuomenėmis ir okupuotų kraštų gydytojais parodė rusams reikalą medicinos mokymą iš pagrindų pertvarkyti. Imtasi kelti mokyklų akademinis lygis, o taip pat pradėta rūpintis specialybių formavimu. Mokyklų pristatyta dar daugiau, bet jau pagrindinis siekis pasidarė kokybė, bet ne kiekybė.

(4) Pokarinis laikotarpis galima vadinti medicinos personalo prieauglio atžvilgiu auksiniu periodu. 1963 metais USSR turėjo jau apie 558,000 gydytojų, bet tas skaičius ligi 1975 metų tepriaugo nedaug — tik ligi

700,000. Mokyklose įvesta tvarka, pagal kurią medicinos studentai privalo turėti pilną gimnazijos kurso diplomą su bent viena sve-tima kalba. Mokyklų kursas pakeltas iki pilnų šešių metų. Klinikinis mokymas įvestas nuo trečio kurso pradžios. Septintieji metai skirti tarnybai, panašiai į mūsų interno darbą. Po to gydytojai valdžios skiriami trims metams į tarnybą ten, kur jų kraštas reikalauja, bet bent 70 proc. naujų gydytojų pakliūva į ligonines ir gauna progos pradėti specialybės apmokymą. Mokyklos duoda stipendijas, o mokslas yra nemokamas. Šių laikų gydytojo lygis USSR beveik prilygo Vakarų mokyklų lygiui. Šiandien USSR turi 78 medicinos institutus ir 9 universitetinius medicinos fakultetus. Curriculum vidurkis yra visur vienodas.

Dabar pažiūrėkime, kaip USSR įstengė tokią pažangą atlikti? Tik vienu būdu: visai nukirsdami lėšas ir dėmesį bendro gydymo ir sveikatos sektoriuje. Tiesioginei paciento tarnybai medicina Rusijoje teskiria vos 9.2 bilijonus rublių metams (1972 m. statistika). Iš to gal tik 5 bilijonai lieka ligonių aptar-navimui. Tas skaičius Amerikoje yra (1972 m.) — 62 bilijonai dolerių.

Gydytojų apmokėjimas yra prastenis, ne-gu paprasto fabriko darbininko. Gydytojo alga prasideda nuo 120 rublių mėnesiui (nuo 1974 metų) ir kyla labai pamažu, pagal eina-mas pareigas. Geriau apmokami — univer-sitetų profesoriai ir akademijų nariai (medi-cinos ar mokslų akademijų nariai gauna nuo 120 ligi 150 rublių mėnesiui priedą). Ligoninės yra puikios Maskvoje ir Leningrade ar Kijeve. Kitur baisu į jas ir pažiūrėti. Trūksta įrankių, vaistų ir tvarsčių. Pacientui tenka dažnai net ir savo maistu pasirūpinti. Poli-tinis varžymas neleidžia gydytojui lengvai darbo vietą pasirinkti, taip pat santykiai su užsieniu suvaržyti ir medicinos mokslinės spaudos gavimas yra labai akūtinis reikalas.

Hedrick Smith, buvęs New York Times korespondentas Maskvoje, išleido 1976 me-tų pradžioje knygą *The Russians*. Ten jis labai objektyviai aprašo vargingą gyvenimą USSR ir ypač labai vargingą gydytojo so-cialinę padėtį ir jo sunkų darbą. Smith apra-šo, kad medicininė pagalba USSR yra tikrai apverktinoje būklėje, lyginant su Vakarų pa-sauliu.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Ne visuose kraštuose yra medicinos tar-nybos lygis vienodas. Kai kurios respubli-kos prasikiša savo geresniu susitvarkymu ir aukštesniu medicininio mokslo lygiu. Pirmauja Lietuva, kuri aišku USSR ir nepriklau-so, yra tik okupuota. Rusai važiuoja į Lie-tuvą gydytis taip, kaip mūsų žmonės plaukia į Mayo klinikas Ročesteryje. Kiek geres-nės sąlygos yra taip pat Ukrainoje (ypač Ki-jeve) ir Kaukaze. Kada USSR Mokslų Aka-demijos buvęs pirmininkas Mstislav Keldiš buvo reikalingas širdies operacijos, ją atliko pakviestas amerikietis gydytojas. Dėl to tur būt Keldiš tuoj buvo paleistas į pensiją (1975 metų gale). Pavyzdžių galėtume rasti daug. Rusai savo medicinos sistema vis dar nepa-sitiki.

Absoliutinis socializavimas, centrali-zavimas ir planavimas — medicinos ir svei-katos tarnybos nepajėgė pakelti į reikiamą lygį, nors turime pripažinti, kad mėgdami viską, kas yra didelis, rusai turi nepaprastai didelį gydytojų — vergų skaičių.

Sulietuvinti medicinos terminai

- Agravacija (Aggravatio) — (Ligos sunku-mo) Išpūtimas.
- Agitatio tactilis — čiuoptinė nepažina.
- Agrafija (Agraphia) — rašymo negalė.
- Alkoholizmas (Alcoholismus) — girtuok-lystė, degtinės įmėgis.
- Amimija (Amimia) — veido neišraiškumas.
- Anestezija (Anesthesia) — nejuta.
- Apatija (Apathia) — dvasinė atbuktis.
- Autizmas (Autismus) — (dvasinė) užsklan-da. Auto
- Autoerotizmas (Autoerotismus) — saviaist-ra.
- Katapsiksija (Cataplexia) — išglyžis.
- Konfabulacija (Confabulacio) — pramanys-tė.
- Depresija (Depressia) — slėga.
- Dipsomanija (Dipsomania) — girtavimo dū-kas.
- Emocija (Emocio) — jautulys.
- Epilepsija (Epilepsia) — nuomaras.
- Hebefrenija (Hebephrenia) — paikaprotys-tė.
- Hipochondrija (hypochondria) — kvakšlystė.
- Hipochondrikas (Hypochondricus) — kvakš-lys.
- Hipoamnezija (Hypoamnesia) — stokinė at-mintis.

LIETUVIAI MOKSLININKAI IR JŪ DARBAI

MOKSLINIAI STRAIPSNIAI TARPTAUTINĖJ LITERATŪROJ

(surinko dr. M. Vygantas)

ALKAITIS, Saulius A. ir k., "Pulse Radiolysis Study of some Radical Protonation Reactions" (J. Chem. Soc. Faraday Trans. 1976, Vol. 72.).

BAUZA, Mihael T. ir k. "Acyl Carrier Protein Prosthetic Group Exchange and Phospholipid Synthesis in Synchronized Cultures of a Pantothenate Auxotroph of Escherichia coli". (Arch. Bioch. Bioph. 174, 344-349, 1976).

BENDORAITIS, J. G. ir k., "High Resolution Mass Spectrographic Method for the Analysis of Nitrogen and Oxygen Containing Material Derived from Petroleum" (Analyt. Chem., Vol 48, June 1976).

BUTKUS, Antanas ir k. "Tissue Lipid Distribution in Genetically Obese and Spontaneously Hypertensive Rat", (Artery 2/1 1976).

BUTKUS, A., Ph. D. "Autoimmune Hyperlipidemia in a Patient", (Am. J. Med. Vol. 59, Aug. 1975).

DANILEVIČIUS, Zenonas, M.D. "Terms, Concepts, and Objectives", (JAMA, April 12, 1976 Vo. 235, No. 15).

GAIDULIS, Laima ir k., "The Detection of Cross-Reacting Material for Alpha₁ Antitrypsin in Liver Extracts by Acid-Starch Electrophoresis", (Am. Rev. Resp. Dis. Vol. 112, 1975).

GAIDULIS, Laima ir k. "A New Deficient Variant of α_1 -Antitrypsin M^{Duarte}", (Am. Rev. Resp. Dis. Vol. 113, 1976).

GAIDULIS, L. ir k. "Interference with Alpha₁ - Antitrypsin Studies in Stored Serum by Presumed Bacterial Proteases", (J. Lab. Clin. Med. Vol. 86, No. 1, July, 1975).

GAIDULIS, Laima ir k. "Molecular abnormality of human alpha₁ - antitrypsin variant (Pi-ZZ) associated with plasma activity deficiency", (Proc. Nat. Acad. Sci. USA, Vol. 73, No. 4, April 1976).

26

GASPARAITIS, A. ir k. "Klinischer Verlauf der Typhusinfektionen im Raum Heidelberg" (Dtsch. med. Wschr. 100, 1975).

GATAUTAS, Vytenis J. ir k. "Effect of Two New Serum-Separating Devices on Results for Cholesterol and Triglyceride", (Clin. Chem., 22, 1976).

GATAUTIS, Vytenis J. ir k. "Effect of Mannitol (Osmitrol) Intoxication on Serum "Triglyceride" "Values", (Clin. Chem. 22, 1976).

GIRDAUSKAS, Gerard, J., "Long-Term Retention of the Habituation of Tonic Immobility", (Psycholog. Record, 1976, Vol. 26)

GRAKAUSKAS, Vytautas "Reactions of Fluorodinitroethoxyacetyl Chloride and Fluorodinitroethoxyacetic Anhydride with Friedel-Crafts Catalysts" (J. Org. Chem. Vol. 41, 1976).

GRINIUS, L. ir BRAŽENAITE, J., "Membrane Potential Generation in Mutants of Escherichia Coli with alterations in the Membrane ATPase Complex Studies on Intact Cells", (Febs Letters, Vo. 62, No. 2, Feb. 1976).

GRIDZINSKAS, Jurgis Gediminas ir k., "The Routine use of Oral Prostaglandin E₂ in Induction of Labour", (Brit. J. Obs. Gyn. Vol. 82, Nov. 1975).

YAKULIS, Vincent, B.S. ir k., "Detection of Fibrin Degradation Products", (Am. J. Clin. Path., Vol. 64, No. 4, Oct. 1975).

YODELIS, Ralph A.D.D.S., M.S.D. ir k. "A technique for autogenous root transplantation", (J. Prosthet. Dent. Vol. 35, No. 3, March, 1976).

YURKSTAS, Albert A.D.M.D. ir k. "An Evaluation of Denture Supporting Tissue under Various Clinical Conditions", (Current Therapeutic Research Vol., 18, No. 1, 1975).

YUSKA, Kenneth H., M.D. ir k. "Ewing's Sarcoma of the Great Toe", (Clin. Orth. and Relat. Research, No. 116, Mar. 1976).

JASHKUNAS, S. Richard ir k. "Identification of two copies of the gene for the Elongation Factor EF-Tu in E. Coli", (Nature, Vol. 257, No. 5526, Oct. 1975).

- JASHKUNAS, S. Richard ir k., "Transfer RNA Genes Between 16S and 23S rRNA Genes ir rRNA Transcription Units of *E. Coli*", (Cell, Vol. 7, Feb. 1976).
- JESUNAS, Maj. Kenneth P., MC, USA "Keratoacanthoma: Facial Lesion Requiring Radical Excision" (South Med. J. Vol. 68, 9, 1975).
- KAMINSKAS, E., "Cell-Serum Factor Interaction" (Exper. Cell Research Vol. 94, 1975).
- KAULENAS, M.S. ir k., "A Rapid Two-dimensional Micro-electrophoretic Procedure for the Analysis" (Analyt. Biochem. Vol. 70, 1976).
- KAULENAS, M.S. "Regional Specialization for Export Protein Synthesis in the Male Cricket Accessory Gland" (Experim. Zoology, Vo. 195, No. 1., Jan. 1976).
- KLICIUS, J. ir k. "Anti-inflammatory and analgesic properties of etodolic acid in rats" (Can J. Phys. and Pharm. Vol. 154, No. 3, 1976).
- KLIMAS, N.G. ir k. "ABSENCE of an Antibiotic Effect of Mycobacterium ulcerans^{1,2}" International J. Leprosy, Vol. 43, No. 3, 1976).
- KUBILUS J. ir k., "The Structural Proteins of Scaleless-Mutant Chick Epidermis" (Developmental Biol. Vol. 46, 1976).
- KUBILUS J. ir k. "A Genetic Electrophoretic Variant of Human Hair a-Polypeptides" (Am. J. Hum. Genet. Vol. 27, 1975).
- KUDIRKA, Paul J. ir k., "Automated Separation and Measurement of Lactate Dehydrogenase Isoenzymes" (Clin. Chem. Vol. 22, 1976).
- KUDIRKA, Paul J. ir k. "High-Pressure Liquid-Chromatographic Separation of Lactate Dehydrogenase Isoenzymes", (Clin. Chem. Vol. 22, 1976).
- KULVINSKAS, Claudius ir k., "Acute and Chronic Effects of Chemically Induced Unilateral Renal Disease in Rats¹" (proc. Soc. Exper. Biol. Med. Vol. 149, 1975).
- LAUCIUS, Frederick J. ir k., "Sequential in Vitro Reactivity of Lymphocytes from Melanoma Patients Receiving Immunotherapy Compared with the Reactivity of Lymphocytes from Healthy Donors" (int. J. Cancer, Vo. 16, 1975).
- LESIUNAS, Aldona ir k., "Infrared Spectroscopic Evidence for Complex Formation from Ethylene Chemisorbed on Palladium and Platinum". (J.C.S. Chem. Comm. 1976).
- MATULIONIS, Daniel H., "Light and Electron Microscopic Study of the Effects of ZnSO₄ on Mouse Nasal Respiratory Epithelium and Subsequent Responses" (The Anatomical Record, Vol. 183, No. 1, 1975).
- MAURUKAS, Jonas ir k., "A Stable Liquid Human Reference Serum", (Health Lab. Science; Vol. 13, No. 1, 1975).
- MESKAUSKAS, John A., "Evaluation Models for Criterion-Referenced Testing: Views Regarding Mastery and Standard-Setting", (Review of Educ. Research, Vol. 46, No. 1, 1976).
- MOTEKAITIS, R.J. ir k. "Thermal Decomposition of EDTA, NTA and Nitrilotri-methylenephosphonic Acid in Aqueous Solution", (Can. J. Chem. Vol. 53, No. 22, 1975).
- NAVICKAS, I. J. ir k., "Methylation of Ribosomal Proteins in HeLa Cells" (Arch. Biochem. Biophys. Vol. 172, 1976).
- NEMICKAS, Rimgaudas M.D. ir k., "Surgical Treatment of Postinfarction Ventricular Aneurysm", (The Annals of Thoracic Surgery, Vol. 21, No. 2, 1976).
- NORUSIS, Marija, PhD., ir k. "Cytogenetics of Methadone-Managed and Heroin-Addicted Pregnant Women and their Newborn Infants" (Am. J. Obst. Gyn., Vol. 124, No. 6, 1976).
- PALUBINSKAS, Alphonse, M.D. ir k. "Ex Vivo Renal Artery Reconstruction", (Annals of Surgery, Vol. 182, No. 4, 1975).
- Palubinskas, Alphonse J. M.D. ir k. "Literal Displacement of the Bladder" (Am. J. Roent. Rad. Ther. Nucl. Med., Vol. 125, No 2, 1975).
- PALUBINSKAS, Alphones, J. M.D. ir k. "The Spotted Nephrogram of Renal Scleroderma" (Am. J. Roent. Rad. Ther. Nucl. Med. Vol. 126, No. 4, 1976).
- PAULIUKONIS, Laima T. ir k. "Photoisomerization of 4-Pyrones Nucleophilic Trapping of Reactive Intermediates", (Tetrahedron Letters, No. 25, 1976).
- PAVILAINIS, V. ir k. "Association of a Ribonuclease with the Purified Influenza Virus^{1,2}" (Can. J. Microbiol. Vol. 22, 1976).
- PECKAUSKAS, R.A. ir k. "Nitrate Radicals in Apatites" (J. of Dent. Research, Vol. 54, No. 5, 1975).

ISTORIJA KALBA

Medicinos ir dantų gydytojų, išvežtų į Sibirą,

sąrašas

1. ABARAVIČIENĖ-Žukaitė, Marija (A. Panemunė)
2. AMBRAZIEJIENĖ, Marija (Tauragė)
3. ARLAUSKAS, Alfonsas (Kaunas)
4. ARLAUSKIENĖ-Švelnikaitė, Birutė (Kaunas)
5. BAČIULIS, Alfonsas
6. BAKŪNAS, Stasys (Vilnius)
7. BALTRAMIEJŪNAITĖ, Bronė (Ukmergė)
8. BATAITIENĖ-Vosiliūtė, Birutė
9. BLIUDŽIUS, Jurgis (Pilviškiai-Vilkaviškis)
10. BOGUŠAUSKAITĖ, Nina (Vilnius)
11. ČELADĖNAS, Petras (Vilnius)
12. CIMBOLAITIENĖ, Antosė (Kriukai-Šakiai)
13. DAILIDIENĖ-Statkevičiūtė, Marija (Kaunas)
14. DIKINEVIČIUS, Stasys (Mažeikiai)
15. DAMBRAUSKAS, Bronius (Vilnius)
16. DAUGIRDAS, Tadas
17. DEVENIS, Mykolas (Ukmergė)
18. DUBOLEVIČIUS
19. DUBROVIČIUS, Izaokas (Kaunas)
20. ETINGOFAS, Abromas (Rokiškis)
21. GARMUS, Mykolas (Kaunas)
22. GARNEVIČIUS, Stasys (Vilnius)
23. GASIŪNAS, Jokūbas (Kėdainiai)
24. GOGELIS, Kazys (Šiauliai)
25. JAKŠTAS
26. JANKUS, Jonas (Kaunas)
27. JANULEVIČIUS, Antanas (Kaunas)
28. JOKANTAS, Kazimieras (Kaunas)
29. JONAVIČIUS, Simas (Alytus)
30. JUOZAPAVIČIUS, Kazys (Kaunas)
31. KALVELIENĖ-Buzelytė, Monika (Lukšiai-Šakiai)
32. KAUZA, Vincas (Vilnius)
33. KENSTAVIČIUS-KĘSGAILA, Leonas (Kaunas)
34. KIZLAUSKAS, Dominikas (Kaunas)
35. KLOPATAUSKIENĖ, Ona (Morkūnai-Kėdainiai)
36. KOPILOVAS, Andrijonas (Vilnius)
37. LAUCEVIČIUS, Liubomiras (Kaunas)
38. LAUMAKIENĖ (Vilnius)
39. MAJAUSKAS, Aleksandras
40. MALAFEJAVAS, Sergijus (Vilnius)
41. MARTUSEVIČIENĖ-Koscielaitė, Bronė (Raseiniai)
42. MATULAITYTĖ, Ona
43. MATUTIS, Kazys (Klaipėda)
44. MAURUKIENĖ, Janina (Panevėžys)
45. MELIKOVAS (Kaunas)
46. MICKUVIENĖ-Bucevičiūtė, Marija (Kaltinėnai-Tauragė)
47. MILVIDAS, Albertas (Kaunas)
48. MILVIDIENĖ, Stanislava (Kaunas)
49. MIRSKIENĖ-SVETOPOLK, Marija (Vilnius)
50. MOLIS, Stasys (Telšiai)
51. MONGIRDAS, Vladas (Trakai)
52. MONTVYDAS
53. MOTIEJAITIENĖ-Oišauskaitė, Tonė (Marijampolė)
54. NAGLIUS, Aleksandras (Zarasai)
55. NASVYTIS, Kazys (Kaunas)
56. OTTO, Kazys (Žagarė-Šiauliai)
57. PANCERŽINSKIS, Eduardas (Viekšniai-Mažeikiai)
58. PARČEVSKIS, Karolis (Kretinga)
59. PATAŠIUS, Juozas (Purviniškiai-Marijampolė)
60. PYTEL, Laura (Turgeliai-Vilnius)

61. PLIŪRA, Algirdas (Kaunas)
62. RAMANAUSKIENĖ, Birutė (Kaunas)
63. RENIGERAS, Liudas (Akmenė-Vilnius)
64. RYMAS, Aleksandras (Švenčionys)
65. ROZVADOVSKIS, Petras (Vilnius)
66. RUDAITIS, Izidorius (Kaunas)
67. RUTKAUSKAS, Petras (Kaunas)
68. SENKEVIČIENĖ, Veronika (Užpaliai-Utena)
69. SIPAVIČIUS, Bronius (Rokiškis)
70. SIVICKIS, Antanas (Raseiniai)
71. SKIRGAILIENĖ, Marija (K. Naumiestis-Šakiai)
72. SMAILIENĖ-Kasakaitytė, Marija (Kaunas)
73. STANIONIS, Vytautas
74. STEPANOVAS, Vosilijus (Alytus)
75. STEPANOVIENĖ, Eugenija (Alytus)
76. STANKUS, Jonas (Vilnius)
77. STRAŠEVIČIENĖ, Marija (Smilgiai-Panevėžys)
78. STROPUS, Antanas (Kretinga)
79. SVILAS, Povilas (Utena)
80. ŠAKENIENĖ-GIEDRAITYTĖ, Stanislava (Veleniškiei-Vabalninkai)
81. ŠARKA, Vladas (Kaunas)
82. ŠARKIS, Albertas (Panevėžys)
83. ŠELHAUS, Jonas (Vilnius)
84. ŠILIŪNAITĖ, Bronė (Biržai)
85. ŠIMKŪNAS
86. ŠVEGŽDA, Stasys (Vainutas-Tauragė)
87. TALLAT-KELPŠA, Bronius (Laukuva-Tauragė)
88. TUMINAS, Stasys (Klaipėda)
89. VAITIEKŪNAS, Klemensas (Joniškis-Šiauliai)
90. VASILIŪNIENĖ, Bronė (Pobėnai-Biržai)
91. VILEIŠIS, Juozas (Panevėžys)
92. VILENIŠKIS, Jurgis (Užpaliai-Utena)
93. VITKAUSKAS, Juozas (Vilnius)
94. VITKAUSKAS, Kazys (Suvalkai)
95. VOINAŠ, Ronatas (Pernarava-Kėdainiai)
96. VOLOSEVIČIUS, Jurgis (Dumbliai-Seinai)
97. ŽOSINAS, Stasys (Radviliškis-Šiauliai)
98. ZAZIRSKAS, Jonas (Sugirnai-Utena)
99. ZDZICHOVSKIS, Ksaveras (Vilnius)

Tai tik dalis išvežtųjų. Dauguma šiame sąrašė pasiekė Sibiro taigas 1941 m. pavasarį. Dalis ištremti su šeimomis: žmonomis (kai kuricis nėščios), mažais vaikais. Dauguma jų savo gimtinės daugiau nematė. Tik maža dalis grįžo į tėviškę iškankinti, su palaužta sveikata ir mirė (pav. dr. Alf. Arlauskas). Dr. M. Devenis net laisvę pasiekė. Daugumos net kapų žymės neliko beribėse Sibiro taigose. Jeigu pridėtume išvežtus veterinarijos gydytojus, gailėstingąsias seseris — susidarytų tikrai "ispūdinga" kančios eiseną.

Tik dalis išvežtųjų išvardyta. Bendrom jėgom galėtume tą sąrašą žymiai padidinti. Atsiminkime, okupuotoje Lietuvoje tokie sąrašai neegzistuoja, nes komunistinė saulė juos "išblukino" istorijai. Mūsų pareiga atversti istorijos lapus jaunosioms kartoms ir laisvajam pasauliui. Gali okupantas sunaikinti sąrašus melo aureolės labui, bet pati istorija yra nesunaikinama. Be jos neliktų nei dabarties nei ateities.

Nepaminėtus vardus, pataisas, jei žinoma, net biografines žinias bei nuotraukas (kad ir kolektyvines) prašau siųsti redakcijai (nuotraukos gali būti gražintos).

Gaila, kad kelių dešimtų tūkstančių ištremtųjų sąrašai apnešami dulkėmis ir užmaršaties. O kankiniai turėtų degančiomis lūpomis kalbėti faktus laisvojo pasaulio politikams, žurnalistams, universiteto studentams, visuomenininkams. Argi neatsiras institucijos, kuri pavilgys ištremtųjų suskirdusias lūpas, kad jie prabiltų savo kalba. Kad ir pavėluotai, bet dar ne po laiko.

Redakcija

Vilnius

"1975 balandžio 7 pas vilnietę gydytoją Jadvygą Lapienytę (Tilto g. 12-6) buvo padaryta krata, kuriai vadovavo saugumo majoras Markevičius. Saugumiečiai ieškojo "antitarybinės" spaudos, tačiau nieko nerado. Tardymas po kratos užsitęsė 5 valandas. Gydytoja J. Lapienytė buvo klausinėjama apie suimtąją Nijolę Sadūnaitę. Tardytojai stebėjosi, kad gydytoja, turinti aukštąjį išsilavinimą, esanti tikinti..."

LKB Kronika Nr. 17

VEIKLA

PLGS KETVIRTOJI ŽIEMOS KONFERENCIJA

1975 m. gegužės 25 d. sukaktuviniam PLGS suvažiavime buvo nutarta tęsti žiemos suvažiavimus su moksline programa. Suvažiavimas įpareigojo PLGS valdybą tas konferencijas ruošti ir IV-sios žiemos konferencijos - seminaro ruošimui pakvietė dr. M. Vygan'ą, kuris ir šią konferenciją puikiai suorganizavo.

Ketvirtoji PLGS žiemos konferencija - seminaras įvyko šių metų kovo 14-19 dienomis Chateau Dumont, Aspen, Colorado. Konferencijoj užsiregistravo 35 gydytojai, o svečių lankiusių paskaitas, buvo daugiau kaip 150. Gydytojai dalyvavo iš daugelio vietovių, keliolika iš Kanados, daugiausia iš Illinois. Iš Chicagos vyko specialiu lėktuvu. Pridėjo daugelis ir iš Chicagos Lietuvių Slidininkų klubo. Viso dalyvavo apie 170 asmenų. Oras buvo puikus, sniegas žavus, tik patalpos buvo išmėtytos po miestelį, sunkoka buvo visus lietuvius sutelkti. Turint galvoj, kad tokiose vietose viešbučiai užsakai du metus iš anksto, slidinėtojai buvo patalpinti geroje patalpose.

Mokslinė programa

Ši ketvirtoji mokslinė programa buvo suorganizuota paties dr. Vyganto. Ji kas metai gerėja, tačiau dar jautėsi daug atsitiktinumų, buvo taikomasi prie slidinijančių. Specialiai paskaitoms nebuvo iškviesta, o paskaitininkams jokių privilegijų nebuvo taikoma. Registracijos mokestis buvo tik 20 dol., todėl nebuvo galima tikėtis stebuklų. Vis dėlto šiemet buvo sutelkta naujų mokslinių pajėgų, ypač gerai pasirodė jaunieji gydytojai. Dr. J. Peckus sistematingai ir praktiškai kalbėjo apie Pediatric Emergencies. Dr. A. Paulius pademonstravo gerą filmą apie slidininkų susižeidimus ir jų gydymą. Dr. A. Palčiauskienė įdomiai kalbėjo apie

studentuose plintančias venerines ligas. Dr. S. Naujokaitis kalbėjo apie vaistų interakciją. Buvo labai puikiai paruošta paskaita ir labai sunki terminologija gražiai lietuviškai perduota. Dr. Naujokaitis yra nauja kylanti mokslinė pajėga. Dr. M. Astrikaitis kalbėjo apie naujagimių akių tyrimus, davė gana naujos įdomios medžiagos.

Dr. J. Tharp angliškai kalbėjo apie burnos chirurgiją. Dr. E. Lenkauskas aptarė aštraus pharingito diagnozę ir diskutavo praktiškus gydymo metodus. Dr. K. Bobelis supažindino su savo nauju federaliniu paskyrimu ir aptarė regionalinį sveikatos tvarkymą. Adv. Z. Keželis kalbėjo apie naują Illinois Malpractice įstatymą. Programos vedėjo buvo paprašytas kalbėti angliškai, nes salėje buvo keli kalbantieji tik angliškai. Paskaita sukėlė karštas diskusijas. Diskusijos irgi vyko anglų kalba. Adv. Keželis kalbėjo tikrai profesiniai, nors keli stiprūs išsireikimai suerzino klausytojus, atsirado daug norinčių diskutuoti.

Dr. J. Valaitis kalbėjo apie glomerulonefritą. Jo paskaita, kaip ir visuomet, buvo gerai paruošta ir metodiškai perduota. Dr. R. Povilaitis kalbėjo apie grybus — gandai ir realybė. Paskaitos paruošimui įdėjo daug darbo, grybus pavaizdavo piešiniais ir grafomis, paskaitą perdavė gana įdomiai, tačiau nenukrypo nuo mokslinio pobūdžio.

Dr. A. Balsys kalbėjo apie asthomos gydymą, diskutavo naujus vaistus, gražiai išsiaiškė lietuviškoje terminologijoje. Dr. K. Ambrozaitis kalbėjo apie krūtinės lastos rentgenogramas ir dažnai gydytojų daromas klaidas, taipogi supažindino su automatinės tomografijos pagrindais. Dr. E. McEnery angliškai kalbėjo apie pūslės ir uretos sužeidimus ir šlapumo extravazaciją. Dr. D. W. Fischer angliškai kalbėjo apie Acupuncture ir nugaros skausmus. Dr. H. Khasei angliškai kalbėjo apie kraujo chemiją ir kraujo gazų pasikeitimus bei jų apskaičiavimą.

Paskutinę dieną V. Kleiza kalbėjo apie

PLGS žiemos konferencijos dalyviai

Dalis IV PLGS žiemos konferencijos dalyvių po sunkių dienos darbų kalnuose.

atsilikusių ir užsigimusių vaikų sveikatos programą. Dr. A. Liaugminas kalbėjo apie psichomatinių ligų įtaką bendram kūno sveikatos stoviui.

Iš bendrų ir pramoginių paskaitų šį kartą buvo tik viena, tai dr. J. Šalnės — apie gydytoją ir jo meną. Daugiausia ribojosi savo medžio meno kūriniais, juos perduodamas skaidrėmis ir komentuodamas. Paskaitose lankėsi ir ne gydytojai ir gydytojų šeimos nariai. Paskaitoms patalpos ir priemonės buvo tik vidutinės.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Kitos pramos

Pramogos prasidėjo susipažinimo vakaru sekmadienį. Trečiadienį muz. F. Strolia navedė smuikų koncertą, kur dr. L. Ragas ir L. Kazlauskas smuikais atliko keletą kūrinų. Dr. G. Balūkas pademonstravo filmą apie M. K. Čiurlionio kūrybą. Po to vyko šokiai.

Penktadienį įvyko atsisveikinimo pobūvis su koncertu. Muz. F. Strolia ir dr. L. Ragas atliko keletą kūrinų smuiku ir akorde-

Prelegentai dr. A. Balsys ir dr. J. Peckus

Koncerto atlikėjai IV žiemos konferencijoje: F. Strolia, dr. L. Ragas ir J. Šalnienė.

"Galiorka"

onu, o sol. J. Šalnienė dainavo solo ir duetus su savo sūnum Jonu, kuris kartu grojo akordeonu. Koncerto atlikėjai buvo labai šiltai auditorijos priimti. Vyno ir sūrio pobūvis ant kalno blogai pavyko dėl vietinės korporacijos kaltės. Lietuvius slidininkus buvo galima iš tolo atpažinti iš tautinių spalvų kepuraičių (A. Vygantienės idėja).

Slidininkai lenktyniavo, medalius gavo: NASTAR bronzos: dr. D. Giedraitis ir dr. F. Kaunas. Ir daug medalių gavo jaunimas.

Baigiamasis posėdis

Baigiamajame posėdyje konferencijos dalyviai ir slidinėtojai svarstė sekančių metų konferenciją ir vietovę. Dr. Mindaugas Vygantas apibūdino paskutines keturias konferencijas ir pareiškė, kad iš organizatoriaus pareigų pasitraukia. Susirinkusieji labai šiltai jam padėkojo už atliktą

Kas balsuoja už Kanadą?

Dr. M. Vygantas pristato naują žiemos konferencijos ruošėją dr. A. Paulių.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Nauja valdžia aptaria 1977 metų PLGS žiemos konferenciją. Iš k. į d.: dr. S. Lenkauskas, dr. M. Vygantas, dr. J. Skrinska, S. Bulotaitė ir dr. A. Paulius

F. Strolia nutildo paskutinius konferencijos akordus.

darbą ir prašė įeiti į komitetą. Dr. M. Vygantas sutiko organizuoti 1977 metų žiemos konferencijos mokslinę programą, o vyriausios konferencijos ruošėju buvo išrinktas dr. A. Paulius. Balsų dauguma dėl sekančių metų vietovės buvo pasisakyta už Snow Bird, Utha. Už 1978 metų žiemos konferencijos vietovę daugiausia balsų teko Kanadai.

Organizatoriams reiktų atkreipti dėmesį dar į vieną sritį, tai kultūrinių ir vakarinių pramogų organizavimą. Žiemos konferencijos dalyvių skaičius jau darosi pastovus, augantis, pritraukias jaunimą. Programas reiktų organizuoti kiekvieną vakarą, kaip kultūrinės paskaitas, talentų ir koncertinius pasirodymus, filmus, šokius. Be slidinėjimo ir mokslinės programos, dar reiktų atkreipti dėmesį į lietuvišką bendravimą, susigyvenimą ir lietuvišką medicinos terminologiją. Gausus akademinio jaunimo dalyvavimas paskutinėje konferencijoje pateisina pastangas ir viltis.

Suvažiavimas buvo užbaigtas "pasižymėjimų" ir "medalių" įteikimu, kurį pravedė M. Prunskytė ir Karkienė, kurį suorganizavo jaunimas, o "senimo" programos nebuvo.

Dėl AMA kreditų mokslinei programai nebuvo kreiptasi dėl laiko stokos.

Kultūrinėms ir vakarinėms programoms reiktų pakviesti atskirą asmenį, kuris įeitų į

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Visos nuotraukos dr. K. Ambrozaičio komitetą trečiuoju asmeniu. Tikimasi, kad dr. A. Paulius kooptuos keletą asmenų į savo komitetą iš jaunimo tarpo.

Dr. K. Ambrozaitis

ILLINOIS

Lietuvių gydytojų mokslinė programa

Kovo 28 — 31 dienomis Čikagoje, Conrad Hiltone, vyko 32-ra mėtinė vidurio vakarų klinikinė konferencija, kasmet organizuojama Čikagos medikų draugijos (Chicago Medical Society). Konferencija su gana sena tradicija ir rimtu medicinos įvairių specialybių paskaitų ciklu, susilaukia klausytojų iš gana tolimų ir kaimyninių valstijų. Šiais metais pavairinimui ir, gal būt, išbandymui įvedė naujumą — pasiūlė skirtingų etninių grupių gydytojų organizacijoms, kurių yra keletas Čikagoje (lietuvių, graikų, vokiečių, lotynų, filipinų, ukrainiečių ir gal būt kitokių) sudaryti savo mokslines paskaitų programas. Konferencijos organizatorių išsiuntinėtas pakvietimas klaidingu adresu pasiekė Illinojaus gydytojų draugijos valdybą paskutinę dieną prieš terminą, bet dėl valdybos greitos orientacijos ir prelegentų įvertinimo kritiškos padėties programa buvo sudaryta per keletą valandų.

Kovo 30 d. nuo 12 iki 2 val. Konferencijos programoj laikas buvo skirtas Ill. Liet. Gyd. Draugijai. Susirinko svečių ir gydytojų daugiau kaip 50. Įžanginę kalbą pasakė konferencijos rengimo komiteto pirmininkas dr. A. Thomson. Pasveikinęs dalyvius, pasidžiaugė lietuvių organizuotumu, lietuvių gydytojų aktyvumu ir gausiu dalyvavimu. Papietavus sekė klinikinės paskaitos:

Kardiologas Rimgaudas Nemickas (Ass. Clinical Professor of Med.; Ass. Chief, Section of Cardiology, Loyola Univ.) skaitė apie Symptomus pamėgdžiojančius angina pectoris. Paskaita anglų kalba. Perduota vaizdžiai, susilaukė didelio klausytojų dėmesio.

Dr. Mildos Budrienės (Ass. Clinical Professor of Medicine, University of Illinois) paskaita apie Aspirino intoleranciją. Skaitė gražia lietuvių kalba, kada taip sunku rasti teisingų mediciniškų aptarimų. Prelegentė pateikė vėliausius imunologijos ir alergijos klininius patyrimus, susijusius su aspirinu.

Dr. Mindaugas Vygantas (Ass. Professor of Ophthalmology; Chief of Retina Service, Eye and Ear Infirm., Univers. of Ill.) paskaitoje "Akių dugno pakitimai diabetu sergantiems". Paskaita naudinga visiems praktikuojantiems gydytojams. Visų prelegentų paskaitos pajvairintos gerom skaidrėm.

Šis įsijungimas konferencijon lietuviams gydytojams buvo naudingas. Parodė lietuvių gydytojų-paskaitininkų tinkamą lygį. Jeigu ir toliau bus etninių paskaitų tradicija tęsiama, draugija turi planų tą galimybę pilniau išnaudoti, tobulinant programą ir padaryti dėmesio vertu platesnei gydytojų auditorijai.

V. Š.

1976 m. balandžio mėn. 11 d. įvyko LLGD susirinkimas Tautiniuose namuose, Chicagoje. Paskaitą — "Cistinių ir granulominių dantų gydymas ir išmuštų dantų atstatymas". Skaitė prof. dr. Nijolė Reimeikienė. Paskaita gera, tik gaila, kad ne lietuvių kalba, o visi klausytojai buvo lietuviai.

Susirinkimo metu buvo išrinkta sekančių metų kadencijai nauja valdyba šios sudėties: dr. Jonas Šalna — pirmininkas, dr. Kostas Jablonskis — vicepirm., dr. Leonidas

Illinois Gyd. Draugijos valdžia baigia savo kadencijos dienas. Iš k. į d.: dr. A. Prunskienė, dr. R. Povilaitis, dr. A. Ruibienė (pirm.) ir dr. O. Nakas. Trūksta dr. T. Kisieliaus. Nuotr. A. Ruibio

Ragas — vicepirm., dr. Milda Trimakaitė — sekr. ir dr. Osvaldas Nakas — išd.

Po susirinkimo bendra vakarienė.

Dr. Alicijos Ruibienės ir visos ILGD senosios valdybos nuvainikavimas įvyko pavasario baltosios mėn. 1976 m. gegužės 15 d. visi keliai vedė į Chateau Louise, Dundee, Illinois (prie Elgino). Neo-Lituanų orkestro grojant, sukosi draugijos ir svečių būriai, t.y. puošnios moterys ir "solidnūs" vyrai.

Taikus valdžios perėmimas. Iš k. į d.: buvusi pirmininkė dr. A. Ruibienė ir būsimoji pirm. dr. J. Šalna. Nuotr. A. Ruibio

Iš O.L.G.D-jos narių gyvenimo

Dr. Jurgis Balčiūnas, Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos pirmininkas, buvo suneagalavęs. Atstatytos jėgos bus labai reikalingos ruošiant Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimą Clevelande 1977 metais.

Mūsų lietuviai gydytojai rūpinasi ne vien medicinos pasauliu, bet, sprendžiant iš kolegų veikimo, jie domisi ir visuomeniais klausimais. Štai dr. Irena Giedrikienė vadovauja So. Orange, New Jersey Lietuvių Bendruomenei; Dr. H. Brazaitis, Dr. E. Lenkauskas — kandidatavo į LB Tarybą; Dr. A. Butkus vadovavo "Dirvos" 60 metų jubiliejiniam baliui, kuris buvo gerai organizuotas ir gerai jo prarastas.

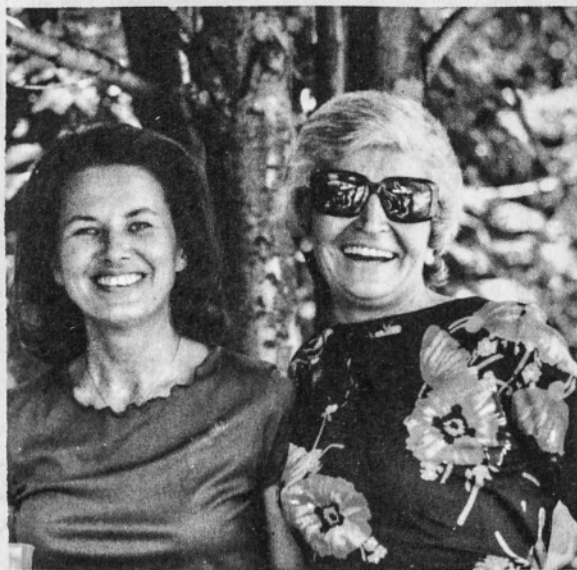
1976-77 metų kadencijai išrinkta O.L.G. D valdyba turėjo savo pirmą valdybos posėdį šių metų sausio 4 dieną, kurio metu pasiskirstė pareigos: dr. Jonas Stankaitis — pirmininkas; dr. Algimantas Čepulis — vicepirmininkas; dr. Nelė Juškėnienė — išdininkė; dr. Dainius Degesys — sekretorius; dr. Giedrė Matienė — narys.

1976 m. sausio mėnesio 18 d. naujoji valdyba perėmė pareigas iš buvusiosios. Naujosios valdybos ateities veiklos plane yra numatyta tęsti tradicinę kultūrinės premijos skyrimą ruošti jaunimui parengimą ir vasaros metu draugijos pikniką. Šiais metais pavasarinio balius nutarta nedaryti.

Iš Ohio Lietuvių gydytojų draugijos veiklos:

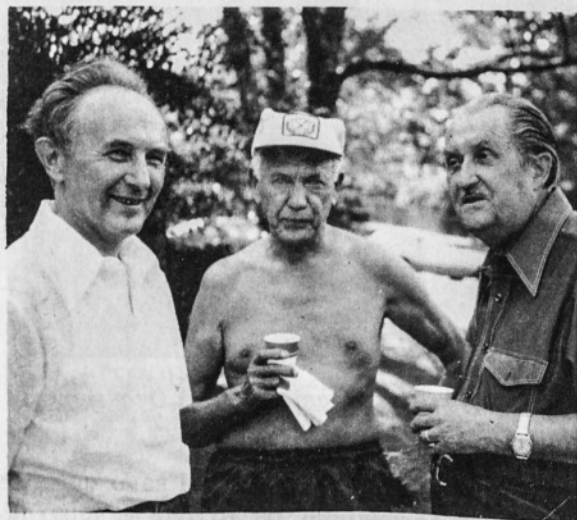
1976 m. birželio 27 d. Akrone, daktarės Veronikos Adams rezidencijoje, Ohio Lietuvių gydytojų draugija turėjo vasarinę iškylą, kurioje gausiai dalyvavo ne tik draugijos nariai su šeimomis ir svečiais, bet ir priaugantis jaunimas. Šioje iškyloje taip pat dalyvavo ir Medicinos redaktorius dr. Kazys Pemkus. Trumpą oficialią programą pravedė O.L.G. D-jos pirmininkas dr. Jonas Stankaitis, pristatydamas naujai baigusius medicinos gydytojus V. Čeiči, J. Stankaitį ir dantų gydytoją Romą Jasinevičiūtę-Degėsiere. Oficialioje dalyje buvo prisiminta draugijos mirusieji nariai, kurių tarpe yra ir dr. Vladas Adams. Iškyla praėjo labai geroje ir linksmoje nuotaikoje. Jaunimas žaidė te-

Medicina Nr. 1 (52), 1976

M. Lenkauskienė su šeimininke dr. Veronika Adams džiaugiasi dukrom ir būsimais žen-tais.

nisą ir maudėsi baseine, gi vyresnieji vedė diskusijas, vis užsigerdami ledais atšaldytu "lemonadu". Dr. Veronika Adams ir sūnūs bei dukterys nuoširdžiai vaišino svečius jų pačių pagamintais gardumynais. Tokios iškylos tikrai suartina draugijos narius ir todėl būtų pageidautina jas ruošti dažniau.

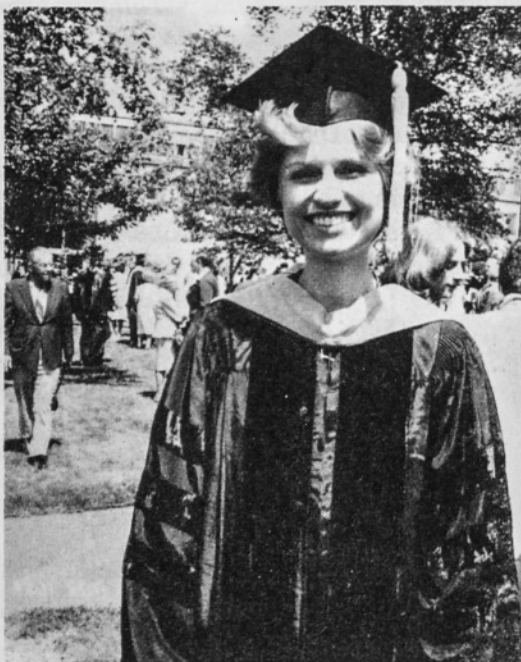

Trejybė: "Medicinos" red. dr. K. Pemkus, dr. J. Balčiūnas — PLGS pirm., dr. H. Brazaitis, vienas iš "Liet. Medicinos istorijos" redaktorių.

ATŽALYNAS

Dr. Roma Jasinevičiūtė-Degesienė

Clevelando medikų šeima praturtėjo dar vienu rariu. Šių metų gegužės mėn. 21 d. Roma Jasinevičiūtė-Degesienė gavo dantų gydytojos diplomą. Roma yra Felicijos ir Juozo Jasinevičių vyriausioji duktė. Būdama gera mokinė, po trejų studijų metų John Carroll universitete, buvo priimta į Case Western Reserve University School of Dentistry, kurią ir baigė gaudama D.D.S. laipsnį. Šiuo metu Roma jau pradėjo savo dantų gydy-

Dr. Roma Jasinevičiūtė-Degesienė

mo praktiką ir dirba kartu su savo vyru dr. Dainium Degesiu, o be to dar ir instruktoriauja C.W.R. School of Dentistry.

Dr. Laima ANTANAVIČIŪTĖ ir jos vyras dr. Michael Cahoon 1976 m. birželio mėn. 20 d. baigė Tfts u-to medicinos mokyklą.

Med. stud. Juliūs Damijonaitis

Julius DAMIJONAITIS, dr. Vytauto ir Elenos Damijonaičių sūnus, baigęs cum laude Williams College, Williamstown, Mass., BA laipsniu iš chemijos, pradėjo medicinos studijas Upstate Medical Center, Syracuse, N.Y.

Eduardas KARPAVIČIUS (Sydney, Australija), studijuoja farmaciją. Eduardas dalyvavo Pasaulio Jaunimo Kongrese, P. Amerikoje.

Medicinos studentai (Muenchene, V. Vokietijoje) Mečys ir Rudolfas LANDAI, besilankydami ok. Lietuvoj, susituokė. Mečys su estrados dainininke Violeta Rakauskaite, o Rudolfas — su ekonomiste Aneta Milda Davičiūte.

Paulius ŠLEPETYS (Morumbija, Brazilijoje) pradėjo medicinos studijas.

Karolis Akertas BALTUŠNIKAS (Brazilijoje) baigia medicinos studijas

Audrius KUDIRKA iš Mason City, Ill. baigia antrus medicinos studijų metus Guadalahara, Mexico.

DR. JUOZAS STANKAITIS

Gegužės 16 d. Juozas Alfonsas Stankaitis, Olgos ir vet. gydytojo Stankaičių sūnus, sėkmingai baigė Connecticut universitete Medicinos fakultetą ir įsigijo gydytojo diplomą.

Juozas gimė 1952 m. Rochesteryje, N.Y. Ten lankė lietuvių Šv. Jurgio parapijos pradinę mokyklą. Tėvams persikėlus dėl federalinės tarnybos į Buffalo, N.Y., Juozas įstojo į Jėzuitų vedamą aukštesniąją mokyklą.

Pre-medical biologijos mokslus studijavo Jėzuitų vedamoje ir gerą vardą turinčioje Bostono kolegijoje.

Pagrindines medicinos studijas pradėjo ir medicinos daktaro laipsnį įsigijo moderniajame Connecticut universitete Farmingtone. Čia jis buvo ir kurso atstovas studijų reikalams prie mokomojo personalo ir dirbo su projektais psichologijos ir endocrinologijos srityse.

Dabar jaunas gydytojas 3 metams išvyko į Rochesterio universiteto ligonines, į savo gimtąjį miestą atlikti gydytojui reikalaujamą stažą, o taip pat specializuotis vidaus ligose.

Šalia studijų Juozas buvo aktyvus lietuviškoje veikloje. Priklausė Hartfordo LB apyl. ir buvo jaunimo atstovas valdyboje. Be to, dalyvavo vietos tautinių šokių grupėje "Aitvaras". Aktyvus buvo lietuviškuose parengimuose ir nuoširdžiai prie jų rengimo prisidėdavo.

Dr. Juozas Stankaitis

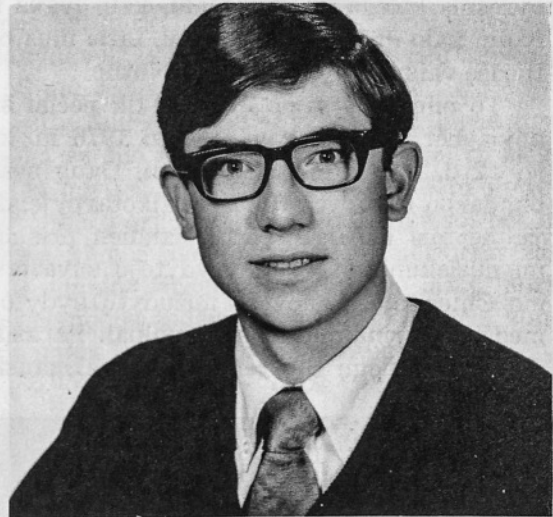
Medicina Nr. 1 (52), 1976

Pažymėtina, kad dabar Stankaičių giminėje yra keturi gydytojai. Trumpu laiku baigs ir penktasis, irgi Juozas. Tada bus 3 medicinos gydytojai Juozai, vienas Jonas ir veterinarijos gydytojas Alfonsas.

Sėkmės, mielas Juozai!

Dėdė Jonas

Dr. Viktoras ČEIČYS (Parma, Ohio), dr. Elenos ir dr. Viktoro Čeičių sūnus, baigė Case Western Reserve u-to medicinos fakultetą ir gavo gydytojo diplomą 1976 m. birželio 1 d. Jaunasis daktaras gimė Australijoje, augo Clevelande, kur baigė St. Ignacius aukštesniąją mokyklą. Dr. Čeičys tęs radiologijos rezidenciją Clevelande klinikose.

Dr. Viktoras Čeičys

Vytenis GRYBAUSKAS ir Jonas LIEPONIS yra pirmų metų mokiniai U. of Illinois Medicinos mokykloje Champaign-Urbana. Po pirmų metų studentai turi pasirinkti vietovę, kurioje jie tęs medicinos studijas. Abu planuoja atvykti į Chicagą. Vytenis užaugęs Marquette Parke, Jonas yra Lemonto kolonijos narys.

Augusta ŠAULYTĖ įsigijo mikrobiologijos magistro laipsnį U. of Illinois Circle campus ir pradės medicinos mokyklą Southern Illinois. Šios mokyklos curriculum tesiasi tris metus ir atkreipia ypatingą dėmesį į "family practice" specialybę.

IN MEMORIAM

A. A. Dr. V. PAPROCKAS

Dar taip neseniai apie dr. Vaclovą Paprocką rašiau ("Medicina" Nr. 3(5), 1975): "Pilnas energijos, humoro, planų, neturįs laiko ilsėtis ir nuobodžiauti. Atrodo, kad jo pečiai dar negreit sulinks ir metų našta nesuvargins šio Aukštaitijos krašto sūnaus". Deja. Dar taip neseniai, rodos, girdėjau jo balsą telefono ragelyje. Kalbėtasi visokiais reikalais; kaip mokytojas su mokiniu, kaip vyresnis kolega su jaunesniu, kaip lygus su lygiu, kaip draugas su draugu, tarsi mus būtų rišę vaikystės sentimentai. Nutilo.

To pilno energijos vyro ne tik pečiai sulinko, bet ir pati širdis sustojo 1976 m. kovo 12 d. Nelauktai ir ne laiku. Daug svarbių darbų padaryta 70 metų laikotarpyje, deja, ne visi užbaigti. Kaip šiandien prisimenu nusiskundimus laike gydytojų suvažiavimo Chicagoje. Panevėžy nužudytų gydytojų medžiagos rinkimas einasi sunkiai. Parašiau daugeliui kolegų tuo reikalu ir... dažniausiai

A. a. dr. Vaclovas Paprockas

nieko. Apatija, gal tremties psichozė. Tik vienas kitas atsako. Parašiau į okupuotą Lietuvą valdžios pareigūnams, kad suteiktų autentiškų davinių. Juk tiesa, turėtų rūpėti ir jiems, ten anapus. Tyla. Kaip skaudžiai jie priversti nutylėti tiesą, jei viso to negali pakeisti melu.

Turėčiau rašyti apie a. a. dr. V. Paprocką nekrologą. Išvardyti visas žinomas datas. Bet visa tai praėjusiame "Medicinos" numeryje rašiau minint jo 70-ties metų gimtadienį. Nekartosiu. Be to, periodinėje spaudoje buvo platesni aprašymai ("Dirvoje" — E. Čekienės, "Drauge" — dr. V. Tauro). Norėčiau tik, ką buvau rašęs, papildyti dr. Paprocko rašytais darbais. Štai jie: "Myositis ossificans traumatica" ("Medicina" Nr. 8, 1938), "Gangrena spontanea" ("Medicina" Nr. 10-11, 1939), "Boaso taškas" ("Liet. Medicina" Nr. 6, 1942), "Arteriografija kaip diagnostinė priemonė" ("Liet. Medicina", Nr. 10, 1942), "Plaučių tuberkuliozės chirurgiško gydymo indikacijos ir kontraindikacijos" ("Liet. Medicina", Nr. 11-12, 1943) rašė ir gal daugiau straipsnių. Tremtyje rašė į periodinę spaudą aktualiais klausimais bei į mūsų žurnalą. Paminėtini: "Išvaizda ir asmenybė" ("L. Gyd. Biuletenis", Nr. 4(28), 1967), "Vladas Kuzma (Knygos apžvalga)" ("Liet. Gyd. Biul.", Nr. 4 (32), 1968), "Pabrėža — išsimokslinęs liaudies gydytojas" ("Medicna", Nr. 3(43), 1972).

Dr. Paprockas buvo vienas iš pačių pagrindinių organizatorių leidžiant "Aleksandras Carolus Cursius-Curtius" (1967) ir parašė išsamią pratarmę — biografiją. Bet to pirmojo lietuvių gydytojo šiame krašte pagerbimo lentos nebesėjo prikalti New Yorke.

A. a. dr. V. Paprocką priglaudė Cypress

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Garden kapinės. Nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo velionio žmonai dr. Birutei, dukrai Kristinai ir sūnui Vytautui. Jo bendradarbiai ir korporantai, seni ir jauni draugai buvo skaudžiai paliesti jo mirties. Tikime, kad jo neužbaigti darbai bus tęsiami ne tik pagerbiant velionį, bet ir tuos, kurie nebegali už save kalbėti. Dr. Paprocko tremtis buvo prasminga ne tik savo turiniu, bet ir darbais.

Dr. K. Pemkus

A. A. JUOZAS ZUBRICKAS

Šių metų gegužės 12 dieną St. Marys ligoninėje Kankakee, Ill. mirė dr. Juozas Zubrickas. Paliko liūdinčią žmoną Emiliją.

Velionis buvo gimęs 1896 metais gegužės 22 dieną Turčinų kaime, Vinco Kudirkos Naumiesčio valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Nors velionio tėvai ūkininkavo, bet Zubrickų šeima buvo susipratusių lietuvių pavyzdžiu ir visus vaikus siuntė į mokslus.

Juozas, baigęs vietinę pradinę mokyklą, mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. Dėl karo veiksmų gimnazija buvo iškelta į Voronežą, kur velionis irgi išvažiavo ir baigė 1918 metais. Voroneže buvo kalintas bolševikų už lietuvišką veiklą. Grįžęs Lietuvon, įsijungia į Krikščionių demokratų eiles, skatindamas žmones balsuoti pirmojo Lietuvos seimo rinkimuose.

Padėčiai stabilizavusis, išvyksta į Berlyno universitetą studijuoti medicinos. 1928 metais grįžta Lietuvon su med. daktaro diplomu ir įsikuria Kybartuose, kur dirbo kaip gydytojas iki 1944 metų liepos mėn., išskyrus laikotarpį, kai vėl bolševikų buvo įkalintas 1941 metais. Karui prasidėjus, išsilaužė iš kalėjimo ir vėl grįžo dirbti į Kybartus.

Artėjant karo veiksams, Juozas turėjo pasitraukti iš Lietuvos. Pravažiavęs Vokietiją, apsistojo Vienoje, kur buvo paskirtas gydytoju Lambrecht mieste. Jame dirbo iki kovo pabaigos, o po to dirbo kaip gydytojas pabėgėlių stovykloje.

1951 m. sausio 31 dieną atvyko į Ameriką ir dirbo pradžioje industrinėje ambulatorijoje Clevelande. Tų pačių metų rudenį persikėlė į Chicagą, kur St. Joseph's ligoninėje atliko stažą-internship. Nuo 1954 metų dir-

bo Kankakee valstybinėje ligoninėje, kur išsitarnavo pensiją. 1974 rugpiūčio mėn. išėjo į privatų gyvenimą.

Dr. Zubrickas buvo labai taikus, malonus žmogus, buvo visų mėgiamas ir gerbiamas. Nesibrovė į pirmaujančias vietas, bet buvo geras gydytojas ir labai sąžiningas, stropus. Pacientai už tai jį labai garbino, administracija jį aukštai įvertino, kaip gerą ir patikimą gydytoją.

Privačiame gyvenime labai sielėjosi Lietuvos likimu, ir liūdesys jį slėgė būnant taip toli nuo savo tėviškės krašto. Rasdavo šiek tiek paguodos gamtoje, kurią labai mėgo, dažnai eidavo pažuvauti. Dažnai susikivirdavo apylinkės lietuvius ir mėgdavo praleisti laiką, su jais besidalindamas praeities prisiminimais. Būdamas tarp savųjų ir girdėdamas lietuviškai kalbant, jausdavosi geriau ir sakydavo, kad tas palengvina jam buvimą toli nuo savo gimtojo krašto.

Tie, kurie jį pažinojo, o ypač kurie ilgą laiką su juo bendravo, buvo sunkiai prislėgti jo mirties. Jie nustojo ne tik gero gydytojo, gero draugo ir tauraus patrioto, bet ir retos kilnios asmenybės, kuri, nežiūrint savos sunkios širdgėlos, surasdavo laiko nors ir paguodos žodžiu sušvelninti tą pačią sunkią našą ir kitiems likimo draugams.

Dr. B. Poškus

A. A. PROVIZORIUS S. NASVYTIS

Vienas iš vaistininkų sekcijos kūrėjų prie Lietuvos mokslo draugijos, vienas iš farmacininkų sąjungos steigėjų Rusijoje, Lietuvos vaistininkų draugijos valdybos pirmininkas, "Farmacijos Žinių" redaktorius, Sveikatos departamento prie Vidaus Reikalų ministerijos farmacijos referentas, "Lietuvos Farmakopėjos" (1938 m.) paruošimo kolektyvo vadovas, vaistų sandėlio direktorius, vaistinės vedėjas Subačiuje, Jonavoje).

Ilgą gyvenimo kelyje (gimęs 1883 m. rugpiūčio 19 d., Vainuto vals. Tauragės apskr.) velionį provizorių Steponą Nasvytį girdėdavome ir matydavome daug kur tiek Nepriklausomoj Lietuvoj, tiek tremties dienose. Mirė 1976 m. vasario 26 d. Clevelande.

A. A.

A. A. prof. V. TUMĖNIENĖ

Senatvės naštos ir tremties vargo prislėgta, 1976 m. kovo 24 d. mirė prof. Vanda Tumėnienė-Mingailaitė. Tik prieš metus minėjome jos 95-tą gimtadienį (žiūr. "Medicina" Nr. 1(49), 1975). Apibūdinome jos nuėitą kelią, ypač kaip pediatrikos kūrėją Lietuvoje. Ji ilgametė vaikų ligų katedros vedėja-profesorė VDU Kaune. Ji Valstybinės vaikų ligoninės Kaune ir "Prof. Tumėnienės Vaikų sanatorijos" Panemunėje steigėja. Ji daugelio organizacijų aktyvi dalyvė-vadovė: Pieno Lašo, Kūdikių gelbėjimo, Lietuvos vaikų gydytojų ir t.t. Ji neišleido stambių vadovėlių, bet buvo praktikė, savo žinias skleidė gyvu žodžiu, savo patirtį pritaikė nenuilstamu darbu. Savaimė aišku, ji parašė nemažai straipsnių "Medicinos", "Motina ir vaikas" ir k. žurnaluose. Jau 1923 m. ji rašo: "Kova su vaikų mirtingumu yra ne tik viena svarbiausių socialės medicinos ir higienos uždavinių, bet drauge tai yra kova už tautos gyvavimą" ("Medicina" Nr. 1, 1923 m.). Nepriklausomaj Lietuvoj bene tik vienintelę knygutę "Tavo kūdikis" (1932 m.) išleido atskiru leidiniu. Tik išėjusi į pensiją, atsidėjo daugiau rašymui. Taip gimė: "Mano atsiminimai" (1957), "Justinas Tumėnas" (1959) ir "Kūdikis" (1959).

A. a. dr. Vanda Tumėnienė

Tremtyje prisitaikė sunkiai. Dirbo valstybinėse ligoninėse, kol išėjo į pensiją. Nors ir viliojama grįžti į okupuotą Lietuvą, klastingom pagundom nenusilenkė. Kai dr. V. Girdivauskas norėjo iš jos gauti leidimą net jos portretą panaudoti, ji savo laišku atsako: "Viešos pagarbos nemėgstu, nenoriu, aš kuklus darbininkas. Ir mano portretą prašau panaudoti tik po mano mirties".

Jos nepalūžtamas patriotizmas gal geriausiai atsispindi jos testamentuose, rašytuose 1963 m. Vienas iš jų: "Mano žodis tautiečiams" pavestas saugoti dr. A. Ruginėi ir dr. J. Adomavičiui. Antras (spausdinamas prie šio nekrologo) pavestas saugoti dr. V. Tercijonui, dr. A. Birutienei bei dr. A. Snieškai. Abu testamentai — atsisveikinimo žodžiai, atidaryti po jos mirties ir perduoti šio žurnalo redaktoriui.

A. a. prof. V. Tumėnienė palaidota toli nuo savo mielos gimtinės — Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

Ilsėkis ramybėje, didžioji mokytoja.

Dr. K. Pemkus

Atsisveikinimo žodis lietuviams pediatrams, buvusiems mokiniams ir bendradarbiams.

Chicago, 1963 m. birž. 6 d.

Apleidus Tėvynę, atsidūrus svetimam krašte, teko skaudžiai pergyventi ir likti be mylimo darbo Lietuvos vaikui, palikus praskintus takus, bet toli neužbaigtus. Vienintelė paguoda, kad paruošiau nemažai rimtų specialistų, kurie tęs pradėtą darbą.

Turiu viltį, kad lietuvių pediatrų skaičius žymiai didės, ir ateis laikas, kuomet neliks nė vienos šeimos tolimiausiam krašto kampelyje be suteiktos vaikui pagalbos ne tik jo ligoje, bet ir fizinės ir dvasinės sveikatos apsaugai.

Jums, kolegos, tremtyje ir pavergtoje Lietuvoje, turėtų būti svarbiausias tikslas ir uždavinys padėti tėvams auginti ir auklėti vaiką, kad išaugtų sveikas, doras jaunuolis, mylintis savo kraštą, kalbą ir garbingą tautos praeitį ir kovotų už tautos laisvę.

Jūs galite ir privalote būti geru pavyzdžiu visuomenei, kaip auklėti ir išlaikyti lietuvių šeimose, padėti ruošti tėvus, taip svar

Vaikų ligoninė Kaune

biam tikslui.

Kadangi priešmokyklinis amžius labai svarbus vaiko auklėjimui, tai lietuviškų darželių steigimas yra būtinas, neatidėliotinas reikalas, tuo labiau, kad tampriai surištas su lietuviybės išlaikymu. Lietuviai pediatrai tremtyje turėtų visomis jėgomis prisidėti tam darbui, padėti visuomenei.

Tikiu, kad Lietuvos universitetai paruoš visapusiškai rimtai išlavintus pediatrijoje gydytojus ir dės visas pastangas vystyti Lietuvoje pediatrijos dar jauną mokslą, remdami klinikiškais stebėjimais ir laboratoriniais tyrimais. O atsidarius geležinei sienai, bus praviros durys į Vakarų pasaulį ir į jo užkariavimus pediatrijoje. Laisvas lietuvis pediatras pasieks mokslo aukštumos ir užims jam prideramą vietą lygiagrečiai pasaulio pediatrams.

Jus mylinti

Vanda Tumėnienė,
V.D. Un-to profesorius

Medicina Nr. 1 (52), 1976

A. A. DR. STASYS KUDIRKA

1976 m. vasario 19 d. ok. Lietuvoj mirė dr. Stasys Kudirka. Velionis gimė 1904 m. lapkričio 15 d. Masiauskų kaime, Šakių apskr. Baigęs Vilkaviškio gimnaziją, studijavo mediciną VDU, kurį baigė 1932 m. Porą metų dirbo prof. Kuzmos asistentu. Tame laikotarpyje parašė studijinį straipsnį: "Fibroma intestini įstrigusios hernios maiše "Medicina" Nr. 1, 1934). Nuo 1934 m. vadovavo Alytaus apskrities ligoninės chirurginiam skyriui. 1942-1944 m. dėstė chirurgiją Vilniaus universitete. 1944 m. vėl grįžo į Alytų ir dirbo vyriausiu ligoninės gydytoju bei chirurginio skyriaus vedėju. Sveikatai pablogėjęs, nuo 1964 m. svarbesniu vadovaujančių pareigų nebėjo.

Nuo pat studijų laikų dr. Kudirka priklausė "Gajos" korporacijai. Tie kolegos, kurie palaikė artimesnius ryšius su velioniu, pastebėjo jo prislėgtą būseną. Pataikavimas

A. a. dr. Stasys Kudirka

okupantui už buitį, šeimos nesėkmes jo rizines ir moralines jėgas išsėmė. Prisiminiuose jis liko toks, koks buvo iki pat antrosios komunistinės okupacijos metų: kaimietišškai paprastas, su dideliu žinių lobiu ir pareigingas savo profesijoje.

Dr. K. Pemkus

A. A. dr. ONA MIKUCKAITĖ

1975 m. spalio 18 d. Kaune mirė dantų gydytoja Ona Mikuckaitė. Velionė gimė 1885 m. balandžio 6 d. Raseinių apskrityje (ne LE daviniais). Baigusi Raseinių gimnaziją, mokytojaudama kurį laiką Kybartuose, įsijungė, svainio P. Višinskio paraginta, į lietuviškos spaudos platinimą (iš Rytprūsių). 1906 m. pradėjo odontologijos studijas Petrapilio Moterų medicinos institute. Studijas baigusi 1910 m., dirbo Raseiniuose bei Kaune. 1922 m. pakviesta Lietuvos universiteto (vėliau VDU) stomatologijos ir dentisterijos katedros laboratorijos demonstratore, lektore, vyr. asistente. 1951-1952 m. buvo paskirta katedros vedėja (iki išėjo į pensiją). Ji yra viena iš odontologijos skyriaus steigėjų Kauno universitete.

Dr. O. Mikuckaitė rašė profesiniais klausimais "Medicinos" žurnale, dalyvavo dantų gydytojų tarptautiniuose kongresuose. Daugelis nepriklausomaj Lietuvoj baigusių dantų gydytojų yra buvusios jos mokinėmis. Mokytojos prisiminimas yra likęs šviesus.

K. P.

A. a. dr. Ona Mikuckaitė

A. A. DR. HENRIKAS ŠTARAS

1976 m. sausio 5 d. Galesburge staiga mirė dr. H. Štaras, 55 metų.

A. a. dr. Henrikas Štaras

Gimęs prie Klaipėdos, lankė ten pat Vytauto Didž. gimnaziją. Hitleriui užėmus Klaipėdos kraštą, pasitraukė į didžiąją Lietuvą ir gimnaziją baigė Palangoje.

Medicinos studijas pradėjo ir baigė Tuebingene 1950 m.

1951 m. gale atvyko į JAV, atliko interno stažą St. Bernardo ligoninėje Čikagoje ir 1953 m. pavasarį pradėjo dirbti kaip Galesburgo valstybinės ligoninės štabo gydytojas.

Toj pačioj institucijoj atliko 2 metų psichiatrijos rezidentūrą ir pabaigė specialybės kursą Illinojaus psichiatriniame institute Čikagoje. Vėl sugrįžo į Galesburgą kaip psichiatras. 1964 m. buvo paskirtas supreintendantu Peorios Valstybinėje ligoninėje, kur išbuvo apie 10 m. Paskutiniuosius 2 m. ir vėl buvo sugrįžęs į Galesburgą, kaip Valstybinės ligoninės direktorius.

Dr. P. Sutkus

A. A. dr. SOFIJA DAUNORIENĖ

1976 m. birželio 21 d. Brazilijoje, Rico de Janeiro mieste, mirė dr. Sofija Daunorienė. VDU Kaune baigė 1935 m. Brazilijoje dirbo ginekologijos-akušerijos specialybėje. Bendravo su apylinkės lietuviais bei atvykstančiais iš toliau. Buvo visų mėgstama ir gerbiama.

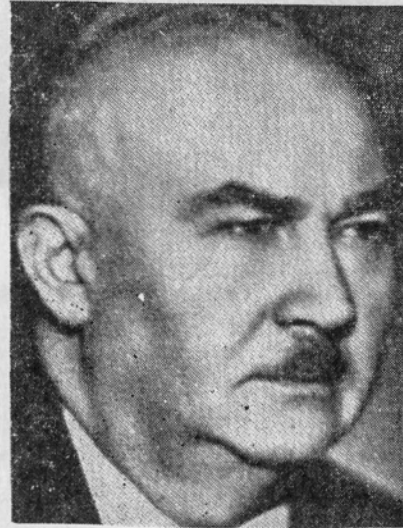
A. A. dr. KAZYŠ KATILIUS

1976 m. vasario 20 d. ok. Lietuvoj mirė docentas dr. Kazys Katilius. Velionis gimė 1904 m. sausio 24 d. Degučių km., Marijampolės apskr. Medicinos mokslus baigė VDU Kaune 1932 m. Baigęs studijas, dirbo Sveikatos departamente epidemiologu. 1934-1939 m. buvo VDU Medicinos fakulteto chirurginės klinikos asistentu. 1940-1951 m. buvo Vilniaus "Raudonojo Kryžiaus" vyriausiu gydytoju ir chirurginio skyriaus vedėju.

Nuo 1944 m. iki 1972 m. buvo Vilniaus universiteto chirurgijos katedros vedėju. Dr. Katilius 1955 m. apgynė disertaciją "Tireotoksikozės chirurginis gydymas". 1959 m. jam suteiktas docento titulas.

Dr. K. Katilius parašė apie 30 mokslinių straipsnių. Keletas jo darbų tilpo "Klinikinės chirurgijos" vadovėlyje (Vilnius 1969).

Medicina Nr. 1 (52), 1976

A. A. dr. Kazys Katilius

Daugelis jo prietelių prisimena dr. Katilių kaip gerą chirurgą, nuoširdų draugą, kuris ir okupantų spaudoj sugebėjo teikti pagalbą jos reikalingiems tautiečiams.

Užuojautos

Dr. Janinai Jakševičienei, tėvui (Lietuvoje) mirus.

Dr. Zigmui Sabataičiui, žmonai mirus.

Poniai Mačiulienei, motinai mirus.

Dr. Povilui Šepečiui, motinai mirus.

Dr. Beniui Grigaliūnui, tėvui mirus.

Dr. Pranui Sutkui, motinai mirus.

Dr. Irenai Kuraitei, motinai mirus.

Dr. Pelagijai Leveckienei, motinai mirus.

Dr. Kaziui Bobeliui, motinai mirus.

Dr. Valerijai Masilionienei, tėvui mirus.

Dr. Algirdui Kavaliūnui, tėvui mirus.

Lilijai Bložienei, motinai mirus.

Barbarai Tarvydienei, motinai (Lietuvoje) mirus.

Dr. Viktorui ir dr. Bernardui Covalesky, motinai mirus.

1976 m. kovo 5 d. Kalifornijoje mirė dr. Jono Šliupo našlė Grasilda Šliupienė-Kartanienė.

1976 m. balandžio 23 d. Bostone mirė dr. Antano Kapočiaus (Kapochoy) našlė Blanche Kapochoy.

**KORP! FRATERNITAS
LITHUANICA—PATRIA**

Illinois skyriaus metinė šventė

Š. m. spalio mėn. 31 d. Korp. Illinois skyriaus paminėjo 68-nerių metų korporacijos įkūrimo sukaktį ir 50 metų studentų medicinų korp. F. L. įkūrimą Lietuvos universitete.

Tėvų Jėzuitų koplyčioj kun. J. Vaišnys, SJ, atlaikė pamaldas už mirusius narius ir nares ir šia proga pasakė atitinkamą pamokslą. Po pamaldų aplankyta mirusių brolių kapai, papuošiant juos gyvų gėlių puokštėm.

Skyrių veda dr. VYTAUTAS TAURAS

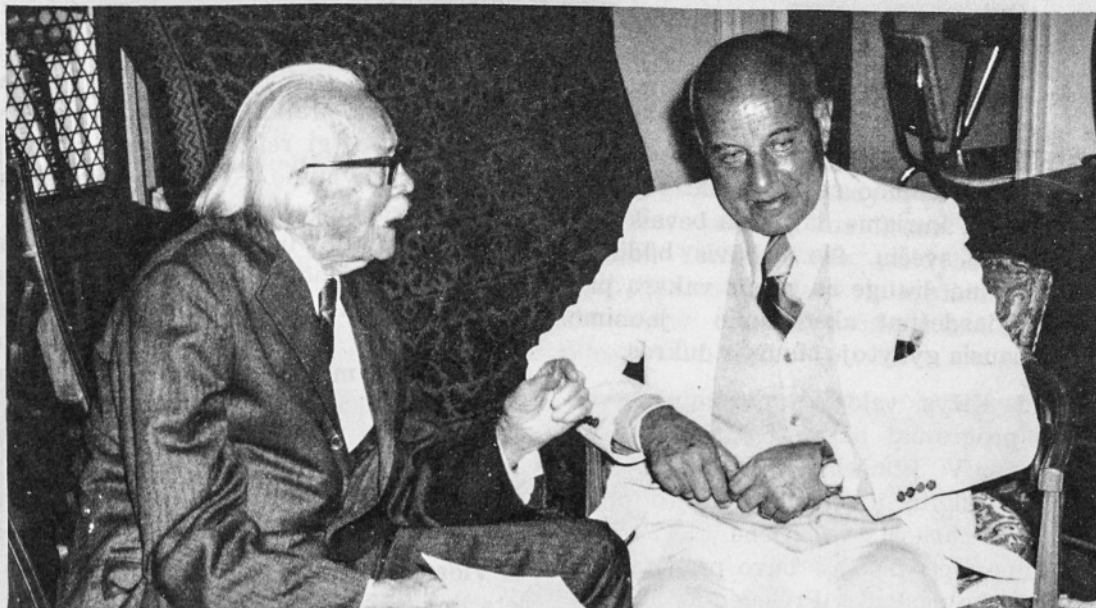
Po pietų įvyko Korporacijos metinis posėdis, kuriame svarstyta korp. einamieji reikalai. Korporacijon priimtas naujas narys — dr. L. Ragas. Skyriaus valdyba palikta ta pati su pirmininku dr. K. Glevecku.

Vakare įvyko korporacijos pobūvis - vakarienė, kurios metu grojo Neo-Lituanų orkestras. Įdomią programą atliko orkestro dainininkai — artistai: Irena Mažeikaitė, Algis Modestas ir Zigmas Mikužis. Be priekaištų, puikiai buvo atlikta įvairios aktualios deklamavimo ir dainų fromoj, pritariant orkestrui.

Baigiant vakarienę, dr. Tauras padarė pranešimą apie įkūrimą prieš 50 metų stud.

Fraternitas Lithuanica — Patria valdyba. Iš k. į d.: dr. A. Gleveckas — pirm., dr. M. Trimakaitė — sekr. ir dr. Š. Peckus — išd.

Dr. V. Tauras, dabartinis Korp. Fraternitas Lit. — Patria pirm., š. m. spalio 16 d. aplankė New Yorko priemiestyje gyvenantį dr. Vladą Ingelevičių, vieną iš gyvųjų Korp. F.

L. kūrėjų (kairėj), ir su juo maloniai vedė pokalbį ne tik apie korporacijos praeitį, bet ir apie jos ateitį.

med. korp! Fraternitas Lithuanica, dalyvaujant korp. garbės nariui dr. Jonui Basajavičiui. Prelegentas trumpais brožais apibūdino studentų visuomeninę veiklą, jų dalyvavimą Lietuvos sveikatingumo bei švietimo srityse. Paminėjo ir greitą korporacijos augimą bei jos įtaką studentijai. Atsirado identiškos ideologijos korp. Patria ir Vyrija Plienai. Pabrėžė ir korporacijos aktyvų dalyvavimą prie įkūrimo Liet. tautinių korporacijų sambūrio. Studentų korporacija greitu laiku papildė Filisterių korporacijos eiles. Jaunieji gydytojai fraternitiečiai su entuziazmu ėmėsi darbų, artimų savo ideologijai. Prelegentas, baigdamas savo pranešimą, priminė apie korporacijos fraternitiečių reikšmę tremty ir apie jos veiklos gaires bei perspektyvas ateity.

Dr. A. Mačiukienė papildė pranešimą apie brolių fraternitiečių ir sesių patriečių Vilniaus krašto sanitarinius būrius, paryškindama juos savo atsiminimais bei pabrėždama jų reikšmę.

Baigiant vakarienę, korp. skyriaus pirmininkas dr. A. Gleveckas, korporacijos vardu įteikė br. V. Taurui dail. Murino kūrinį, pabrėžiant brolio įnašą į korporacinę veiklą 50 metų laikotarpy. Atrodo, kad ši dovana br. Taurui buvo staigmena, ko dėliai jis susijaudinęs tikrai nuoširdžiai dėkojo broliams ir sesėms.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Po vakarienės, grojant Neo-Lituanų orkestrui, buvo pasilinksmina, pašokta ir draugiškai praleista broliško subuvimo valandos.

.....
GYD. ir Odont. KORP! "Fraternitas LITHUANICA - PATRIA" ILLINOIS skyriaus metinis suvažiavimas įvyko 1975 m. gruodžio mėn. 14 d. Lietuvių Tautinių namų salėj.

Buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba: pirmininkas dr. A. Gleveckas, sekretorė — dr. M. Trimakaitė ir išdininkas — dr. Š. Peckaus. Revizijos komisija: dr. A. Paulius, dr. P. Mažeika ir dr. V. Jurkūnienė.

Svarstyta korporacijos kepuraičių bei ženkliukų įsigijimo reikalas. Pranešta, kad juos galima įsigyti tik Vokietijoje. Pastaroji pramonė Amerikoje nėra išvystyta. Užsakant Amerikoje, labai brangiai kainuotų.

Išrinkta komisija iš dr. M. Vyganto, dr. A. Pauliaus ir dr. Š. Peckaus apsvarstyti archeologinių studijų klausimus su tikslu duoti lietuviams studentams stipendiją.

Pasiūlyta nupirkti Lietuvos tautinę vėliavą, kuri būtų iškeliamą First National Bank rūmuose įvairių švenčių progą. Pageidautai tai įvykdyti su talka, kviečiant prisidėti Korp! "Gają", Vyriją "Plienai", Neo Lituanų "Vytis" ir panašiai.

KORP! "GAJOS" POBŪVIS

Ateitininkų Korp! "Gajos" valdyba lapkričio 15 d. Jaunimo centre, Chicagoje, suruošė pobūvį, kuriame dalyvavo beveik pusantro šimto svečių. Šis pobūvis būdingas tuo, kad jame drauge su tėvais vakarą praleido penkiasdešimt akademinio jaunimo. Tai daugiausia gydytojų sūnūs ir dukros.

Dr. J. Kižys, valdybos pirmininkas, vadovauti programai pakvietė Vidą Tumasonię. Kun. V. Rimšelis, MIC, paskaitė tai progai pritaikytą invocaciją. Po to prasidėjo gražiai paruošta vakarienė.

Trumpa programa buvo pradėta dr. J. Meškausko paskaita. Prelegentas nušvietė "Gajos" įsikūrimo istoriją ir išryškino St. Šalkauskio jai duotą šūkį — "Gajus kūnas, budri dvasia". Prisimindamas, kiek ir kurie gydytojai laisvoje Lietuvoje politiniame ir valstybiniame gyvenime sėkmingai reikėsi, sugretino gydytojo pašaukimą su

politika. Nors gydytojų profesija kasdienos gyvenime yra praktinė tarnyba visuomenei, visų pirma betgi reikalauja aukšto intelektualinio išsilavinimo. Kreipdamasis į jaunimą, prelegentas priminė, kokios svarbos turi akademikui organizacinis gyvenimas. Bendravimas žmogaus su žmogumi praturtina protą, išmintimi ir gyvenimą patirtimi. Korp! "Gaja" siekia išugdyti pilnutinį žmogų, kad jame medicinos mokslai atrastų prasmę pagal krikščionišką išmintį.

Emilija Pakštaitė ir Linas Rimkus, kuris skambino gitara, padainavo keletą dainų. Juodu, pritariant publikai, padainavo populiarių lietuviškų liaudies dainų. Buvo iškyvieta Vida Vaitkutė, kuri taip pat padainavo keletą linksmų tautinių dainų.

Paskiau prasidėjo šokiai, akordeonu vadovaujant Ažuolui Stelmokui. Pobūvyje dalyvavo tėvai ir vaikai — senoji ir naujoji karta. Taigi vieni ir kiti gali turėti pobūvį ir drauge būti linksmi. Draugas, 1975 lapkr. 18.

Kr.

"Gajos" vyrija iš k. į d.: dr. P. Kisielius, dr. G. Grinius, dr. A. Šležas, dr. A. Razma, dr. J. Juozevičius, dr. A. Lipskis ir dr. J. Reinys.

Korp. "Gajos" valdybą šiuo metu sudaro: dr. J. Kižys — pirm., dr. Bronius Vaidla, dr. Birutė Kasakaitienė, dr. A. Rimkienė ir Elena Razmienė.

Korp. "Gaja" 1975 m. gruodžio 7 d. Tėvų Marijonų patalpose paminėjo mirusius korporantus.

"Gajos" priešvėlykinis susukaupimas įvyko balandžio 11 d. Tėvų Marijonų kopyčioje. Po to buvo susirinkimas.

"Gajos" Centro valdyba paskyrė 200 dol. "Ateities" jaunimo konkursui.

New Yorke "Gajos" valdybos iniciatyva buvo demonstruojami 3 mediciniški filmai visuomenei š. m. balandžio 4 d. Kultūros židinyje.

„Gajos“ pusryčiai — susirinkimas

MEDICINA OKUPOUOTOJ LIETUVOJ

Skyrių veda dr. V. ŠAULYS

Vilniaus Medicinos draugijos atkūrimo trisdešimtmetis (1945-1955)

Č. Kunevičius

(Vilniaus miesto klinikinė ligoninė)

Vilniaus Medicinos draugija buvo įkurta 1805 m. gruodžio 12 d. — pirmininkavo chemijos prof. A. Sniadeckis ir sekretoriavo prof. J. Frankas. 1945 m. rugsėjo 19 d. draugija vėl buvo atkurta su 5 sekcijom: chirurgijos, terapijos, akušerijos-ginekologijos stomatologijos ir sanitarijos-higienos, pirmininkaujant B. Penkauskui, vicepirm. — J. Kairiūkščiui, sekretoriaujant — V. Kvikliui. Veikla reiškėsi bendrais plenariniais posėdžiais visiems miesto gydytojams nagrinėjant infekcinių ligų, apsinuodijimų maistu ir darbo organizacijos problemas, ir atskirų specialybių sekcijos. Aktyviausi buvo stomatologai ir terepeutai. Pastaroji sekcija apjungė pediatus, neuropatologus, psichiatrus, dermatovenerologus, infekcionistus. 1950 m. draugija turėjo 11 sekcijų. 1953-54 m. pradėjo kurtis respublikinės medicininės mokslinės draugijos, 1954 m. pabaigoje Vilniaus Medicinos draugijos valdyba baigė savo darbą. Dabar Vilniuje veikiančios 20 medicinos mokslinių draugijų su 2200 narių, pasiskirsčiusios specialybėmis. Autorius siūlo atgaivinti Vilniaus Med. Dr-jos veiklą bendrų visiems gydytojams problemų svarstymui, Lietuvos med. istorijos studijoms ir moksliniam bendradarbiavimui su draugijomis ar kitų šalių mokslininkais.

Sveikatos Apsauga, 1975, 12:34-36 p.

Maisto produktai jau tiriama nustatymui cheminių medžiagų, ypač pesticidų kiekį ir jų poveikį organizmui. Darbai atliekami Epidemiologijos ir higienos instituto (Z. Indrašienė, J. Navickaitė, K. Sanatina, J. Sutkaitis, A. Urbelis, D. Vaitiekūnienė) kartu su Žemdirbystės m.t. institutu (J. Šurkus, E. Zubrys, Z. Žievytė-Kulvietienė).

Faktina respublikos gyventojų mityba M. Pečiukonienė (SAM Epidemiolg., mikrobiolog, ir higienos m.t. inst.)

Iš 400 suaugusių asmenų 15 proc. buvo nutukime, dažniausia dėl per mažo kiekio baltymų ir per daug riebalų maisto racionuose. Lietuvos gyventojai per mažai vartoja augalinių riebalų. Angliavandenių trūkumo mažiau pastebėta. Baltymų šaltiniai: 25 proc. mėsa, pienas ir jo produktai — 22 proc., grūdiniai produktai — 19 proc. Riebalų šaltiniai: mėsos prod. — 21 proc., pieno prod. — 22 proc., sviestas — 18 proc., taukai — 10 proc. aliejus — 1-2 proc. Trūksta vitaminų B1, B2, E ir C, pakanka A vitamino. Kad būtų tikslesnis maistas, turėtų daugiau vartoti vitaminų ir baltymingų produktų: lieso pieno ir jo gaminių, daržovių, vaisių, grikių, kruopų, juodos duonos, aliejaus ir pan., mažiau gyvulinių riebalų ir baltos duonos gaminių.

Sveikatos Apsauga, 1975, 11:47-49 p.

Meningokokinės infekcijos klinikinė eiga Vilniaus infekcinės ligoninės duomenimis E. Bronislavskis, R. Misevičienė

(Vilniaus infk. ligoninė)

1968-1973 m. laikotarpy meningokokine infekcija gydyti 484 ligoniai, iš jų 343 vaikai ir 141 suaugę. Pradžia ūminė pas vaikus (97 proc.) Sunki, toksinė su centr. nervų sistemos pažeidimais, forma dažnesnė pas suaugusius. Mirtingumas — 5,7 proc. pas suaugusius, 2 proc. — pas vaikus. Liekamieji reiškiniai, dažniausiai klausos netekimas, kai kada ataksija ir veidinio nervo paralyžius — dažnesni pas suaugusius (5 proc.) ir 3,8 proc. pas vaikus. Diagnozė patvirtinta laboratorinių tyrimų duomenimis bakterioskopiškai arba bakteriologiškai ištyrus likvorą, nosiarykles ir kraują.

Sveikatos Apsauga, 1975, 11:27-33p.

KAIMO GYVENTOJŲ MEDICININIS APTARNAVIMAS

J. Žilinskas

Šitas aprašymas atrodo lyg tęsinys to paties autoriaus ankstesnio numerio straipsnio, tik statistiniai duomenys kitaip manipuluojami. Anot autoriaus, kaimo gyventojų dažniausia sveikatos punkto vizito priežastis yra kvėpavimo organų ligos — 163 (1000 gyventojų, virškinamo trakto ligos — 150 arba 14 proc.) ir t. t. Kaimo gyventojas apsilankė 1972 m. pas gydytoją 2,6 kartus, miesto gyventojas — 7,3 kartus. Dažniausiai lankėsi gyveną arčiau (iki 2 km) gydymo įstaigos. Kaimo gyventojas daugiausiai lankosi felčerių-akušerių punkte ir centrinėj rajono ligoninėj. Rajonų ligoninėse daugiausiai vizitų turėjo (32 proc.) terapeutai, 15 proc. chirurgai, 9 proc. pediatrai. Autoriaus nuomone, kaimo ambulatorijos turėtų būti tik stambiose gyvenvietėse su 3-4 specialybių gydytojais, ne didesniu kaip 8 km aptarnaujamos teritorijos spinduliu. Kaimo apylinkės ligoninė, ambulatorijos ir rajono numerinės ligoninės nesuteikiančios kaimo gyventojams reikiamo lygio medicininės pagalbos.

Sveikatos Apsauga, 1975, 5, 45-50 p.

KAUNO RADIJO GAMYKLOS DIRBANČIŲJŲ DARBO SĄLYGŲ TYRIMAI

R. Šimaitis, V. Lankelienė

(LTSR SAM Epidemiologijos, mikrobiolog. ir higienos m. t. institutas)

Tyrimai daryti žiemą, pereinamuoju laikotarpiu ir vasarą, matuojant patalpų apšvietimą, temperatūrą, drėgmę ir ventiliaciją, nustatant kai kurių kenksmingų medžiagų koncentraciją. Gamybinėse patalpose temperatūra esanti žiemą per žemą, o vasarą per aukštą. Drėgmės ir oro judėjimas nepakankamas. Daugeliu atvejų (23 proc.) švino koncentracija per didelė, anglies viendeginio koncentracija 2,2 kartų viršijo leidžiamą normą. Aukštos koncentracijos angliavandenilių ir acetono organų ligomis, paliginus su kontrolinės grupės duomenimis. Apšvietimas rastas 2-4 kartų menkesnis, negu reikalauja sanitarinės normos.

Sveikatos Apsauga 1975, 8, 29-31 p.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Respubl. Kraujo perpylimo stoties patirtis, išaiškinant hepatito B. antigeną

J. Radikas et al.

Klinikinė laboratorija 1972 m. pradėjo nustatinėti hepatito B. (australietiškojo) antigeną HB Ag) donorų kraujo serume, panaudojant imunologinį elektroosmoforezės agarą metodą. Iki 1974 m. ištirti 53,600 donoriai, iš jų 282 (0,6 proc.) turėjo pozityvų H BAg. 67 proc. pozityviųjų buvo vyrai ir beveik 65 proc. 20-29 m. amžiaus grupėje.

Sveikatos Apsauga, 1975 m. 11, 16-18 psl.

— — —

Meningokokinė infekcija Lietuvoje 1924-1974 m.

E. Broslavskis (Vilniaus infekcinė
ligoninė).

50 m. laikotarpy Lietuvoje buvo 3 meningokokinės infekcijos potrūkliai (epidemijos). Pirmasis 1932-33 metų epidemija, tęsėsi iki 1939 metų. 1933 m. užregistruota 280 susirgimų — 14 kartų daugiau negu 1931 m. 1941 m. antra epidemija net su 2379 susirgimais — 92 kartus viršijo 1931 lygį. Karo įtaka. Pokario metu vyko staigus sergamumo mažėjimas, nuo 1958 m. lėtas slūgimas. 1972 m. staigus infekcijos prasiveržimas — 451 atvejis, virš 10 kartų 1966 m. susirgimų. Didžiausias sergamumas miestuose: Klaipėdoje ir Vilniuje, vasario ir kovo mėnesiais. Dažniau serga vaikai. Suaugusiųjų tarpe dažniau serga vyrai. Dažniausiai pūlinio meningito forma. Dažni grupiniai židininiai susirgimai, šeimose, mokyklose, bendrabučiuose.

Sveikatos Apsauga, 12,27-33 psl. (1975)

Nuo 1974 m. rudens Kaune ir Vilniuje veikė dvejų metų Medicinos progreso universitetai gydytojams terapeutams, chirurgams, akušeriams-ginekologams, pediatrams, onkologams ir epidemiologams - mikrobiologams. Kas mėnesį turėdavo iki 880 klausytojų. Lektoriai — žymieji respublikos mokslininkai-profesoriai.

MOTERŲ SKYRIUS

Skyrių veda ROMA DEGESIENĖ ir

VIDA TUMASONIENĖ

Gydytojo dukra — iškili menininkė

Sužinojau, kad Nijolė Sivickaitė-Mockienė atidarė savo keramikos darbų parodą gražioje Medellino miesto "Biblioteca Publica Piloto" salėje. Man buvo labai įdomu pamatyti ne tik Nijolės išstatytus darbus, bet ir pačią Nijolę, kadangi mus rišo seni, nuširdūs kaimynystės ryšiai nuo gerų lietuviškų laikų, begyvenant man Raseinių mieste. Jos tėvelis — dr. Sivickas buvo ilgametis Raseinių apskrities gydytojas. Mums visiems tekdavo dažnai sustikti ne tik gatvėje, kaip kaimynams, bet ypač man dažnai susidurti su daktaru darbe, nes abiems teko dirbti Raseinių miesto kalėjime: jis, kaip kalėjimo gydytojas, aš — kaip dantų gydytoja. Kada Lietuvą okupavo rusai, mudviems pirmutiniams buvo pranešta, kad jau mūsų patarnavimai, kaip mediko ir dantų gydytojos, toliau kalėjimui nebereikalingi. Kiekvienas dirbome savo kabinete, tik jau neilgai. Sivickas buvo per pirmus areštus suimtas, iš-

vežtas ir dingo be žinios. Jo žmona dar tebegyvena Lietuvoje kartu su savo seseria. Jo dvi dukros: viena Australijoje su šeima, o kita — Nijolė — Bogotoje, Kolumbijoje.

Ir kada aš vieną dieną atsiradau Nijolės išstatytų keramikos darbų parodoje, buvau nustebinta ne tik jos darbų gausumu, bet ir pačia Nijole. Ji išlikus tikra lietuvė, rūpestinga motina ir pasidariusi pajėgia menininke, kas turi būt pavyzdžiu mums visoms, ypač mūsų jaunųjų kartų motinoms. Nijolė, išbėgdama iš Lietuvos, kaip ir visi pabėgėliai, neišsinešė iš namų jokių didesnių turtų. Gyvendama Vokietijoje, studijavo meną, daugiausia keramiką. Atvyko į Kolumbiją, apsigyveno Bogotoje. Lėktuvo nelaimėje žuvo jos vyras, ji pati liko su dviem vaikais: sūnum — Antanu ir dukra — Ismena. Pergyveno daug, bet rankų nenuleido, griebėsi savo pamėgto darbo — meno. Pradžioje tapyboje, o vėliau keramikos darbuose. Kūrė vieną darbą po kito. Rengė savo darbų parodas ne tik Kolumbijoje, bet ir Ve-

Skulptores Nijolės Sivickaitės - Mockienės,
darbų parodos bendras vaizdas.

Nijolė Sivickaitė — pirma iš kairės.

nezueloje. Leido savo vaikus į mokslus ir jau dabar gali pasididžiuoti ir savo darbu ir savo vaikais. Sūnus Antanas baigė Prancūzijoje, turi magistro laipsnį ir dėsto topologiją Nacionaliniam Bogotos universitete kaip profesorius. Jis yra vedęs lietuvaitę Danutę Zlotkutę, kuri tam pačiame Nacionaliniam universitete studijuoja biologiją. Nijolės dukra — Ismena tam pačiam universitete jau baigia mediciną. Ji jau yra VIII semestre. Sūnus Antanas, be savo darbų universitete, dar dirba kartu su savo mama, padėdamas jai jos keramikos darbuose ir ruošiamose parodose. Jie visi gyvena kartu, viename bute, ir ši šeima, kai į ją pasižiūri, tai visiems mums atrodo, kaip graži lietuviška salelė svetimtaučių žemyne. Maloni Nijolė, puikūs jos vaikai!

Nijolė savo parodoje išstatė iš viso 63 darbus, iš jų kai kurie, kaip — Pergalė, Fontanas, Karnavalas — didžiuliai, pareikalavę ne mėnesių, bet metų darbo. Tai kruopšti, užsispyrusi ir pajėgi menininkė. Jos paroda čia lankė ne tik įvairios šio miesto mokyklos, universiteto studentai, bet ir šios srities specialistai kolumbiečiai. Paroda tęsėsi visą

mėnesį ir nuolat buvo susidomėjusių ir palengva nuo vieno prie kito darbo slenkančių lankytojų eilė. Paroda rado atgarsio ir didesniuose Medellino laikraščiuose. Keletas jos darbų nuotraukų ir pasikalbėjimas su mūsų menininke tilpo dideliame Medellino dienraštyje "El Colombiano". Vos tik uždarius parodą Medelline, ji buvo kviečiama viską persiųsti į Venezuelą kitai jos darbų parodai, kur ir pati Nijolė, greitai išvyko savo naujam triumfui atsiekti.

Visa tai mums rodo, kiek daug gali padaryti lietuvė motina, nesvarbu kokios ji profesijos bebūtų.

Dr. P. Totoraitienė

Užgavėnių karnavalas Čikagoje

Vasario 21 d. Jaunimo Centre įvyko Užgavėnių karnavalas, sutraukęs minias žmonių, įvairiausiai kostiumais pasipuošusių. Šios pramogos sumanytojas ir atgaivintojas yra dr. Algis Paulius, kuris, mylėdamas lietuvišką jaunimą, jau ne kartą yra davęs brandžių idėjų, kaip jaunimą suburti draugėn, nebūkštaujant, kad dalyvaujant sėnimas netiks jų draugystėn.

Užgavėnės, švenčiamos ypatingai triukšmingai Lotynų kraštuose, Europoje neišsivysto į trijų dienų besaikį lėbavimą, gavėnios laikotarpį pradedant. Lietuvoje tai vyko eisenų pobūdžiu, kurioms vadovaudavo Lašininis su Kanapiniu. Pasisekimas priklausydavo nuo vietinio jaunimo veržlumo ir papročių. Dr. A. Pauliui pakvietus Čikagos lietuviškas organizacijas bendrai ruošti Užgavėnių karnavalą, pavyko įrodyti, kad įmanoma bendrai dirbti labdaros tikslui ir drauge linksmintis, nežiūrint pažiūrų ar amžiaus skirtumų.

Sudarius organizacinį komitetą, pasiskirsčius patalpomis, darbas vyko sklandžiai, neišsiduodant, kokie siurprizai laukia karnavalo dalyvių. Pelnas už išplatintus bilietus, padengus sąskaitas, nutarta pasiskirstyti, atsižvelgiant į atskirų organizacijų parduotų bilietų skaičių.

Karnavalo metu žmonės lankė visų organizacijų sales ir kambarius, ar tai žiūrėdami programos ar tik užkandžiauti ir atsigalvinti atėję. Kaukių buvo įdomių ir joms pasigaminti nebuvo pagailėta nei laiko, nei su-

Karnavalo madonos L. Dargienė ir dr. E. Giedraitienė

Šeikas su žmona, susirūpinę, ar pakelti gazolino kainą ar laimėti pirmą premiją (dr. J. ir B. Plikaičiai).

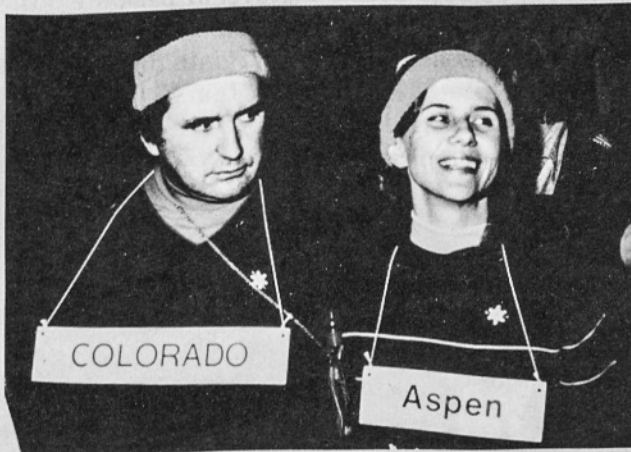
Nuotraukos dr. A. Lipskio

gebėjimų. Trys skirtingos muzikos orkestrai grojo per tris aukštus, programos įvairiose salėse buvo kartojamos kas valandą. Norintieji išbandyti savo laimę, spietėsi III. Gyd. dr.-jos kambariuose, kur be sustojimo sukosi laimės ratas, ritinėjosi kauliukai ir švilpė ruletė. Pirmą premiją už kostiumus atiteko dr. J. Plikaičiui ir jo žmonelei Barbarai — šeikui su haremo numylėtąja. Visas pelnas skiriamas labdarybei — III. Liet. Gyd. Pag. Moterų vienetas pasipildė savo Stipendijų Fondo kasą, Liet. Opera sumažino išlaidas trijų lietuviškų operų pastatymui įgyvendinti, Skautai pagerins stovyklaviečių įrengimus, Medžiotojų dr.-ja sumažins skolas įsigijus nuosavybę, Neo-Lithuanai padidino kasą ateities planus įgyvendinti. Didelė padėka priklauso tėvams jėzuitams, leidusiems jau antri metai iš eilės naudotis Jaunimo Centru, tikintis, kad sekančiais metais bus pasimokyta iš praeities klaidų, suruošiant karnavalą ne tik geriau pasiruošiant, bet ir estetiniai be priekaištų apipavidalinant.

Vazvi

RAŠOME

- E. Čekienė: "Susimąstymo šventė" ("Dirva" 1975, gruodžio 18 d.).
- E. Čekienė: "Nepažįstamoji gydytoja" ("Dirva", 1976 sausio 1 d.).
- E. Čekienė: "Sovietai stengiasi infiltruoti savo agentus" ("Dirva", 1976, sausio 22 d.).
- E. Čekienė: "Negražinta skola" ("Dirva", 1976 vas. 19 d.).
- E. Čekienė: "Medicina" ("Dirva" 1976 m. kovo 11 d.).
- E. Čekienė: "Ar tokia vienybė?" ("Dirva" 1976 m. balandžio 22 d.).
- E. Čekienė: "Nuasmenintas žmogus" ("Dirva" 1976 m. gegužės 6 d.).
- E. Čekienė: "Kas ir ką įžeidžia?" ("Dirva" 1976 m. liepos 1 d.).
- A. Kižienė: "Dielininkaičio kuopos veiklos apžvalga" ("Draugas", 1976 vas. 7 ir 14 d.).

Užgavėnių baliaus veidai.

Nuotraukos dr. J. A. Ramono

Medicininis sąmojis

Tikras vaistas

Į vaistinę ateina moteris ir skundžiasi serganti artritu. Ji prašo bet kokių palengvinančių vaistų.

- Nuo artričio turėtų tikrų vaistų.
- O ar kitiems jau padėjo?
- Ir dar kaip! Kas kartą mano vaistų pirkosi, tas antrą kartą jau nebepasirodė.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Iš O.K.G. Moterų Pagalbinio vieneto veiklos

1975 metais vienerių ateinančių metų kadencijai išsirinkom naują valdybą, susidedančią iš E. Aželienės ir I. Stankaitienės.

Sausio 5 d. jų pastangomis buvo suruoštas pirmas susirinkimas dr. Aželio bute. Turėjome puikias vašes, o vėliau, vakare, visos padarėme iškylą į Clevelando Play House teatrą pasižiūrėti vaidinimo "Abigail". Išsiskirstėme patenkintos, sočios kūnu ir dvasia.

Vasario 25 dieną gydytojų žmonos susi-

“Šeimininkės” I. Stankaitienė ir E. Aželiė ruošia susirinkimui vaišes.

rinko antram parengimui. Šį kartą pas Iza-
belę Stankaitienę suvažiavo gražus būrys pa-
simatyti ir pabendrauti. Be priešpiečių —
vaišių, turėjome prelegentę Vladę Čekonytę-
Butkienę, dailiojo žodžio atstovę. Ji paskaitė
keletą savo kūrybos eilėraščių iš savo visai
neseniai išleistos knygos “Išmarginta drobė”.
Kartu V. C. Butkienė padarė ir tam tikrą sa-
vo eilėraščių analizę — paaikšino ir sugre-

Su stiklu Šontienė ir Čepulienė.

tino savo eilėraščių mintis su mums visoms
artimais dalykais, pajautimais ir nuotaiko-
mis. Dalyvės priėjom išvados, kad šitokio
pobūdžio parengimai mums visoms patinka,
reikia jų daugiau.

*Daktarai tarp ponių: iš kairės sėdi Bložienė,
Balčiūnienė, Gruzdienė; stovi Ramanauskie-*

*nė, dr. Balčiūnas, dr. Pauliukonienė ir dr.
Gruzdis...
Nuotr. J. Garlos*

ILLINOIS GYDYTOJŲ ŠEIMŲ KALĖDINĖ ŠVENTĖ

1975 m. gruodžio 13 dieną Chicagoje mažieji ir didieji su tėvais ir svečiais rinkosi į Liet. Tautinius namus atšvęsti Kalėdų eglutės šventę, suruoštą Illinois Lietuvių Gydytojų draugijos Pagalbinio moterų vieneto. Pilna salė prisirinko žmonių, o mažieji nekantriai laukė Kalėdų senio ir programos.

Ir štai trejų šešerių metų nykštukai raudonom kelnytėm ir kepurytėm, auksiniais švarkeliais, degančiais žibintais nešini, su dainele įžygiavo į salę, o paskui juos Kalėdų senis (dr. Kazys Pemkus) su pilnu maišu dovanų.

Reikia pastebėti, kad, pradėdamas nuo mažiausio iki didžiausio programos dalyvio, jie labai gražiai ir teisingai kalbėjo lietuviškai.

Tai puikus prieauglis.

Kalėdų senis visus salėje esančius vaikučius apdovanojo kojine saldainių.

Il. Liet. Gyd. dr.-jos Pağalb. moterų vieneto pirm. Valerija Mažeikienė padėjo programos dalyviams ir kvietė visus vaišintis šalta vakariene. O kad visi būtų sotūs, vikriai sukosi L. Dargienė. O kad visi būtų nuotaikingi, juos linksmino Liūto Dargio orkestras.

Visą šios Kalėdų eglutės programą paruošė ir išmokė Irena Pemkienė, surinkusi 20-ties gydytojų šeimų įvairaus amžiaus ir iš įvairių vietovių vaikučius ir jaunimą.

Tėvams buvo malonu žiūrėti į savo vaikučių "mandrystes". Taip nykštukų bei snaigių ir tautinių šokių žingsniais su lietuvišku žodžiu ir meile žengiamo į lietuvišką areną.

Dalyvė

Momentai iš Kalėdų eglutės programos.

Balandžio 4 d. Etninių grupių pasirodyme rengiant Westchester Ill. miesto 50 metų įkūrimo sukaktį, dalyvavo ir lietuviai. Puiki programėlė, tautodailės parodėlė, lietuviški valgiai viliojo lankytojus. Komitetą, be kitų lietuvių, suorganizavo Liusė Dargienė. Bendras darbas atnešė gražių rezultatų.

Balandžio 3 d. įvyko A. Petrikonio Parodos atidarymas, kurį globoja Liet. Gyd. Mot. Pagalbinio Vieneto Stipendijų Fondas. Paroda vyko Marquette Meno galerijoje ir tęsėsi iki gegužės 31-mos dienos.

Balandžio 10 d. Andriaus Kuprevičiaus koncertas surengtas Dariaus Girėno liuanistinei mokyklai paremti. Laima Žliobienė prisidėjo savo organizuotumu ir darbu, pianistą pakviečiant ir suteikiant progą Čikagos visuomenei pasigėrėti neeiline muzika.

III. LGD moterų pagalbinį vienetą plačiai aprašė "Drauge" (1976 m. vasario 14 d.) kun. dr. J. Prunskis.

Sofija Jasaitienė š.m. kovo 29 d. minėjo 75 metų sukaktį. Tai plačios skalės asmenybė: Lietuvos laisvės kovų dalyvė, Lietuvos ūkio kultūros, švietimo, auklėjimo darbininkė. Sveikiname! (Plačiau apie solenizantę rašyta "Drauge" kovo 29 d., "Keleivyje" — bal. 6 d. bei "Europos Lietuivyje" — bal. 6d.

Sofija Oželienė, prof. K. Oželio našlė, gyvenanti Lietuvos sodyboje Chicagoje, atšventė savo 75-tąjį gimtadienį dukros dr. Sofijos namuose Washingtone, DC. Jubiliatė 1974 m. išleido atsiminimų knygą "Dienų vitražai".

Sofija Pacevičienė (Toronto, Kanada), su savo keramikos meno darbais dalyvavo 1975 m. pabaigoje Anapilio parodoje.

Valė Mažeikienė, Birutė Kožičienė, Elena Razmienė, Marija Abrozaitienė įėjo į PLB sudarytą komitetą III PLJ kongresui P. Amerikoje finansuoti.

Dr. R. ir G. Sidrių sūnui Raimundui šį pavasarį buvo suteiktas Californijos u-te Los Angeles antropologijos daktaro laipsnis.

Dr. Kazio ir Marijos Ambrozaičių dukra Audronė, studijuojanti meną Lake Forest, Ill., skaitė referatą kolegijoje apie M. K. Čiurlionį. Audronė smarkiai vejasi motiną meniškaisiais taikais.

Sol. Stasė Pautienienė (Los Angeles, Calif.) dainavo Klaipėdos išlaisvinimo paminėjime (1976 m. sausio 18 d.).

Sol. Praurimė Ragainė savo švelniu balseliu džiugino daugelį parengimų: Ill. liet. respublikonų bankete, Lietuvių Televizijoje, Tautinių šokių šventės parengiamajame bankete, religiniame koncerte Jaunimo centre, gen. kons. J. Daužvardienės pagerbime ir t.t.

III. L. G. draugijos pagalbinis moterų vienetas, vadovaujamas Valentino Mažeikienės, balandžio 25 d. suruošė balių Butterfield Country patalpose, Hinsdale. Baliaus pelnas paskirtas lietuvių kultūros palaikymui — 3-jų lietuvių kompozitorių operų išlaidoms padengti.

Sol. Janina Šalnienė atliko meninę programą Cicero, minint Vasario 16-tąją (minėjimą pradėjo vietos Altos skyr. pirm. dr. P. Atkočiūnas).

Gintaro baliaus (birželio 19 d.) debutante dalyvavo ir dr. G. ir A. Grinių dukra Asta. Ji buvo išrinkta lietuvių karalaite, atstovavo tarptautinėje parodoje Chicagoje.

Dr. A. ir E. Azelių (Cleveland, Ohio) sūnus Arūnas gavo bakalauro diplomą iš biologijos John Carrol u-te.

Dr. Vlado ir ponios Vaitkų (Worcester, Mass) dukra Onilė ištekėjo už Kęstučio Šeštoko.

Dail. V. Balukienė, A. Sutkuvienė ir k. dalyvavo JAV 200 laisvės sukakties proga rengiamoj parodoj Chicago miesto centrinėje bibliotekoje.

Ringailė Zotovienė aktyviai reiškiasi meniniame judėjime Juno Beach, Fla. Jos kūryba įvertinta premijomis.

Dr. A. ir M. Laucių sūnus baigė St. Louis universitetą ir gavo biologijos ir ekonomijos diplomą.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

KRONIKA

SVEIKINAME GIMTADIENIO PROGA

Dr. Mykolą Devenį — 85 m.
 Dr. Stasį Daugėlą — 75 m.
 Dr. Kazimierą Pautienį — 75 m.
 Dr. Oskarą Pūdymaitį — 75 m.
 Dr. Jurgį Balčiūną — 70 m.
 Dr. Stasį Stonkų — 70 m.
 Dr. Joną Šemogą — 65 m.
 Dr. Kazį Valterį — 65 m.
 Dr. Edmundą Druktenį — 60 m.
 Dr. Juozą Skrinską — 60 m.
 Dr. Petronėlę Totoraitienę — 60 m.
 Dr. Birutę Valterienę — 60 m. ir kitus.

NEW YORK

Dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, partizanų vado Juozo Daumanto-Lukšos našlė, kalbėjo per knygos "Fighter for Freedom" pristatymą New Yorke š. m. sausio 11 d. Ji pasidalino prisiminimais, kaip jos vyras Lukša-Daumantas tą knygą rašė, išvyko į Lietuvą ir žuvo.

Dr. Marija Kregždienė birželio mėnesį sunegalavo ir buvo paguldyta ligoninėje. Ligoninėje greičiau pasveikti.

Dr. Marija ir akt. Vitolis Žukauskai balandžio mėn. buvo išvykę į Romą.

Dr. Bronius Radzivanas kovo mėn. važinėjo po Floridos šiltas vietas.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai vėl paaukojo 200 dol. Kultūros židiniui ir 300 dol. pranciškonų vienuolynui. Kovo mėnesį jie buvo išvykę į gydytojų suvažiavimą Egipte ir Indijoje.

Dr. Stasys ir Laima Jasaičiai metų pabaigoje atšventė 25 metų savo vedybinio gyvenimo jubiliejų.

Dr. Leonida ir J. Giedraičiai jaunimo kongreso metu buvo išvykę į Pietų Ameriką.

KANADA

Dr. Aras Balsys, Don Mills, Ontario, dabartinis Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos vicepirmininkas, priimtas į Fellow-Royal College of Physicians of Canada. Sėkmingai išlaikius egzaminus, jam suteiktas vidaus ligų specialybės — Respiratory diseases — diplomai. Nuo 1976 m. birželio 1 d. dr. Balsys pradėjo dirbti U. of Alberta, Edmonton (Canada), kaip Assistant professor vidaus ligų skyriuje ir Assistant Director of Intensive Care.

Dr. Aldona (Užupienė) ir V. Lukai (Toronto) žiemos šalčius praleido Floridoje.

Dr. J. Daugirdas daro chirurgijos rezidenciją Montrealyje. Pavasarį jis lankėsi Bostone ir Floridoje.

Dr. V. Kvedaras (Hamilton) buvo Pirmosios Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių koordinatoriumi.

Dr. J. Sungaila (Toronto) vadovavo vaizdo komitetui paremti III-ji PLJ kongresą.

K.L.K. Centro valdybos pirmininku išrinktas **dr. J. Sungaila**. Kiti valdybos pareigūnai **dr. O. Gustainienė**, **dr. B. Povilaitis** ir k.

Dr. Gailius Skrinska, gydytojo praktika vertėsis Collingwoode, grįžo į Torontą specializuotis vidaus ligose.

Dr. A. Kaveckui (London) buvo sušlubavusi sveikata. Jau grįžo į darbą.

Dr. Emilija Jasinevičiūtė, Thunder Bay LB pirmininkė, buvo Vasario 16 dienos minėjime Winnipige pagrindine kalbėtoja. Dr. Jasinevičiūtės energija ir užsispyrimu buvo pastatytas Thunder Bay tautybių parke lietuvių paminklas (arch. Kulpavičiaus projektas). Ir maža apylinkė gali palikti savo lietuviybės pėdsakus, tik reikia tautinės ambicijos.

Dr. Julius Dantas iš Vancouverio persikėlė į Arizoną, Phoenixo priemiestį. Ten atidarė odos ligų kabinetą.

Dr. Algis Saunoris, žinomas stalo teniso meisteris ir puikus chirurgas, išlaikė Kanados valstybinius egzaminus. Jo ilgesnis pasikalbėjimas ("Niekas nenori gyventi vergijoje") tilpo "Tėviškės Žiburiuose" gruodžio 11-18 d. Metų pradžioje jis lankėsi Chicagoje. "Sveikatos apsaugoje" teko užtikti jo bent septynis chirurginiais klausimais straipsnius 1970-1972 m. laikotarpyje.

OHIO

Dr. Danutė Bieliauskienė išlaikė "Board of Family Practice" specialybės egzaminus. Ji yra Fellow of American Academy of General Practice jau nuo 1972 m. Danutė yra didelė slidinėjimo entuziastė ir važiuoja slidinėti į Šveicarijos bei Colorado kalnus. Ateinančią vasarą dr. Bieliauskienė vyks kaip delegatė į tarptautinės Moterų gydytojų organizacijos suvažiavimą Tokyjo. Dr. Vytautas Bieliauskas yra pakviestas šią vasarą psichologijos paskaitoms Vilniaus universitete.

Dr. Viktoras Stankus buvo išrinktas Clevelando ALT-o skyriaus vicepirmininku.

Dr. H. Brazaitis ir **dr. A. Butkus** birželio 6 d. dalyvavo diskusiniame pokalbyje "Vieningas darbas — kliuviniai ir perspektyvos".

Dr. Danielius Degesys vėl buvo perrinktas SLA pildomosios tarybos daktaru kvotėju.

Dr. Viktoras Stankus, **dr. Giedra** ir **dr. Stepas Matai** tapo LF tūkstantininkais.

Clevelandiečiai kolegos buvo dosnūs ir II-jo PLJ Kongresui: pati draugija iš kasos aukojo 200 dol., po šimtinę — **dr. E. Lenkauskas**, **dr. A. Baltrukėnas**, **dr. V. Bložė**, **dr. J. Skrinska**, **dr. G. Matas** ir k.

Dr. Henrikas Brazaitis š. m. balandžio 20 d. "Naujienose" buvo apibūdintas kaip "pasukęs į klyškelius", "kaip iš obelės iškrišęs". Vargšas "Naujienų" redaktorius mėgė na dr. Brazaitį atsukti ir pakelti (!).

V. VOKIETIJA

Dr. V. Bylaitis, Lietuvos Socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininkas Vokietijoje, pravedė 80 metų minėjimą 1976 m. gegužės 1-2 d. Annabergo pilyje.

Dr. Stasys Šereika Bad Zwischenahne, minint Vasario 16, pasakė pagrindinę kalbą.

Dr. L. Pašaitienė su delegacija aplankė Hamburgo miesto burmistrą.

Dr. Alina Plechavičiūtė-Veigel, įsijungusi į vokiečių visuomeninę ir politinę veiklą, yra ir Vokietijos lietuvių kultūros draugijos pirmininke. Jos namuose Freudenstadt'e 1976 m. kovo 13-14 d. įvyko studijinis savaitgalis, kuriame dalyvavo su paskaitomis ir pranešimais plačių apylinkių aktyvas. Draugijos vicepirmininku išrinktas **dr. V. Bylaitis**.

Dr. Birutė Paltorokaitė 1976 m. birželio 19 d. ištekėjo už **dr. Jono Norkaičio**. Dr. Birutė dirbo Obers'ein miesto ligoninėje vaikų skyriuje, o po vestuvių persikėlė į Stuttgartą. Jaunoji dr. Norkaičių šeima yra žinoma ir savo visuomenine-lietuviška veikla. Sveikiname!

Dr. Denis Mažeika, žinomas vyčių veikėjas, šiuo metu tarnauja JAV armijoje Wuerzburge. Jis dirba akių gydytoju (majoro laipsniu) kariuomenės ligoninėje. Šiuo mėnesį jis buvo atvykęs į New Yorką, kur laikė specialybės egzaminus.

AUSTRALIJA

Dr. Vitas Kiaušas buvo išrinktas Brisbanės LB valdybos vicepirmininku.

Dr. K. Zdanis dalyvavo III-jo PLJ kongrese P. Amerikoje. Jo išpuščiai buvo paskelbti "Tėviškės Aiduose".

Dr. Rita Kavaliauskaitė, dirbusi Auburno ligoninėje, nutarė pradėti verstis privačia praktika.

P. AMERIKA

Dr. J. Simanavičius vadovauja Argentinos mergaičių oktetui "Žibutėms". Oktetas sėkmingai pasirodė PLJ III kongrese.

Dr. Rita Deveikytė buvo išrinkta vyriausia III PLJ kongreso reikalų koordinatore Venezueloje.

Dr. A. M. Šlepetis (Argentinoje) laimėjo A. Raimondi premiją ir aukso medalį už atliktus vėžio ligos tyrinėjimus.

Dr. Eliziejus Draugelis Sao Paulo, Brazilijoje) buvo aplankytas jaunimo kongreso metu svečių iš šiaurės Amerikos. Daug medžiagos apie dr. Draugelį tilpo "Moters" žurnale 1975 m. Nr. 5, paminint jo seserį žymią veikėją Magdalena Draugelytę-Galdikienę.

Dr. Eliziejus Draugelis ir žmona Julija (gailastingoji sesuo) jaunimo suvažiavimo P. Amerikos metu.

CALIFORNIA

Dr. Algirdas Monstavičius skaitė dvi paskaitas: 1. Inflammatory Disease: Toxoplasmosis, Sarcordosis, Rheymatoid arthritis ir 2. Thyroid Dysfunction: Cahnaging Concepts, Clinical-Pathological Preview of Ocular Diseases Symposium 1976 m. kovo 18 — 20, Hyatt Hotel, San Francisco, California.

Medicina Nr. 1 (52), 1976

Dr. Sigitas Babušis, kurį laiką lankęs U. of Illinois Medical School, įsikūrė savo naujame kabinete Lawrence, California.

Dr. Zigmas ir Regina Kungiai (Calif.) 1975 m. gruodžio 23 d. susilaukė trečio sūnaus Jono Vy'auto.

Dr. Zigmo Brinkio (Calif.) sodyboje įvyko ateitininkų popietė š.m. gegužės 23 d.

MICHIGANAS

Dr. Vainutis Vaitkevičius, Wayne State University, Detroit Michigan, gavo 124.330.00 dol. pašalpos iš National Institute of Health-Cancer Division toliau tęsti savo darbą Clinical Cancer Education programo-

Dr. Vytautas Majauskas buvo vienas iš pagrindinių prof. J. Brazaičio mirties minėjimo rengėjų Detroite, š.m. sausio 25 d. Jis tarė ir įžanginį žodį.

Dr. Algis Baranauskas atidarė savo dantų gydytojų kabinetą General Motors pastate. Dr. Baranauskas išrinktas į Detroito LB apylinkės valdybą bei Pavergtų Tautų sky-saka".

Dr. Povilas Šepetytis ir dr. Vytautas Majauskas aktyviai dirbo LF Detroito vjaus komitete.

ILLINOIS

Dr. Raimundas Nemickas, Loyolos u-tigoninės širdies ligų specialistas, 1976 m. sausio 6 d. kalbėjo Cicero Rotory klube.

Dr. Terešė (Prunskytė) Kazlauskienė, jos vyras ir dukros lankėsi kelias savaites Australijoje.

Dr. Domas Giedraitis, komisijos pirm., dr. F. Kaunas, dr. G. Balukas, dr. A. Paulius, dr. A. Razma ir k. aktyviai organizavo Tautinių šokių šventei paremti banketą, kuris įvyko kovo 27 d. Beverly Country klubo salėje, Chicagoje.

Dr. Augustinas ir Marytė Lauciai buvo išvykę į gydytojų konferenciją anglų West Indijos saloje.

Dr. Romas Giniotis, dr. F. Kaunas, dr. J. ir dr. J. Meškauskai, dr. J. ir dr. V. Dubinskai, dr. K. Bobelis ir k. aukštojo šimtines "Dainavos" ansamblio operetei.

Dr. F. Mažeika "Dirvos" atstatymo va-
jaus proga paaukojo 500 dol.

Lietuvių fotografų (1975 m. lapkričio mėn. Jaunimo centre) premijų mecenatais buvo **dr. M. ir dr. S. Budriai** (300 dol.), **dr. R. Sidrys** (200 dol.) ir **dr. A. Kurgonas** (100 dol.).

Dr. Jonas ir Kotryna Simonaičiai 1976 m. vasario 14 d. šventė auksinį jubiliejų. Dr. Simonaitis baigė medicinos mokslus Amerikoje. Savo pamėgtais magikos seansais jis daug prisidėjo prie labdaros bei Šv. Kryžiaus ligoninės statybos lėšų telkimo.

Dr. Gediminas Balukas perėmė iš **dr. J. Valaičio** Lietuvių Fondo tarybos pirmininkavimą.

Dr. Stasė Ričkienė, dirbanti Veteranų ligoninėje, Illinois universitete medicinos fakultete psichologijos asistentė profesore, dalyvavo psichiatrų konferencijoje, Miami Beach, Fla.

Dr. D. Variakojytė dalyvavo AMA 1976 m. konvencijoje Dallas su paskaita "Pul-

monary sarcoidosis confirmed by transbronchial biopsy.

Dr. Romas Petkus dalyvavo akių chirurgijos seminarų serijoje Coldwell, New Jersey. Tema: "Sparta phacofragmentation System for cataract removal and vitrectomy". Kovo 1 d. dr. Petkus operaciją demonstravo per NBC 5 kanalą (TV).

Dr. Arvydas Vanagūnas sukūrė šeimos židinį su Audrone Arštikyte, 1976 m. gegužės 8 d. Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, Ill. Sėkmės jaunajai porai.

Dr. A. Razma, dr. J. Valaitis, dr. K. Ambrozaitis ir k., kaip Lietuvių Fondo pareigūnai, padarė platesnius pranešimus per LF suvažiavimą 1976 m. gegužės 15 d. Chicagoje.

Dr. Antanas Razma dalyvavo Clevelando LF popietėje (1976 m. vasario 8 d.) ir pasakė kalbą. Tuo metu fondas padidėjo 5,000 dol.

Dr. Gedimino Baluko, LF tarybos pirmininko, pasikalbėjimas buvo patalpintas "Drauge" (1976 m. kovo 31 d.). **Dr. G. Balukas** atsakinėjo į korespondento paklausimus, kaip ir kodėl LF premija buvo paskirta gen. konsulei Juzei Daužvardienei.

Finansai ir poezija. LF darbuotojai iš k. į d.: dr. A. Razma, poetas B. Brazdžionis ir dr. G. Balukas.

Dr. Algirdas Maciūnas Balfo vajuos proga paaukojo 250 dol.

Dr. Kazys Pemkus, dr. Augusta ir dr. Vacys Šauliai ėmėsi iniciatyvos patikrinti sveikatą moksleivių, vykstančių į ateitininkų stovyklą Dainavoje iš Chicagos apylinkės. **Dr. K. Pemkus ir dr. P. Žlioba** toje stovykloje ėjo gydytojų pareigas.

Dr. Zenonas Danilevičius, JAMA vyresnysis redaktorius bei Reorganizacinės Bendruomenės Chicagoje tarybos pirmininkas, buvo kritiškai susirgęs. Žmonos dr. Janinos ir prietelių kolegų globojamas — pasveiko. Linkime vėl įsijungti į redagavimo darbą ir atrasti progos painformuoti pasaulio gydytojus apie Lietuvos pavergimą ir jos pavergėjus.

Dr. Petras Kisielius buvo pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16-sios proga Hot Springs, Ark. Kaip Ateitininkų Federacijos vadas, dr. P. Kisielius ne tik daug keliauja už Chicagos ribų, bet neša A-kų kongreso, įvykstančio 1977 m. Clevelande, pasiruošimo rūpesčius.

Dr. Antanas Čerškus š. m. kovo 21 d. Jaunimo centre kalbėjo apie Panevėžy nužudytuosius gydytojus (Gudonis, Mačiulis, Žemgulis). Paskaitą organizavo Panevėžiečių klubas.

Dr. Ona Bakaitienė džiaugiasi pirmuoju anūku (Dalius ir dr. P. Vakselių pirmagimis).

Dr. Jolanta Grigaliūnaitė, mediciną baigusi Columbijoje (P. Amerikoje), Clevelande u-to ligoninėje atlikusi širdies ir plaučių chirurgijos rezidenciją, pastoviai ansigyveno Chicagoje. Lauksime įsijungiant į Liet. gydytojų šeimos darbus.

Trijų operų pastatymui Chicagoje didžiausi mecenatai (aukojo 100 dol. ar daugiau) buvo šie kolegos: **dr. A. Paulius, dr. D. Ringus, dr. V. ir V. Tumasoniai, dr. B. ir A. Beinoriai, dr. V. ir L. Dargiai, dr. J. Jakševičienė, dr. B. ir G. Biskiai, dr. R. ir G. Sidriai, dr. P. ir S. Kisieliai, dr. L. ir P. Ragai, dr. F. ir V. Kaunai, dr. V. ir A. Vasaičiai, dr. A. ir K. Shimkai, dr. J. Dėdinas, dr. P. ir A. Mažeikos ir k.**

Draugai, suėję pasveikinti dr. Praną ir dail. Adą Sutkus 15-kos metų bendro gyvenimo po tuo pačiu stogu.

Dr. Kastytis Jucas dalyvavo gegužės 22-29 d. Los Angeles ir San Francisko miestuose dermatologų konferencijose.

Jono ir Aušros Jurašų sutikimui Chicagoje 1976 m. vasario 1 d. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje vadovavo **dr. Jonas Valaitis**, padedamas **dr. K. Ambrozaičio**, **dr. G. Baluko**, **dr. A. Razmos** ir kt.

Dr. J. Meškauskas, Am. Lietuvių R. Katalikų Federacijos pirmininkas, vasario 16-tosios proga ragino remti veiksnius ir organizacijas, kurios vadovauja tautos laisvės ir kultūros žygiams.

1975 m. gruodžio mėn. "Naujienu" dergimo kauliukas krito ant **dr. Meškausko** ir jaunosios kartos visuomenininko **Sauliaus Kuprio** galvų. (Saulius yra dr. Marijos Kuprienės sūnūs). Visą nekontroliuotą tulžį išliejo slapukas kan. **A. Svilonis**.

Raimundas Šilkaitis (farmacija), 1976 m. birželio 5 d. sukūrė lietuvišką šeimą su **Rasa Domarkaite**. Šauni vestuvinė puota buvo su visomis lietuviškomis tradicijomis.

Abu jaunieji yra aktyvūs lietuviškame gyvenime. Sėkmės!

Dr. Mindaugas Vygantas, Univ. of Illinois Eye and Ear Infirmary, Chicago, gavo 2880.00 dol. pašalpos iš "Fight for Sight, Inc.", New York, toliau tęsti tyrinėjimus diabetinėje retinopatijoje beždžionių akies dugne.

Dr. Gediminas ir **dail. Vanda Balukai** padovanojo Jaunimo centrui labai meniškus ir didelės vertės vitražus. Ne vienam iš kolegų tais vitražais teko gėrėtis Balukų namuose, o dabar bus prieinama pasigrožėti visiems. Juk Chicagos lietuvių (tiek senimo, tiek jaunimo) didžiausias kultūrinis ir lietuviškas gyvenimas verda tame Jaunimo centre.

Dr. Ferdinando Kauno nuotrauką patalpino "Cicero Life" (balandžio mėn.). **Dr. Kaunas**, Cicero miesto Sveikatos komisjonierius, pradėjo vaikų skiepavimo programą. **Dr. Kaunas** taip pat buvo minimas tame laikraštyje ir kaip laimėjęs tris bronzos medalius slidinėjimo varžybose (Aspen Colo.).

Aušros ir Jono Jurašų sutikimas Chicagoje 1976 m. sausio 30 d. Daugelis gydytojų buvo aktyvūs dalyviai. Nuotr. P. Maletos

Dr. K. Ambrozaitis Liet. Žurnalistų sągos CV surengtoje didvyriškai žuvusio ok. Lietuvoje Julijono Būtėno akademijoje) š. m. gegužės 9 d. Jaunimo centre) kalbėjo apie rezistencinės aukos ir Būtėno mirties prasmę.

Dr. Algirdo Ramono puikiais nuotraukomis pasipuošė "Mūsų Žinių" gegužės 9 d. numeris. Š. m. balandžio 6 d. dr. Ramono skaidrės iš Guatamalos buvo rodomos Jaunimo centre per Lietuvių fotografų klubo susirinkimą.

Dr. Ramonas už spalvotas nuotraukas jau yra laimėjęs keltą premijų. Jo nuotraukų parodos buvo surengtos Central Community ligoninėje bei viešojoje Čikagos miesto bibliotekoje. Visa eilė jo nuotraukų matome ir tarptautiniuose fotografų leidiniuose.

Dr. Vytautas Dargis buvo pagrindiniu kalbėtoju vasario 16 d. minėjime (1976 m.) Rockforde, Ill. Dr. Dargis yra Chicagoje įsisteigusios "Reorganizacinės, registruotos

lietuvių bendruomenės" Centro valdybos pirmininkas.

Dr. Petras Atkočiūnas vėl išrinktas ALTCS Cicero skyriaus pirmininku 1976 m. sausio 11 d.

Dr. Kazys Pemkus sausio mėn. dalyvavo Lietuvių radijo forume, darant 1975 m. apžvalgą.

Dr. Jonas Valaitis ir **dr. Osvaldas Nakas** dalyvavo Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos žiemos studijinėje konferencijoje (1976 m. vas. 28 d. - kovo 6 d. St. Petersburg, Fla.) ir skaitė paskaitas.

Dr. Kazys Bobelis buvo pagerbtas "Lietuvos prisiminimų" bankete (1976 m. vas. 8 d.), o taip pat Illinois lietuvių respublikonų lygos (vas. 28 d.), suteikiant jam metų labiausiai pasižymėjusio asmens titulą. Dr. K. Bobelis buvo paskirtas Sveikatos ir Švietimo tarybos nariu. Vasario 16 minėjimo proga jis kalbėjo Los Angeles, Ca.

Svečiuose pas Ambrozaičius: iš k. į d.: dr. G. Balukas, Gedgaudienė, dr. J. Valaitis, M. Medicina Nr. 1 (52), 1976

Ambrozaitienė, dr. E. Gedgaudas, J. Valaitienė ir dr. A. Razma.

IVAIRŪS

Dr. Vytautas Balčiūnas (Wisc.) vadovavo JAV 200 metų minėjimui Chicagoje š. m. balandžio 25 d. McCormick salėje. Programai vadovavo dr. V. Dargis.

Dr. A. Matukas (Putnam, Conn.) per Fraternitas Lithuanica korporaciją paaukavo 100 dol. Lietuvos Medicinos Istorijos leidiniui.

Dr. J. Pečiulionytė (Šveicarijoje) š. m. gegužės mėn. svečiavosi New Yorke ir apylinkėse.

Dr. Petras Radvila (Šveicarija) buvo perrinktas L. Bendruomenės pirmininku.

Dr. Albertas J. Valibus (Kingston, Pa.), ilgametis LRK susivienijimo gydytojas-kvotėjas, savo specialybėje jau išdirbo 50 metų. Jis medicinos studijas baigė 1925 m. Philadelphiaje.

Dr. Stasys ir dr. Julė Skripkai (Kearney, N.J.) šį pavasarį lankėsi Chicagoje.

Dr. Alfonsas Stankaitis (Hartford, Conn.) išrinktas žinomo Alkos muziejaus direktoriato pirmininku. Jis Vasario 16-sios proga buvo pagrindiniu kalbėtoju New Britain, Conn.

Dr. Vitalis Vengris (Baltimore, Md.) žinomas ekslibristas, Kalėdų šventės praleido Chicagoje.

Dr. A. Valiuškis (Providence, R.I.) skaitė paskaitą Vasario 16 d. minėjime Athol,

Mass. vietovėje.

Dr. Albinas Šmulkštys gyvendamas net Aliaskoje, užsimokėjo LB solidarumo mokestį centrinei valdybai.

Dr. Kazimieras Valteris (Anglija) pradžiugino "Europos Lietuvio" redaktorių ir skaitytojų, išgirdę po eilės tylos metų jo balsą. Dr. Valteris plunksną valdo gerai.

Dr. Rolandas Ginčauskas (E. Chicago, Ind.) išrinktas į apylinkės LB valdybą.

Dr. Jonas Valantiejus (Ind.) buvo pagrindiniu paskaitininku "Bicentennial" minėjime Beverly Shores, Ind. š. m. birželio 6 dieną.

Dr. Petras Žuromskis (Annapolis, Md.) JAV laivyno kamandierius studijavęs sanskritą, baigęs John Hopkins u-to medicinos fakultetą, dirba dėstytoju karo laivyno akademijoje Annapolyje. Prieš Kalėdines šventes jis lankėsi Chicagoje, dalyvavo medicinos seminare bei Mokslo ir pramonės muziejaus lietuvių dienos vakaronėje (gen. konsul. Daužvardienės kvietimu).

Dr. Juozas Petrikas (Florida) buvo pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16-to proga St. Petersburgu.

Dr. Saulius ir Liucija Vaičiaičiai (Florida) š. m. gegužės 7 d. savo viloje Bellair surengė savo tėvelių 40-ties metų vedybinio gyvenimo jubiliejų.

Į JAV Lietuvių Bendruomenės 8-tąją Tarybą buvo išrinkti ir keletas kolegų: **dr. A. Lenkauskas, dr. A. Butkus, dr. H. Brazaitis, dr. A. Razma, dr. P. Kisielius, dr. V. Vaitkus.**

Kažkur N. Metai (1976). Nuotr. dr. K. A

MIXTURA

*Motto: Kas ką veikė, kas ką sakė
Aspen, Colorado?*

IV PLGS žiemos konferencijoje viskas susimaišė: gydytojai su negydytojais, vynas su sūriu, sniegas su batais, kalnai su pakalnėmis, paškaitos su miegu, idėjos su medaliais, mokslas su slidėm. Tik išstvermingi konferencijos dalyviai, pasirišę dideles lentas po kojomis, pakibę po stora virve, išliko nepalūžę.

*Dr. Saulius Naujokaitis už pasižymėjimus
gauna žvakę, kad galėtų skaityti mokslo
knygas po antklode...*

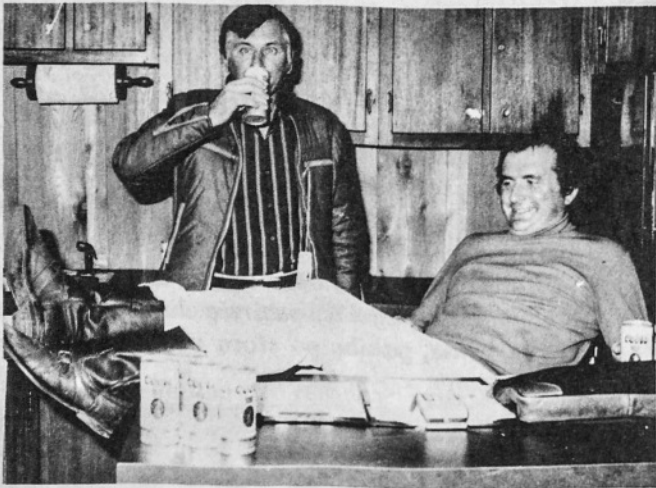
*Dr. Liaugminas Jr. gavo medalį už nuvedimą
pavargusių slidininkų nuo kalno...*

*Dr. Kaunas Jr. gauna medalį už parūpinimą
Coore kalno viršūnėj.*

*Dr. Paulius gauna medalį už daugelį gerų
darbelių.*

Žiemos konf. "valdžia", pavargusi nuo registracijos ir paslaugų, poilsiaavo per paskaitas. Quod licet Iovi non licet bovi...

Dr. A. Liaugminas: "Žinai, Domai, psichologiškai kalbant, vis tiek galima ir nuo nestaus kalno nuvažiuoti".

PLGS žiemos konferencijos metu dr. D. Biliauskienė ir dr. F. Kaunas demonstruoja lenciūgėlį.

Dr. A. Razma, pritrūkęs pinigų, ir Aspen, Colo., vakarais vertėsi praktika — atidarinėjo nemiegotas akis.

Dr. M. Vygantas: "Ko jūs iš manęs daugiau norite, — suorganizavau 4 slidininkų konferencijas, parūpinau minkštas lovas, vyno ir sūrio, dabar jau patys galite važiuoti nuo kalno..."

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

Pirmininkas

JURGIS BALČIONAS, M.D.
1199 Orchard St.
Bolivar, Ohio 44612
(216) 874-2522

Sekretorius - išdininkas

JUOZAS ŠONTA, M.D.
47 Whiterfriair Dr.
Akron, Ohio 44319
(216) 644-3800

Vicepirmininkai

JUOZAS SKRINKA, M.D.
33441 Lake Shore Blvd.
East Lake, Ohio 44094
(216) 951-7937

A. BALSYS, M.D.
D. GIEDRAITIS, M.D.
V. MAJAUSKAS, M.D.

Kandidatai

D. DEGESYS, M.D.
V. STANKUS, D.D.S.

„Medicina“ redaktorius

KAZYS PEMKUS, M.D.
1022 Beau Brummel Dr.
Sleepy Hollow, Ill. 60118
(312) 426-2120

„L. Medicinos Istorija“ administratorius

VACYS ŠAULYS, M.D.
2639 W. 86th St.
Chicago, Ill. 60652
(312) 476-5848

Direktoriai

G. BALUKAS, M.D.
E. DRUKTEINIS, M.D.
J. GUDAUSKAS, M.D.
A. PACEVIČIUS, M.D.
R. SNIPAS, M.D.
V. VAITKUS, D.D.S.

Revizijos komisija

B. RADZIVANAS, M.D.
J. STANKAITIS, M.D.
V. TUMASONIS, M.D.

Garbės teisėms

V. AVIZONIS, M.D.
H. BRAZAITIS, M.D.
J. MESKAUSKAS, M.D.

Iš anksto planuokime dalyvauti XI Pasaulio Lietuvių gydytojų suvažiavime, įvyks-
tančiame 1977 m. gegužės 27 (vakare) 28,
29 dienomis Clevelande, Ohio.

Programa bus skelbiama vėliau.

PLG Sąjunga, Lietuvos Medicinos Istorijos Leidimo komisija

Istorijos leidimo redakcinė komisija istorijai renka medžiagą. Darbas nelengvas: šaltiniai labai riboti ir sunkiai prieinami. Neįmanoma padaryti pavieniai dirbant — reikia visų talkos. Jeigu kas turėtų Nepriklausomos Lietuvos „Medicinos“ žurnalų, Universiteto Medicinos fakulteto darbų, duomenų apie apskričių ligonines, sanatorijas, ligonių kasas, sveikatos punktus, paskirų gydytojų veiklą, ligoninių, gydytojų pavienių ir grupinių fotografijų ir pan., leiskite mums pasinaudoti. Padarę kopijas, gražinsime atgal.

Vyr. redaktoriaus prof. J. Puzino nuomone, jeigu nedelsdami veiksime, istorija galėtų pasirodyti ateinančiam suvažiavimui. Mums rūpi ir lėšų telkimas. Esame gavę prenumeratų ir stambesnių aukų:

Dr. Daugėla, Wash. D.C. ir dr. V. Kiaušas, Brisbane, Australia — po 25 dol.

Dr. B. Matulionio Atm. Fondas — 663.02 dol.

Fraternitas Lituanica — Dr. B. Matulionio fondas — 815 dol.

Prenumeratoriams ir organizacijoms dėkojame. Mūsų sąmata didelė. Tikimės, kad daugiau gydytojų ir organizacijų paseks pradininkų pavyzdžiu.

V. Šaulys, MD

MEDICINA

c/o Mrs. L. Dargis
10326 Kipling St.
Westchester, Ill. 60153
U.S.A.